

Migracioni profil Bošne i Hercegovine

za 2017. godinu

Sektor za imigraciju

MIGRACIONI PROFIL BOSNE I HERCEGOVINE za 2017. godinu

Površina: 51.209 km²

Ukupna dužina granice: 1.604 km

Ukupan broj graničnih prelaza: 83

Sadržaj

Sažetak	7
I UVOD	11
1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka	12
2. Dostupnost i kvalitet podataka	13
3. Nivo usklađenosti sa Uredbom (EZ) br. 862/2007	14
4. Obavljene konsultacije.....	14
II MIGRACIONI PROFIL BIH.....	15
1. Vize	15
1.1. Vize koje izdaju DKP-ovi BiH.....	15
1.2. Vize izdate na granici	17
2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice.....	21
2.1. Odbijanje ulaska u BiH	22
2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice	25
3. Privremeni i stalni boravak stranaca	28
3.1. Privremeni boravak.....	28
3.2. Stalni boravak.....	34
4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima.....	37
4.1. Otkaz boravka.....	39
4.2. Rješenja o protjerivanju	40
4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor	40
4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH.....	41
5. Povratak neregularnih migranata	42
5.1. Dobrovoljni povratak bh. državljana u BiH uz pomoć IOM-a.....	42
5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a i Službe za poslove sa strancima (SPS)	45
5.3. Povratak po sporazumima o readmisiji	49
5.3.1. Prihvat i predaja po sporazumima o readmisiji.....	49
5.3.2. Prihvat po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom.....	50
5.4. Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH.....	52
6. Međunarodna zaštita (azil)	54
7. Izdate radne dozvole strancima	61

8. Sticanje državljanstva BiH	65
9. Emigracija iz BiH	67
9.1. Migracioni tokovi	67
9.2. Broj emigranata	69
9.3. Status emigranata	71
9.4. Novčane doznake	73
10. Imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir	76
A N E K S I	85

Sažetak

Migracioni profil Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracioni profil BiH) nastao je kao rezultat potrebe da se uspostavi mehanizam za prikupljanje statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti, sistem obrade migracionih statistika, kao i sistem pravovremenog i kvalitetnog izvještavanja o migracionim tokovima u BiH. Ovaj dokument ima za cilj da obezbijedi Vijeću ministara BiH uvid u ključne trendove u oblasti migracija, a Ministarstvu sigurnosti mogućnost izrade kvalitetnih politika i usvajanja kvalitetnih propisa. Ovim aktom omogućava se međunarodnim organizacijama nadležnim za oblast migracija potpuniji uvid u migracione trendove u BiH.

Izradom Migracionog profila BiH koji se godišnje ažurira ispunjena je obaveza iz **Mape puta za liberalizaciju viznog režima**, koja je od strane Evropske komisije prezentovana vlastima BiH u junu 2008. godine, a odnosi se na „*Upravljanje migracijom*“ - „*Uspostava i primjena mehanizama za praćenje migracionih tokova, definisanje migracionog profila BiH koji bi se redovno ažurirao, koji bi uključivao podatke o ilegalnoj i legalnoj migraciji, kao i uspostava tijela koje bi bilo odgovorno za praćenje i analizu podataka o migracionom stanju i tokovima.*“

Sveobuhvatno ispunjavanje uslova iz Mape puta, uključujući i izradu Migracionog profila, u konačnici je **15.12.2010.** godine rezultiralo sticanjem bezviznog režima **za državljane Bosne i Hercegovine.**

Prvi Migracioni profil BiH usvojen je na sjednici Vijeća ministara BiH 24.09.2009. godine, a njegovoj izradi prethodila je „*Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracionih tokova i definisanje migracionog profila Bosne i Hercegovine*“ koja je obuhvatila pregled zakonodavnog, institucionalnog i organizacionog okvira za prikupljanje migracionih statistika u BiH, te pregled evropskih i međunarodnih standarda i praksi u oblasti migracionih statistika. U cilju uspostave i primjene mehanizama za praćenje migracionih tokova i godišnje ažuriranje Migracionog profila BiH, instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka formalizovani su kroz Odluku Vijeća

ministara BiH kojom se nadležne institucije i agencije kroz 34 definisane tabele obavezuju, u skladu sa svojim nadležnostima, na dostavljanje podataka sa parametrima potrebnim za izradu migracionog profila i praćenje migracionih tokova BiH. Ovom odlukom definisane su vrsta i struktura statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti i obaveza institucija Bosne i Hercegovine da, u okviru svoje nadležnosti, prikupe statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti i da te podatke dostavljaju Ministarstvu sigurnosti do 31. januara za prethodnu godinu. Institucije koje su u skladu sa navedenom Odlukom dostavile statističke podatke za izradu Migracionog profila BiH za 2017. godinu su: Ministarstvo vanjskih poslova - Sektor za međunarodno-pravne i konzularne poslove, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice - Sektor za iseljništvo, Ministarstvo civilnih poslova - Sektor za državljanstvo i putne isprave, Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za imigraciju, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil, Ministarstvo sigurnosti - Služba za poslove sa strancima i Ministarstvo sigurnosti - Granična policija BiH.

Nakon dostavljenih podataka od institucija i agencija pristupilo se kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi istih. Godišnji izvještaji pojedinih institucija i agencija su poslužili kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracionih statistika i trendova. Obrada podataka izvršena je kvantitativno i kvalitativno za osnovne migracione tokove u periodu od posljednjih 10 godina tj. od 2008. do 2017. godine, a komparativni pokazatelji su urađeni za sva migraciona kretanja za period 2016. i 2017. godina. Po obavljenoj obradi i analizi svih raspoloživih podataka, urađen je Migracioni profil BiH za 2017. godinu.

Migracioni profil BiH za 2017. godinu sadrži sljedeće podatke: vize, odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice, privremeni i stalni boravak stranaca, ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima, povratak neregularnih migranata, međunarodna zaštita (azil), izdate radne dozvole strancima, sticanje državljanstva BiH, emigracija iz BiH, te imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir.

Uočeni trendovi migracionih tokova:

1. Vize

1.1 Vize koje izdaju Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH

Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH u 2017. godini su izdali 28.751 vizu, što predstavlja povećanje od 25,76% u odnosu na 2016. godinu kada je izdato 22.862 vize, a posmatrano po godinama od 2009. godine uočava se stalni trend rasta broja izdatih viza da bi kulminaciju dostigao u 2017. godini.

1.2. Vize izdate na granici

Na granici BiH je u 2017. godini izdato 57 viza što je za 14% manje nego u 2016. godini kada je na granici izdato 66 viza, a posmatrano po godinama uočava se od 2008. godine stalni trend pada broja izdatih viza na granici BiH, osim u 2015. godini. a granici BiH je u 2015. godini izdato 120 viza što je za 106,90% više nego u 2014. godini kada je na granici izdato 58 viza, a posmatrano po godinama uočava se od 2006. godine stalni trend pada broja izdatih viza na granici BiH, osim u prošloj godini.

2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Broj odbijenih ulazaka u BiH od strane Granične policije BiH u 2017. godini je iznosio 2.313 i povećan je za 3,12% u odnosu na 2016. godinu kada su odbijena 2.243 ulaska.

2.2. Otkriveni nezakoniti prelazak državne granice

Broj otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice BiH u 2017. godini iznosio je 766 (607 ilegalnih ulazaka i 159 ilegalnih izlazaka iz BiH) i povećan je značajno za 251,38% u odnosu na 2016. godinu kada je iznosio 218 otkrivenih nezakonitih prelazaka granice.

3. Privremeni i stalni boravak stranaca

3.1. Privremeni boravak

Strancima u BiH odobreno je 11.372 privremenih boravaka u 2017. godini što je za 1,28% manje nego u 2016. godini kada je odobreno 11.519 privremenih boravaka. Posmatrano po godinama od 2008. godine uočava se stalni trend rasta broja odobrenih privremenih boravaka u BiH, osim u 2011., 2016. i 2017. godini kada je došlo do blagog pada.

3.2. Stalni boravak

Strancima u BiH odobreno je 750 stalnih boravaka u 2017. godini što je smanjenje od 6,13% u odnosu na 2016. godinu kada je odobreno 799 stalnih boravaka. .

4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima

4.1. Otkaz boravka

Broj otkazanih bezviznih ili privremenih boravaka u 2017. godini je iznosio 282, što je smanjenje od 44,49% u odnosu na 2016. godinu kada je otkazano 508 bezviznih ili privremenih boravaka. Što se tiče otkaza stalnih boravaka u 2017. godini zabilježeno je povećanje od 26,92% gdje je otkazano 66 stalnih boravka, za razliku od 2016. godine kada je taj broj iznosio 52.

4.2. Rješenja o protjerivanju

Broj rješenja o protjerivanju u 2017. godini je 927, što je značajno povećanje od 121,77% u odnosu na 2016. godinu kada je donešeno ukupno 418 rješenja o protjerivanju. Također u 2017. godini je izdato 38 rješenje o otkazu bezviznog ili privremenog boravka sa mjerom protjerivanja.

4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor u Imigracioni centar

Ukupno je 860 stranaca stavljeno pod nadzor u Imigracioni centar u 2017. godini što je značajno povećanje od 176,53% u odnosu na 2016. godinu kada je taj broj iznosio 311.

4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH

Tokom 2017. godine, donešen je 1 zaključak o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju, a u 2016. godini taj broj je iznosio 18.

5. Povratak neregularnih migranata

5.1. Dobrovoljni povratak državljana BiH u BiH uz pomoć IOM-a

Uz pomoć IOM-a u 2017. godini dobrovoljno je vraćeno 379 bh. državljana u Bosnu i Hercegovinu, a ukupno je vraćeno na ovaj način od 2008. do 2017. godine 1.372 bh. državljana.

5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a i Službe za poslove sa strancima

Zbog nedostatka finansijskih sredstava IOM u posljednjih šest godina nije organizovao nijedan dobrovoljni povratak stranih državljana iz BiH putem AVR programa u zemlje porijekla, a ukupno je na ovaj način od 2008. godine vraćeno 608 stranih državljana iz BiH.

Služba za poslove sa strancima u 2017. godini izvršila je dobrovoljni povratak iz BiH za ukupno 628 stranaca, dok je u 2016. godini taj broj iznosio 246. Od 2012. do 2017. godine Služba za poslove sa strancima je vratila ukupno 1.541 stranog državljana iz BiH.

5.3. Prihvat po sporazumima o readmisiji

Po sporazumima o readmisiji u 2017. godini prihvaćeno je 1.485 bh. državljana. Od toga po osnovu sporazuma o readmisiji u kojima je provjeru identiteta i državljanstva BiH vršio Sektor za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH ili postupao u skladu sa članom 6. Sporazuma između BiH i Evropske zajednice o readmisiji lica koja borave bez dozvole, odobren je prihvat za 994 državljana BiH. Uoprednom analizom podataka evidentno je da je 491 osoba direktno vraćena Graničnoj policiji BiH bez prethodne najave Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH.

Po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom u 2017. godini prihvaćeno je 311 državljana trećih zemalja, što je značajno povećanje u odnosu na prethodnu godinu kada je taj broj iznosio 105 stranih državljana.

6. Međunarodna zaštita (azil)

Azil u BiH zatražila je 381 osoba u 2017. godini, dok je 2016. godine taj broj iznosio 79. Ukupno od 2008. do 2017. godine azil u BiH je zatražilo 980 osoba.

7. Izdate radne dozvole strancima

Radnih dozvola za strance u 2017. godini je izdato 2.593, što predstavlja blago smanjenje od 1,33% u odnosu na 2016. godinu kada je taj broj iznosio 2.628 radnih dozvola.

8. Sticanje državljanstva BiH

Državljanstvo BiH u 2017. godini je dobilo 667 osoba što predstavlja smanjenje od 2,20% u odnosu na 2016. godinu, a najviše državljanstava BiH stekli su državljani Srbije i Hrvatske (97%).

9. Emigracija iz BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (MLJPI), prema dostupnim zvaničnim podacima agencija za statistiku zemalja prijema i diplomatsko-konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine, procjenjuje da ukupan broj osoba koje vode porijeklo iz Bosne i Hercegovine što uključuje potomke bh. iseljenika rođene u zemlji domaćina iznosi najmanje 2 miliona.

I UVOD

Izrada Migracionog profila Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracioni profil BiH) je u dijelu Mape puta za liberalizaciju viznog režima koji se odnosi na „Upravljanje migracijom“ definisana kao jedan od uslova potrebnih za ukidanje viznog režima građanima Bosne i Hercegovine.

Osnovna svrha izrade Migracionog profila je prikupljanje relevantnih statističkih podataka i informacija neophodnih kako bi određena država bila u mogućnosti razvijati i primjenjivati svoju migracionu politiku.

U cilju uspostave i primjene mehanizama za praćenje migracionih tokova i godišnje ažuriranje Migracionog profila BiH, instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka formalizovani su kroz Odluku Vijeća ministara BiH kojom se nadležne institucije i agencije kroz 34 definisane tabele obavezuju, u skladu sa svojim nadležnostima, na dostavljanje podataka sa parametrima potrebnim za izradu migracionog profila i praćenje migracionih tokova BiH.

Vijeće ministara BiH je na prijedlog Ministarstva sigurnosti 24.09.2009. godine donijelo Odluku o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09). Ovom odlukom definisane su vrsta i struktura statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti i obaveza institucija Bosne i Hercegovine da, u okviru svoje nadležnosti, prikupe statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti i da te podatke dostavljaju Ministarstvu sigurnosti do 31. januara za prethodnu godinu. Dostavljene statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti Sektor za imigraciju prikuplja, obrađuje i analizira u svrhu praćenja migracionih tokova i redovnog godišnjeg ažuriranja Migracionog profila BiH koji uključuje podatke o legalnoj i ilegalnoj migraciji.

Izrada Migracionog profila predstavlja zadatak Odsjeka za analitiku, strateško planiranje, nadzor i obuku pri Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti, koji objedinjava migracionu statistiku, obrađuje podatke i kreira izvještaje za različite namjene. Treba imati u vidu da je u tom smislu Odsjek potrebno dalje razvijati u pravcu praćenja migracionih tokova, te izrade specijalističkih analiza i izvještaja u oblasti imigracija, te definisanja migracione politike u skladu sa standardima u ovoj oblasti i potrebama Bosne i Hercegovine.

1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka

Izvori i metodologija prikupljanja podataka proistekli su iz Odluke o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09).

Kao izvor podataka definisane su sljedeće institucije, organizacije i agencije: Ministarstvo vanjskih poslova – oblast viza izdatih u DKP-ima BiH; Granična policija BiH, oblast odbijanja ulaska stranaca u BiH, nezakonit prelazak granice i izdate vize na granici; Služba za poslove sa strancima – oblast boravka stranaca u BiH, preduzete mjere prema strancima u BiH i readmisija stranih državljana i osoba bez državljanstva; Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil – oblast međunarodne zaštite; Ministarstvo sigurnosti – Sektor za imigraciju – readmisija državljana BiH i dobrovoljni povratak uz podršku IOM-a; Ministarstvo civilnih poslova – oblast sticanja državljanstva BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Sektor za iseljeništvo – oblast emigracije bh. državljana i iseljeništvo i Agencija za rad i zapošljavanje BiH – oblast radnih dozvola za strane državljane u BiH.

Kao metodologija prikupljanja podataka navedenom Odlukom definisane su ukupno 34 tabele namijenjene navedenim institucijama i organizacijama koje su zadužene za postupanje po Zakonu o strancima i Zakonu o azilu u BiH. Tabele obuhvaćaju podatke o zemljama državljanstva, rođenja, polnu i starosnu strukturu, te ostale relevantne parametre o postupcima i odlukama vezanim za kretanje i boravak stranaca i azil u BiH za 2017. godinu. Također, u cilju uspostavljanja sveobuhvatnog mehanizma praćenja migracionih tokova i izrade Migracionog profila BiH, po istoj metodologiji kreirane su i tabele koje se odnose na sticanje državljanstva BiH, na državljane BiH u smislu njihove emigracije, dobrovoljnog povratka i izdatih radnih dozvola za strane državljane u BiH. Tabele su dizajnirane u skladu sa evropskim i međunarodnim standardima, naročito u skladu sa Uredbom (EZ) br. 862/2007 *Evropskog parlamenta i Vijeća od 11. jula 2007. o statistici Zajednice o migracijama i međunarodnoj zaštiti i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 311/76 o izradi statistike o stranim radnicima*, kojom se državama članicama nalaže harmonizovano izvještavanje o migracionim tokovima i međunarodnoj zaštiti, te u skladu sa modelima migracionih profila UN-a i IOM-a.

U skladu sa navedenom uredbom tabele su dostavljene postupajućim organima u oblasti migracije i međunarodne zaštite u BiH i razvrstane su po: državljanstvu, državi rođenja, polu i dobnim grupama.

Nakon dostavljenih popunjenih tabela od institucija, organizacija i agencija pristupilo se kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi dostavljenih podataka. Godišnji izvještaji pojedinih institucija i organizacija su poslužili kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracionih statistika i trendova. Obrada podataka izvršena je kvantitativno i kvalitativno za osnovne migracione tokove u periodu od posljednjih 10 godina tj. od 2008. do 2017. godine, a komparativni pokazatelji su urađeni za sva migraciona kretanja za period 2016. i 2017. godina. Po obavljenoj obradi i analizi svih raspoloživih podataka, urađen je Migracioni profil BiH za 2017. godinu.

Podaci o površini Bosne i Hercegovine i ukupnoj dužini državne granice preuzeti su iz Strategije integrisanog upravljanja granicom u Bosni i Hercegovini za period 2015-2018.

godine. Izvor za podatak o ukupnom broju graničnih prelaza u BiH je *Odluka o određivanju graničnih prelaza u BiH* broj 52/12 koju je Vijeće ministara BiH donijelo 03.05.2012. godine („Sl. glasnik BiH“ broj 39/12) i Ugovor između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o graničnim prelazima sklopljen prilikom pristupanja Republike Hrvatske Evropskoj uniji.

2. Dostupnost i kvalitet podataka

Analizom dostavljenih podataka, došlo se do nekoliko zaključaka vezanih za dostupnost i kvalitet podataka. Većina institucija, organizacija i agencija je uspjela dostaviti osnovne podatke do zadatog roka.

Analiza je pokazala da većina postupajućih organa vodi operativne i detaljne evidencije o strancima i postupcima vezanim za strance u BiH, ali i da ove evidencije nisu u potpunosti prilagođene statističkom praćenju tokova i stanja migracije i međunarodne zaštite i statističkom izvještavanju, kako to nalaže evropski standard. Iz ovih razloga, navedeni organi nisu bili u mogućnosti, na jednostavan i brz način, dobiti podatke iz svojih evidencija i uključiti ih u dostavljene tabele, već su većinom bili u situaciji računati podatke i unositi ih u dostavljene tabele ali sa još uvijek nedovoljnom automatizacijom. Većina postupajućih organa, mada ne u svim slučajevima, bili su u mogućnosti dostaviti podatke razvrstane prema državi porijekla (ili rođenja), te dobi i polu.

Podaci kojima raspolažu Granična policija BiH, Služba za poslove sa strancima, Sektor za azil i Agencija za rad i zapošljavanje BiH i koji su dostavljeni Sektoru za imigraciju usklađeni su s Odlukom o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09).

Ministarstvo civilnih poslova prosljedilo je podatke o sticanju državljanstva, koje su u skladu s ranije spomenutom Odlukom dostavile nadležne entitetske institucije, Federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske.

Zbog nepostojanja mehanizma za prikupljanje podataka o iseljeništvu iz BiH, ove podatke nije moguće razvrstati po dobi i spolu. Podaci prikupljeni putem diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH kao i organizacija i udruženja iseljenika BiH u tim zemljama predstavljaju samo procjene s obzirom da se u istim ne vodi nikakva evidencija o državljanima BiH koji žive u inostranstvu. Što se tiče poglavlja vezanog za „Emigraciju iz BiH“, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH analizu stanja iseljeništvu jednim dijelom zasniva na ovim procjenama, ali i zvaničnim podacima nadležnih institucija zemalja prijema o građanima BiH.

I pored određenih nedostataka u potpunosti dostavljenih podataka kvalitet dostavljenih podataka je zadovoljavajući. Dostavljeni podaci prema zadatim tabelama i podaci iz godišnjih izvještaja o radu Službe za poslove sa strancima i Granične policije BiH, te analiza Sektora za iseljeništvu Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, omogućili su zadovoljavajuću analizu migracionih tokova i izradu Migracionog profila BiH za 2017. godinu. **On predstavlja do sada urađeni deseti Migracioni profil BiH na godišnjem nivou.**

3. Nivo usklađenosti sa Uredbom (EZ) br. 862/2007

Uredba (EZ) br. 862/2007 Evropskog parlamenta i Vijeća od 11. jula 2007. o statistici Zajednice o migracijama i međunarodnoj zaštiti i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 311/76 o izradi statistike o stranim radnicima poslužila je kao okvir za definisanje evropskog standarda u smislu prikupljanja statističkih podataka o migraciji i međunarodnoj zaštiti. Države članice EU su, prema ovoj Uredbi, koja propisuje da je prva referentna godina za prikupljanje podataka 2008. godina, dužne Eurostat-u dostavljati podatke predviđene Uredbom. Uredba daje osnovne definicije pojmova i postupaka migracije i međunarodne zaštite. Međutim, za prvu referentnu godinu Uredba predviđa mogućnost dostavljanja podataka prema definicijama predviđenim zakonodavstvima država članica, uz obavještanje Eurostat-a o eventualnim razlikama u odnosu na definicije Uredbe.

4. Obavljene konsultacije

Nacrt Migracionog profila BiH dostavljen je svim institucijama, organizacijama i agencijama koje su sudjelovale u njegovoj izradi dostavljanjem relevantnih podataka, u cilju dostavljanja mišljenja, primjedbi i sugestija. Nakon pribavljanja navedenih mišljenja, primjedbi i sugestija urađen je Prijedlog Migracionog profila BiH za 2017. godinu, te je isti dostavljen ministru Ministarstva sigurnosti radi odobravanja i slanja Vijeću ministara BiH na usvajanje.

Dana 16. aprila 2018. godine Vijeće ministara BiH je na 139. sjednici usvojilo Migracioni profil BiH za 2017. godinu.

II MIGRACIONI PROFIL BIH

1. Vize

Viza je dozvola za prelazak državne granice koja omogućuje ulazak u zemlju i boravak u roku određenom u vizi ili prelazak (tranzit) preko teritorija BiH ako stranac za to ispunjava uslove. U pravilu, stranac je dužan vizu pribaviti prije dolaska na granični prijelaz BiH, ukoliko nije državljanin zemlje čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH. Vize izdaje Ministarstvo vanjskih poslova preko Diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH (u daljem tekstu: DKP BiH). U izuzetnim slučajevima, propisanim Zakonom o strancima (u daljem tekstu: Zakon) vizu može izdati na granici Granična policija BiH.

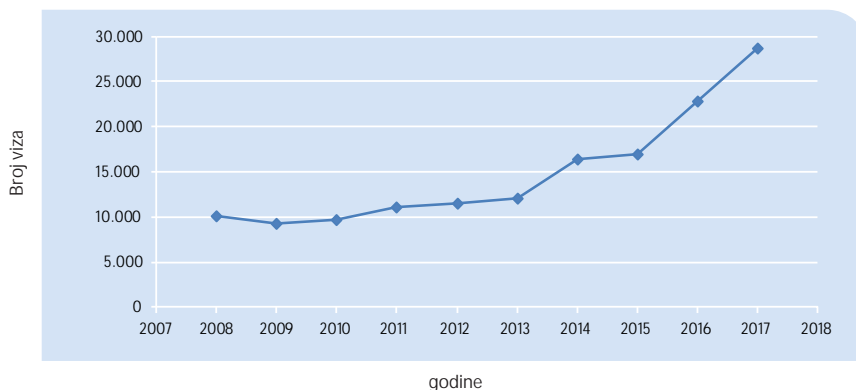
1.1. Vize koje izdaju DKP-ovi BiH

Prema informacijama dostavljenim od Ministarstva vanjskih poslova BiH dajemo tabelarni i grafički pregled broja izdatih viza po godinama sa kratkom analizom uočenog trenda.

Tabela 1. Ukupan broj izdatih viza od 2008. do 2017. godine

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vize	10.139	9.284	9.623	11.126	11.482	12.107	16.351	16.970	22.862	28.751

Grafički prikaz izdatih viza od 2008. do 2017. godine

Analizirajući podatke o broju izdatih viza u prezentovanom periodu u DKP-ima BiH evidentan je kontinuitet opadajućeg trenda u 2008. i 2009. godini što je rezultat uvođenja naljepnica za vize, kao i posljedica ulaska u Evropsku uniju Rumunije i Bugarske (01.01.2007.), a državljani navedenih zemalja oslobođeni su pribavljanja viza za ulazak u BiH Odlukom Vijeća ministara BiH¹, koja je stupila na snagu 28.06.2007. godine. Kontinuirani pad broja izdatih viza u DKP-ima je nastavljen i u 2009. godini što je rezultat donošenja Odluke Vijeća ministara o vizama² koja je stupila na snagu 24.12.2008. godine. Nakon 2009. godine dolazi do kontinuiranog rasta broja izdatih viza. Što se tiče 2016. godine uočen je značajan porast u broju izdatih viza (34,72%) u odnosu na 2015. godinu, a također i u 2017. godini gdje taj porast u odnosu na 2016. godinu iznosi 25,76%.

U cilju definisanja aktuelne problematike u oblasti viza prezentujemo uporedne pokazatelje o broju izdatih viza u toku 2016. i 2017. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara.

Tabela 2. Ukupan broj izdatih viza u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2016	2017	%
1.	S. Arabija	10.023	14.573	45,40%
2.	Libanon	5.066	5.090	0,47%
3.	Kolumbija	488	985	101,84%
4.	Jordan	1.011	960	-5,04%
5.	Kosovo* ³	734	754	2,72%
6.	Egipat	557	608	9,16%
7.	Kina	497	572	15,09%
8.	Filipini	382	536	40,31%

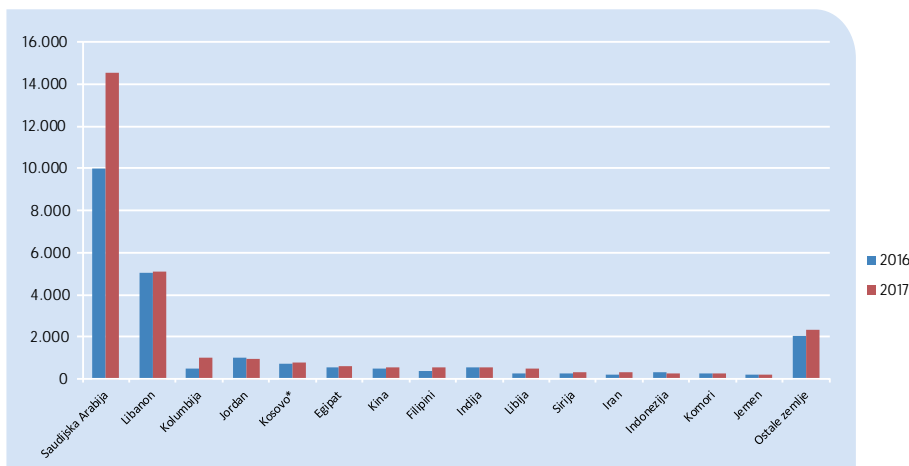
R.br.	Država	2016	2017	%
9.	Indija	537	529	-1,49%
10.	Libija	250	485	94,00%
11.	Sirija	246	310	26,02%
12.	Iran	231	291	25,97%
13.	Indonezija	316	274	-13,29%
14.	Komori	246	254	3,25%
15.	Jemen	204	215	5,39%
16.	Ostale zemlje	2.074	2.315	11,62%
	Ukupno	22.862	28.751	25,76%

1 Odluka o dopunama odluke o određivanju zemalja čiji su državljani izuzeti od viznog režima prilikom ulaska, izlaska ili prelaska preko teritorije BiH („Sl. glasnik BiH“, broj 8/08).

2 Odluka o vizama („Sl. glasnik BiH“, broj 100/08).

3 Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

Grafički prikaz izdatih viza u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama

Analizirajući podatke o broju izdatih viza u DKP-ima BiH u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu razvrstane po zemljama čijim državljanima je izdato najviše viza za ulazak u BiH uočava se smanjenje broja izdatih viza za državljane Indonezije, Jordana i Indije. Značajno povećanje broja izdatih viza u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu uočeno je kod državljana Kolumbije, Libije, Saudijske Arabije, Filipina, Sirije i Irana. Veliki broj izdatih viza za državljane Saudijske Arabije je iz razloga turističkih aktivnosti i pojačane aktivnosti na organizovanju biznis konferencija. Također veliki broj izdatih viza za državljane Libanona i Kolumbije prouzrokovao je sve većim interesom državljana tih zemalja za vjerskim turizmom i posjeti Međugorju. Znatno broj izdatih viza za državljane Kine je po osnovu rada u BiH. Prema podacima dostavljenim od Ministarstva vanjskih poslova BiH broj zaprimljenih zahtjeva u 2017. godini je bio 29.111. U prošloj godini pozitivno je riješen 28.751 zahtjev ili 98,76%.

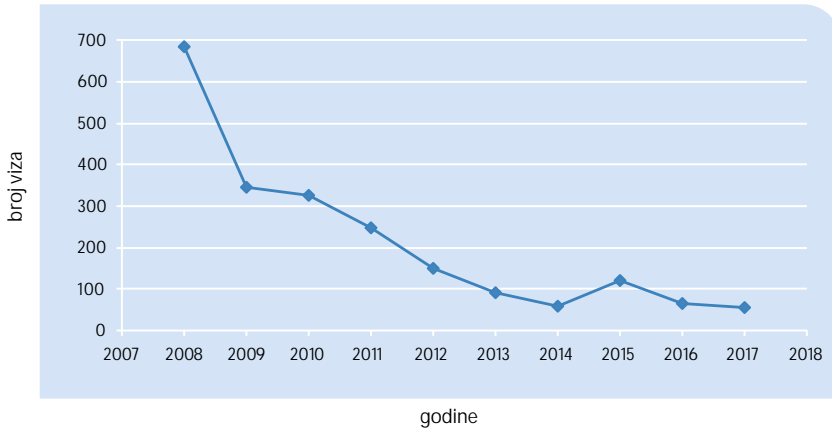
1.2. Vize izdate na granici

Zakon o strancima, dozvoljava Graničnoj policiji BiH izdavanje vize na granici ako to zahtijevaju razlozi sigurnosti BiH, humanitarni, ozbiljni profesionalni ili lični razlozi. Granična policija BiH može izdati vizu za kratkoročni boravak (Viza C) za jedan ulazak do 15 dana ili aerodromsku tranzitnu vizu (Viza A).

Tabela 3. Ukupan broj izdatih viza na granici BiH od 2008. do 2017. godine

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vize	684	345	327	248	150	93	58	120	66	57

Grafički prikaz izdatih viza na granici BiH od 2008. do 2017. godine

Analizirajući podatke o broju izdatih viza na granici u prezentovanom periodu, od 2008. godine izrazit je opadajući trend i može se zaključiti da se realizuje postavljeni cilj smanjenja broja izdatih viza na granici, što je ujedno i jedan od zahtjeva EU. Dostignuti pokazatelji rezultat su razvoja DKP mreže, razvoja pravnog okvira koji propisuje da se viza na granici izdaje samo u izuzetnim Zakonom definisanim slučajevima i dosljedne primjene istog od strane Granične policije BiH.

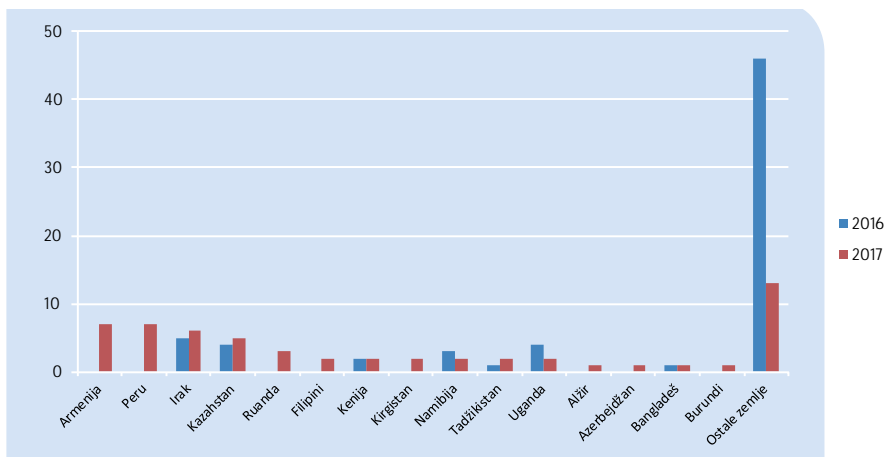
U cilju definisanja aktuelnog stanja u oblasti izdavanja viza na granici prezentujemo uporedne pokazatelje o broju izdatih viza u toku 2016. i 2017. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara uz uvažavanje izmjena u zakonodavstvu radi potpunijeg tumačenja podataka.

Tabela 4. Ukupan broj izdatih viza na granici u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2016	2017	%
1.	Armenija	-	7	-
2.	Peru	-	7	-
3.	Irak	5	6	20,00%
4.	Kazahstan	4	5	25,00%
5.	Ruanda	-	3	-
6.	Filipini	-	2	-
7.	Kenija	2	2	0,00%
8.	Kirgistan	-	2	-

R.br.	Država	2016	2017	%
9.	Namibija	3	2	-33,33%
10.	Tadžikistan	1	2	100,00%
11.	Uganda	4	2	-50,00%
12.	Alžir	-	1	-
13.	Azerbejdžan	-	1	-
14.	Bangladeš	1	1	0,00%
15.	Burundi	-	1	-
16.	Ostale zemlje	46	13	-71,74%
	Ukupno	66	57	-13,64%

Grafički prikaz izdatih viza u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama

U 2015. godini došlo je do značajnog povećanja izdatih viza na granici (106,98%) i taj broj je iznosio 120 viza i sve su bile Vize C i izdate su od strane JGP Aerodrom Sarajevo. U posljednjih 10 godina zabilježen je stalni opadajući trend do 2014. godine, da bi u 2015. godini došlo do porasta od 107% u odnosu na 2014. godinu. U posljednje dvije godine je ponovo došlo do značajnog smanjenja broja izdatih viza na granici tako da je u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu došlo do smanjenja od 13,64% i taj broj je iznosio 57 viza. S obzirom na opšte postavljene zahtjev i princip smanjenja broja viza koje se izdaju na graničnim prelazima, BiH može izvjestiti o konstantnom smanjenju broja izdatih viza na granici od 2008. godine do 2014. godine. Prema Godišnjem izvještaju o radu Granične policije BiH za 2017. godinu⁴ 53 vize su izdate na međunarodnom graničnom prelazu Aerodrom Sarajevo i 4 vize su izdate od strane JGP Bijeljina. U 2016. godini izvršeno je poništavanje 3 vize za državljane Šri Lanke, dok je u 2017. godini poništeno 14 viza za državljane Bangladeša.

U smislu najčešćih država porijekla stranaca kojima se izdaje viza na granici BiH, 2017. godina je pokazala da je najveći broj viza izdat stranim državljanima koji su došli iz Armenije, Perua, Iraka i Kazahstana, te da je zabilježen i značajan pad izdatih viza na granici za državljane Kameruna i Nigerije.

Što se tiče polne strukture, statistički podaci za 2017. godinu pokazuju da je više viza izdato muškarcima (68%) nego ženama (32%), te da se u slučaju oba pola radi najvećim dijelom o osobama dobi od 36 do 59 godina (49%), kao što se vidi i u tabelama i grafikonima koji slijede.

4 Granična policija BiH „Analiza rada Granične policije BiH za 2017. godinu“ Sarajevo, januar 2018. godine, str.22.

Tabela 5. Struktura izdatih viza na granici po dobi i polu razvrstan po državljanstvima za 2016. g.

	Kamerun	Irak	Nigerija	Kazahstan	Uganda	Ostale države (od ukupno 28)	Ukupno
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	1	0	0	0	0	7	8
36-59	3	0	0	1	0	9	13
60+	0	0	0	0	0	1	1
Ukupno ženska lica	4	0	0	1	0	17	22
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	0	2	1	1	3	5	12
36-59	2	3	4	2	1	14	26
60+	0	0	0	0	0	6	6
Ukupno muška lica	2	5	5	3	4	25	44
Sveukupno po državljan.	6	5	5	4	4	42	66

Grafički prikazi ukupnog broja izdatih viza na granici za 2016. godinu po starosnoj i polnoj strukturi

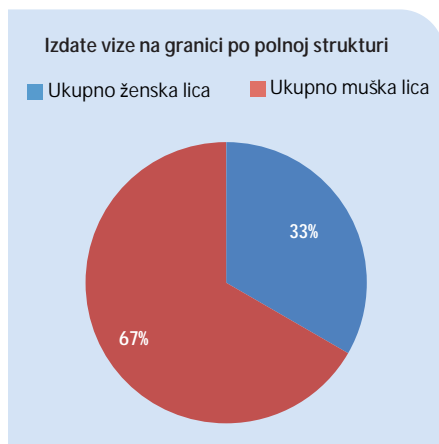
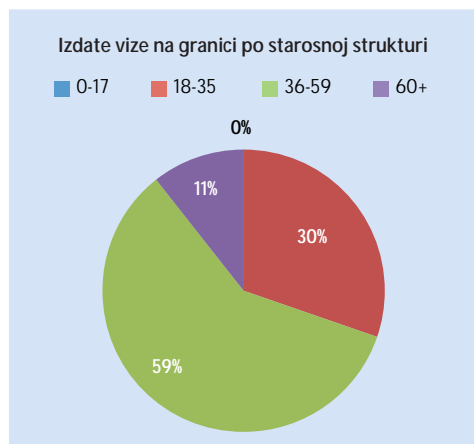
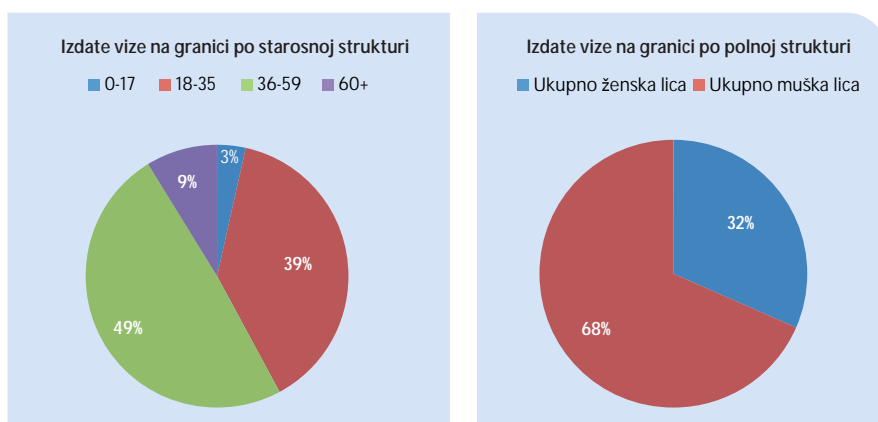

Tabela 6. Struktura izdatih viza na granici po dobi i polu razvrstan po državljanstvima za 2017. g.

	Armenija	Peru	Irak	Kazahstan	Ruanda	Ostale države (od ukupno 28)	Ukupno
0-17	0	0	0	0	0	2	2
18-35	1	1	0	3	0	2	7
36-59	0	0	0	0	1	8	9
60+	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno ženska lica	1	1	0	3	1	12	18
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	3	3	0	2	2	5	15
36-59	3	3	4	0	0	9	19
60+	0	0	2	0	0	3	5
Ukupno muška lica	6	6	6	2	2	17	39
Sveukupno po državljan.	7	7	6	5	3	29	57

Grafički prikazi ukupnog broja izdatih viza na granici za 2017. godinu po starosnoj i polnoj strukturi

2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

Odbijanje ulaska je mjera koju u skladu sa Zakonom realizira Granična policija BiH samo prema stranim državljanima i licima bez državljanstva koji pokušavaju legalno preći državnu granicu BiH i ući u BiH, a da pri tome ne ispunjavaju Zakonom propisane uslove za ulazak. U navedenim slučajevima Granična policija BiH odbija ulazak tim licima, a u skladu sa odredbama propisanim Zakonom donosi i rješenje o odbijanju ulaska. Stranac ili lice bez državljanstva može se na navedenu odluku žaliti Ministarstvu sigurnosti, ali podnošenje žalbe ne omogućava ulazak u BiH.

Nezakonit prelazak granice podrazumijeva osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH. Navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva.

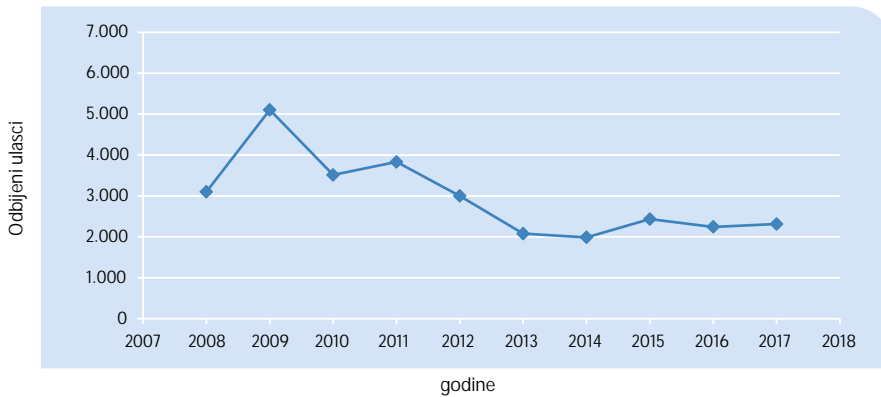
2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Strancu koji ne ispunjava opšte uslove za ulazak u Bosnu i Hercegovinu na osnovu člana 19. i 20. Zakona o strancima, niti se na njega primjenjuje međunarodni ugovor ili odluka o ulasku pod posebnim uslovima, može biti odbijen ulazak u BiH.

Tabela 7. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici BiH od 2008. do 2017. godine

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Odbijeni ulasci	3.102	5.103	3.514	3.830	2.998	2.079	1.987	2.432	2.243	2.313

Grafički prikaz odbijenih ulazaka u BiH od 2008. do 2017. godine

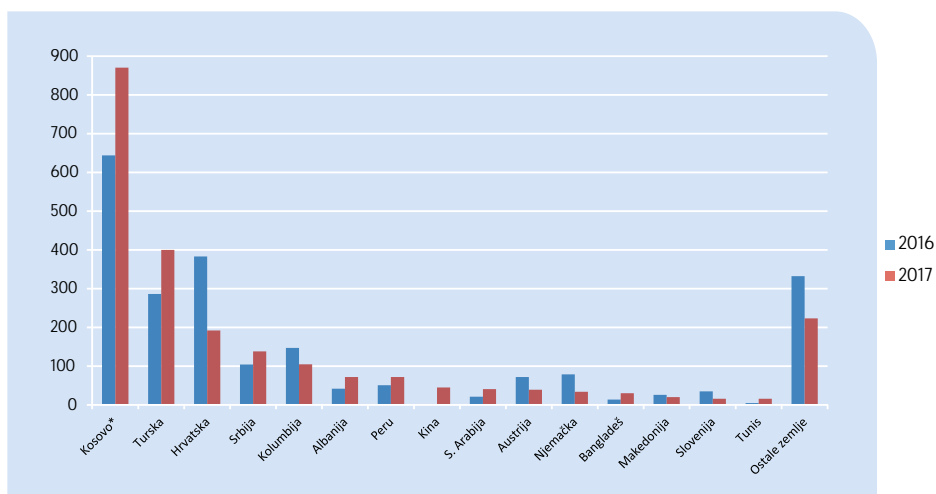
Analizirajući podatke o broju odbijenih ulazaka na granici u prezentovanom periodu uočava se da je od 2009. godine konstantan opadajući trend ovih parametara. U periodu od 2011. do 2014. godine dolazi do stalnog smanjenja broja odbijenih ulazaka na granici, da bi od 2015. do 2017. godine došlo do blagog povećanja broja odbijenih ulazaka. U 2017. godini broj odbijenih ulazaka je veći za 3,12% u odnosu na 2016. godinu i iznosio je 2.313 odbijenih ulazaka.

U cilju definisanja aktuelnog stanja u ovoj oblasti prezentujemo uporedne pokazatelje o broju odbijenih ulazaka u toku 2016. i 2017. godine za 15 država čijim je državljanima izdato najviše rješenja o odbijanju ulaska u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara

Tabela 8. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2016	2017	%
1.	Kosovo*	644	870	35,09%
2.	Turska	286	400	39,86%
3.	Hrvatska	383	192	-49,87%
4.	Srbija	104	138	32,69%
5.	Kolumbija	147	105	-28,57%
6.	Albanija	42	72	71,43%
7.	Peru	51	72	41,18%
8.	Kina	2	45	2150,00%
9.	S. Arabija	21	41	95,24%
10.	Austrija	72	39	-45,83%
11.	Njemačka	79	34	-56,96%
12.	Bangladeš	14	30	114,29%
13.	Makedonija	26	20	-23,08%
14.	Slovenija	35	16	-54,29%
15.	Tunis	5	16	220,00%
16.	Ostale zemlje	332	223	-32,83%
	Ukupno	2.243	2.313	3,12%

Grafički prikaz odbijenih ulazaka na granici BiH u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama

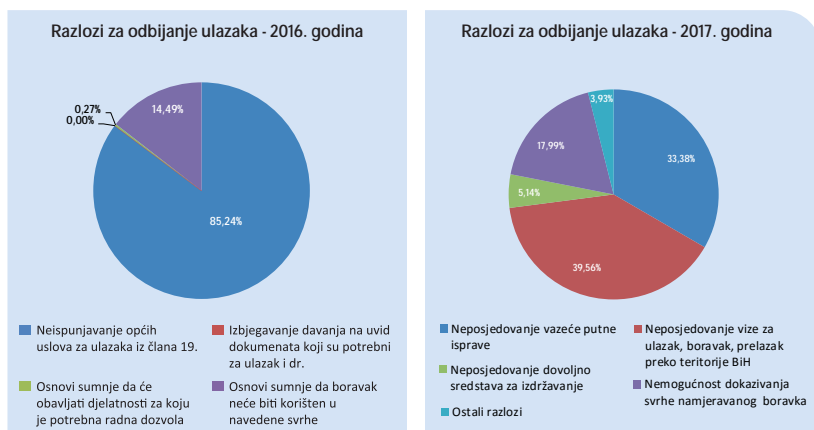

Najveći broj odbijenih ulazaka u BiH u 2017. godini odnosi se na Kosovo* (870), Tursku (400), Hrvatsku (192), Srbiju (138) i Kolumbiju (105), što iznosi 73,71% od ukupno odbijenih ulazaka u BiH. U pogledu državljanstva lica kojima je odbijen ulazak u BiH vidljivo je iz Izvještaja o radu Granične policije BiH da se: nosiocima putne isprave sa oznakom Kosovo* ulaz odbija uglavnom zbog neposjedovanja važeće putne isprave i zbog neposjedovanja vize, državljanima Turske zbog nemogućnosti dokazivanja svrhe namjeravanog boravka i neposjedovanja dovoljno sredstava za održavanje, državljanima Hrvatske i Srbije zbog neposjedovanja važeće putne isprave i državljanima Kolumbije zbog neposjedovanja vize. Neophodno je napomenuti da u 2017. godini dolazi da pada broja odbijenih ulazaka koji se odnosi na državljane Njemačke (57%), Slovenije (54%), Hrvatske (50%), Austrije (46%), Kolumbije (29%) i Makedonije (23%). U istom periodu dolazi i do značajnog porasta broja odbijenih ulazaka za državljane Kine, Tunisa, Bangladeša, Saudijske Arabije, Perua, Turske, nosioca putne isprave sa oznakom Kosovo* i Srbije. Tokom 2017. godine odbijen je

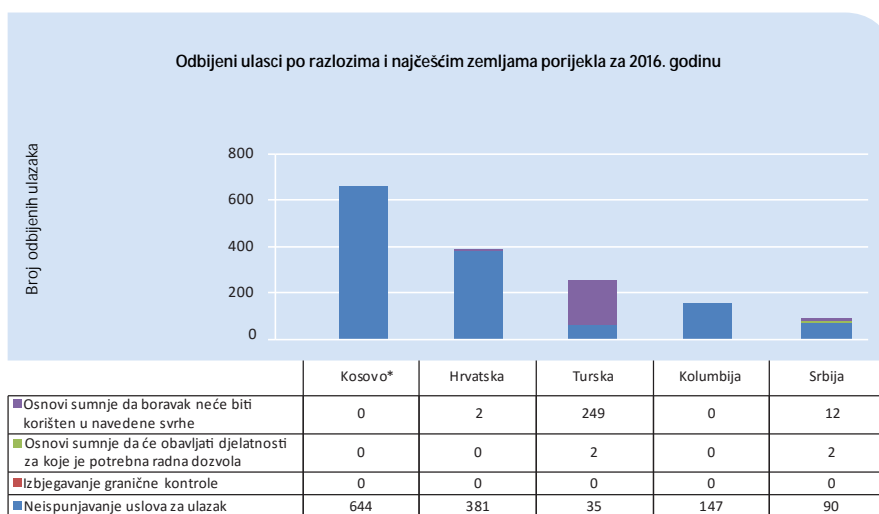
ulazak u BiH za 2.313 stranaca, od toga na kopnenoj granici BiH 1.776 a na međunarodnim aerodromima 537 odbijenih ulazaka. Razlozi za odbijanje ulaska stranim državljanima u BiH bili su: neposjedovanje vize za ulazak, boravak, prelazak preko teritorije BiH ili odobrenja boravka propisano Zakonom (39,56%); neposjedovanje važeće putne isprave (33,38%); nemogućnost dokazivanja ili pružanja informacija o svrsi namjeravanog boravka (17,99%); neposjedovanje dovoljno sredstava za izdržavanje, uključujući i sredstva za zdravstvenu zaštitu (5,14%); izrečene mjere protjerivanja, otkaza boravka ili zabrana ulaska na teritoriju BiH (1,43%); te ostali razlozi (3,93%).⁵

Većina odbijenih prelazaka državne granice na graničnim prelazima je zbog neposjedovanja važeće putne isprave i neposjedovanje vize.

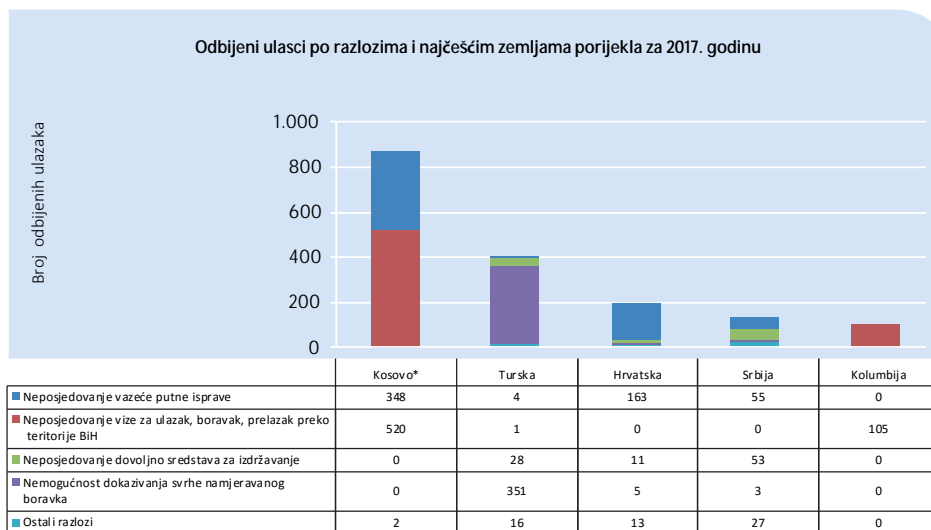
Grafički prikazi odbijenih ulazaka po razlozima za odbijanje ulaska u 2016. i 2017. godini

Grafički prikazi broja odbijenih ulazaka po razlozima i najčešćim državljanstvima za 2016. i 2017. godinu

⁵ Granična policija BiH, „Analiza rada Granične policije BiH za 2017. godinu“ Sarajevo, januar 2018. godine, str. 13.

2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice

Nezakonit prelazak granice podrazumjeva osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH na graničnom prelazu ili izvan graničnog prelaza. Navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva.

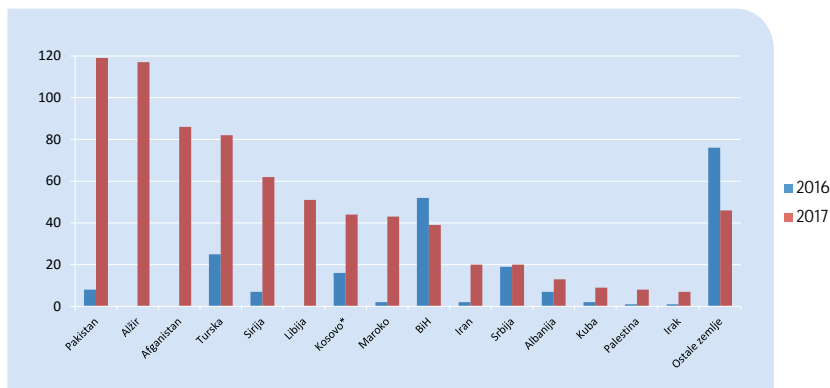
Tokom 2016. godine, ukupno je 218 osoba otkriveno u pokušaju ilegalnog prelaska granice BiH. U toku 2017. godine, zabilježen je porast od 251,38% i iznosio je 766 osoba.

Tabela 9. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2016. i 2017. godini razvrstani po državljanstvima

R.br.	Država	2016	2017	%
1.	Pakistan	8	119	1387,50%
2.	Alžir	-	117	-
3.	Afganistan	-	86	-
4.	Turska	25	82	228,00%
5.	Sirija	7	62	785,71%
6.	Libija	-	51	-
7.	Kosovo*	16	44	175,00%
8.	Maroko	2	43	2050,00%

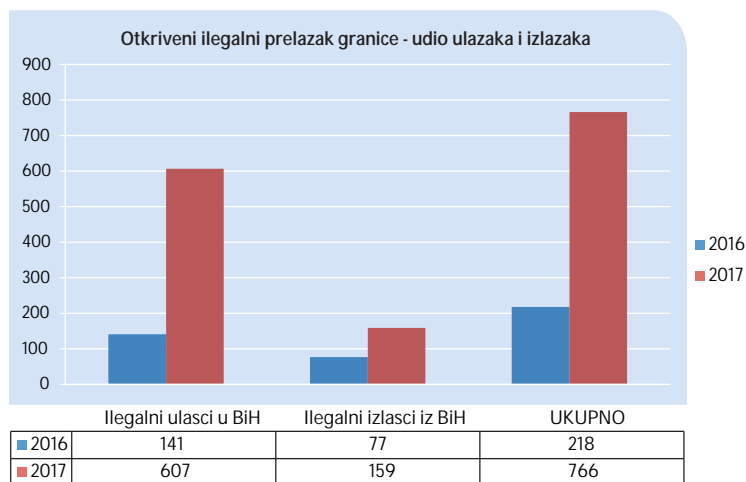
R.br.	Država	2016	2017	%
9.	BiH	52	39	-25,00%
10.	Iran	2	20	900,00%
11.	Srbija	19	20	5,26%
12.	Albanija	7	13	85,71%
13.	Kuba	2	9	350,00%
14.	Palestina	1	8	700,00%
15.	Irak	1	7	600,00%
16.	Ostale zemlje	76	46	-39,47%
	Ukupno	218	766	251,38%

Grafički prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama

Prema raspoloživim podacima, u 2017. godini najviše otkrivenih nezakonitih prelazaka se odnosilo na državljane Pakistana, Alžira, Afganistana i Turske što predstavlja 53% od ukupnog broja nezakonitih prelazaka. Također, uočen je i značajan porast otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice državljana Pakistana, Alžira, Afganistana, Sirije, Libije, Maroka, Irana i Turske što je posljedica situacija u vezi migracijske krize na Zapadnobalkanskoj ruti. Prema podacima iz izvještaja o radu Granične policije BiH „na graničnim prelazima u 2017. godini (ukupno ulaz i izlaz) registrovano je 138 (na ulazu 121 + na izlazu 17) osoba u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prelaza (granični pojas) 628 (na ulazu 486 + na izlazu 142) osoba“⁶, dok je tokom 2016. godine „na graničnim prelazima (ukupno ulaz i izlaz) registrovano je 45 (na ulazu 17 + na izlazu 28) osoba u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prelaza (granični pojas) 173 (na ulazu 124 + na izlazu 49) osobe“⁷. Navedeni podaci ukazuju na tendenciju većeg broja ilegalnih prelazaka državne granice van graničnih prelaza.

Grafički prikaz ilegalnih ulazaka i izlaza u ilegalnim prelascima državne granice

6 Granična policija BiH, „Analiza rada Granične policije BiH za 2017. godinu“ Sarajevo, januar 2018. godine, str. 17.

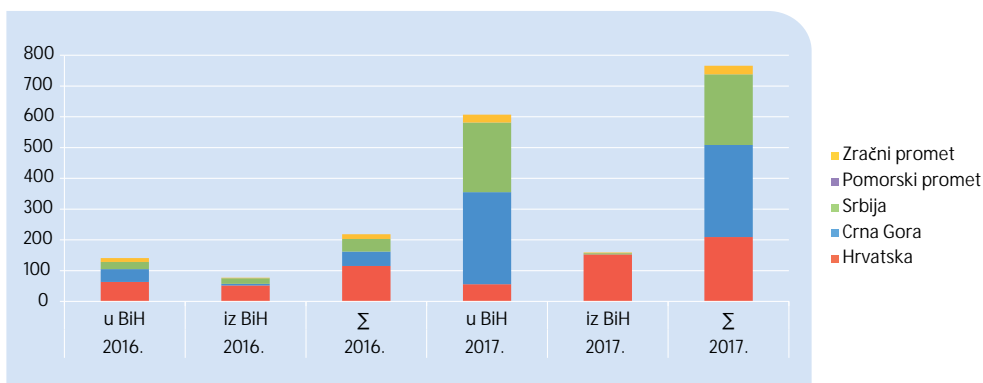
7 Granična policija BiH, „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2016. godinu“ Sarajevo, januar 2017. godine, str. 16.

U 2016. godini, ilegalni izlasci su činili 35,32% od ukupnog broja osoba otkrivenih u ilegalnom prelasku državne granice (218), dok je ovaj procenat u 2017. godini iznosio 20,76% od ukupnog broja osoba otkrivenih u ilegalnom prelasku državne granice (766). Iz navedenih pokazatelja uočava se da je u 2017. godini daleko veći broj ilegalnih ulazaka u BiH (79%) nego izlazaka (21%). Što se tiče kopnene granice, informacije Granične policije BiH govore da se veći broj ilegalnih prelazaka (ulazaka i izlazaka) registruje van samih graničnih prelaza.

Tabela 10. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2016. i 2017. godini razvrstani po vrsti granice

Država	2016. u BiH	2016. iz BiH	2016. Σ	2017. u BiH	2017. iz BiH	2017. Σ	% u BiH	% iz BiH	%
Hrvatska	63	52	115	56	153	209	-11,11	194,23	81,74
Crna Gora	42	5	47	299	0	299	611,90	-100,00	536,17
Srbija	23	18	41	226	4	230	882,61	-82,61	460,98
Pomorski prom.	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Zračni promet	13	2	15	26	2	28	100,00	106,49	86,67
Ukupno	141	77	218	607	159	766	330,50	67,39	251,38

Grafički prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2016. i 2017. godini razvrstan po vrsti granice

Analizirajući raspoložive podatke o broju otkrivenih nezakonitih prelazaka u BiH prema vrsti granice i susjednim zemljama, evidentno je da je na kopnenoj granici u 2017. godini otkriveno 738 osoba, što je znatno povećanje za 264% u odnosu na 2016. godinu kad su na istoj granici otkrivena 203 nezakonita prelaska. Također, uočava se povećan broj nezakonitih prelazaka na međunarodnim aerodromima za 86,67%, tako da je u 2017. godini otkriveno 28 osoba u nezakonitom prelasku granice, a u 2016. godini taj broj je iznosio 15 osobe.

Za analizu je karakteristično navesti da je zabilježeno značajno povećanje ilegalnih prelazaka državne granica sa Crnom Gorom (536,17%), Hrvatskom (460,98%) i Srbijom (81,74%). Od 299 osoba otkrivenih prilikom nezakonitog prelaska državne granice sa Crnom Gorom svi se odnose na ilegalne ulaske u BiH i nisu evidentirani ilegalni izlasci iz BiH. Od 209 osoba otkrivenih prilikom nezakonitog prelaska državne granice sa

Hrvatskom 27% se odnosi na ilegalne ulaske u BiH i 73% na ilegalne izlaske iz BiH. Od 230 osoba otkrivenih prilikom nezakonitog prelaska državne granice sa Srbijom 98% se odnosi na ilegalne ulaske u BiH i samo 2% na ilegalne izlaske iz BiH. Prema podacima Granične policije BiH najviše ilegalnih izlazaka je zabilježeno na granici prema Republici Hrvatskoj i iznosi 96% svih osoba otkrivenih prilikom ilegalnog izlaska preko državne granice što ukazuje da se ilegalni migranti uglavnom odlučuju na izlazak iz BiH na ovom dijelu granice.

Prezentovani pokazatelji, kao i komparativna analiza istih ukazuje na dobre rezultate u ovoj oblasti u prethodne dvije godine, te se može zaključiti da je ovakvo stanje rezultat provedenih aktivnosti Granične policije BiH na suprostavljanju ilegalnim migracijama.

3. Privremeni i stalni boravak stranaca

Zahtjev za odobrenje boravka stranac podnosi DKP-u BiH ili nadležnoj organizacionoj jedinici Službe za poslove sa strancima, lično ili putem zakonskog zastupnika za poslovno nesposobnog stranca, i to najkasnije 15 dana prije isteka roka važenja vize za dugoročni boravak (Vize D), odnosno bezviznog boravka, odnosno odobrenog boravka ako se radi o produženju privremenog boravka po istom osnovu ili stalnom boravku. Uz zahtjev za odobrenje i zahtjev za produženje privremenog boravka stranac je dužan dati biometrijske podatke. O zahtjevu za odobrenje i produženje privremenog boravka po bilo kojem osnovu odlučuje nadležna organizaciona jedinica Službe za poslove sa strancima u roku od 90 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva ako je zahtjev podnesen putem DKP-a BiH, a u roku od 60 dana ako je zahtjev podnesen direktno nadležnoj organizacionoj jedinici Službe za poslove sa strancima. Ako je zahtjev uvažen, strancu se izdaje obavještenje o uvaženom zahtjevu i dozvola privremenog boravka. Kada je privremeni boravak odobren po osnovu rada s radnom dozvolom ili plavom kartom, strancu se izdaje rješenje o odobrenom privremenom boravku i dozvola privremenog boravka.

3.1. Privremeni boravak

Odobrenje privremenog boravka izdaje se na vremenski period od najviše jedne godine, s tim da rok važenja pasoša mora biti duži najmanje tri mjeseca od roka na koji se odobrava privremeni boravak.

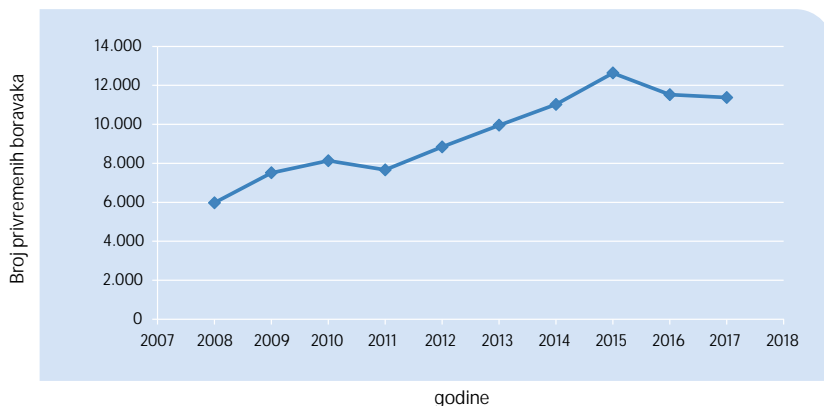
U skladu sa Zakonom o strancima koji je stupio na snagu u novembru 2015. godine privremeni boravak može se odobriti strancu koji namjerava boraviti ili boravi u BiH po osnovu: spajanja porodice, obrazovanja, humanitarnih razloga, rada s radnom dozvolom, rada bez radne dozvole, ili drugih opravdanih razloga. Odobrenje privremenog boravka može se izuzetno izdati i po osnovu vlasništva na nepokretnoj imovini, ako postoji efektivna veza stranca s BiH.

Privremeni boravak iz humanitarnih razloga u slučaju iz člana 58. (Privremeni boravak po osnovu humanitarnih razloga) stav (2) tačka a) Zakona o strancima odobrava se na period najduže do šest mjeseci.

Tabela 11. Ukupan broj izdatih privremenih boravaka po godinama od 2008. do 2017. godine

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Priv. boravak	5.971	7.512	8.131	7.661	8.838	9.953	11.022	12.633	11.519	11.372

Grafički prikaz izdatih privremenih boravaka po godinama od 2008. do 2017. godine

Kvalitetna pravna regulativa i već uspostavljeni centralizovani institucionalni okvir doveli su do uređivanja stanja u oblasti kretanja i boravka stranaca u BiH. Od 2008. do 2010. godine uočava se kontinuirani rast sa ujednačenim intenzitetom što dovodi do zaključka da je oblast kretanja i boravka stranaca stavljena pod kontrolu nadležnih organa u ovom periodu. Iako je u 2011. godini došlo do blagog pada izdatih dozvola za privremeni boravak za 5,78%, od tada se uočava ponovni trend povećanja broja izdatih dozvola za privremeni boravak tako da je u 2015. godini u odnosu na prethodnu godinu taj porast iznosio 14,62%. U 2016. godini dolazi do smanjenja broja izdatih dozvola za privremeni boravak za 8,82% u odnosu na prethodnu godinu što je posljedica „u najvećem broju zbog prestanka odobrenog/produženog boravka stranih državljana koji su radili na izgradnji TE Stanari i auto-puta na dionici Tarčin – Sarajevo“.⁸ U 2017. godini je došlo do dodatnog blagog pada broja izdatih dozvola za privremeni boravak od 1,28%.

Problematika rješavanja statusnih pitanja stranih državljana do 01.10.2006. godine je bila u nadležnosti Odjela za strance pri MUP-ovima Kantona, MUP-u Republike Srpske te Policije Brčko Distrikta, gdje je bio evidentan različit pristup rješavanju ove problematike. Započinjanjem rada Službe za poslove sa strancima, kao upravne organizacije u sastavu Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću, napravljen je značajan iskorak na efikasnijem upravljanju migracijama u Bosni i Hercegovini, kroz jedinstveno postupanje svih organizacionih jedinica Službe prilikom rješavanja problematike predviđene Zakonom o strancima, a posebno korištenjem operativnih kapaciteta Službe na suzbijanju ilegalnih migracija.

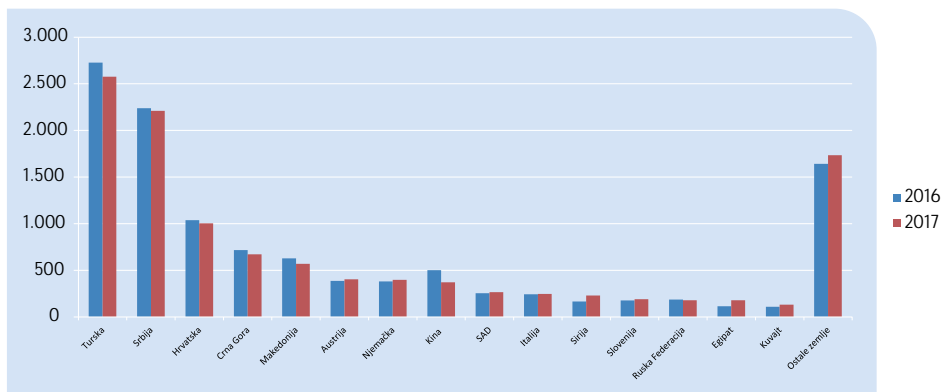
U cilju definisanja aktualnog stanja u oblasti izdavanja odobrenja privremenog boravka prezentujemo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola (odobrena prvi put ili produžena boravišna dozvola) za privremeni boravak u toku 2016. i 2017. godine.

⁸ Služba za poslove sa strancima BiH, „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2016. godinu“, Sarajevo, januar 2017.

Tabela 12. Broj izdatih dozvola za privremeni boravak u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2016	2017	%
1.	Turska	2.727	2.577	-5,50%
2.	Srbija	2.239	2.210	-1,30%
3.	Hrvatska	1.038	1.005	-3,18%
4.	Crna Gora	718	672	-6,41%
5.	Makedonija	629	571	-9,22%
6.	Austrija	388	405	4,38%
7.	Njemačka	381	399	4,72%
8.	Kina	503	373	-25,84%
9.	SAD	255	266	4,31%
10.	Italija	244	247	1,23%
11.	Sirija	166	231	39,16%
12.	Slovenija	177	190	7,34%
13.	Ruska Feder.	187	180	-3,74%
14.	Egípat	116	179	54,31%
15.	Kuvajt	109	132	21,10%
16.	Ostale zemlje	1.642	1.735	5,66%
	Ukupno	11.519	11.372	-1,28%

Grafčki prikaz izdatih boravišnih dozvola za privremeni boravak u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama

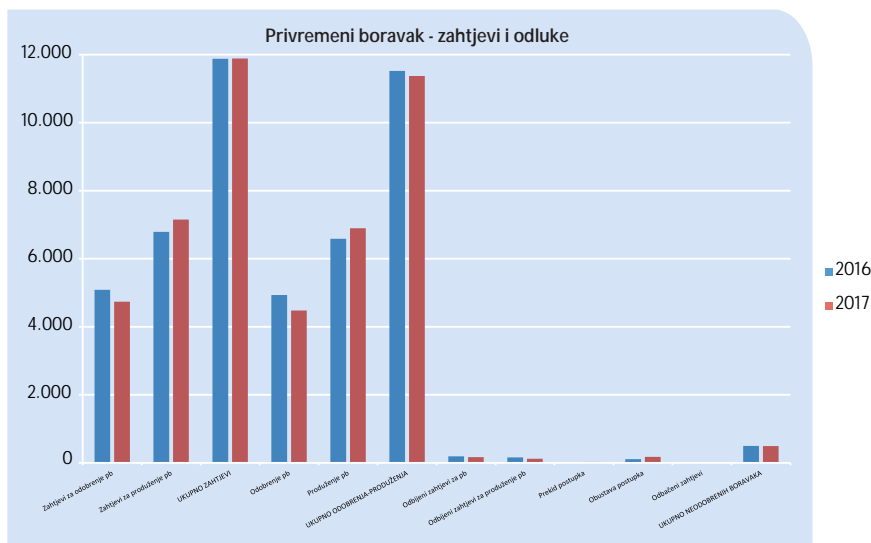
Analiza zbirnih parametara pokazuje da je u 2017. godini došlo do smanjenja boravišnih dozvola za privremeni boravak za 1,28% u odnosu na 2016. godinu.

Od ukupnog broja izdatih dozvola za privremeni boravak u 2017. godini najveći broj se odnosi na državljane Turske (2.577), Srbije (2.210), Hrvatske (1.005), Crne Gore (672) i Makedonije (571), što čini 62% od ukupnog broja izdatih dozvola. Procentualna analiza uporednih parametara ukazuje da je došlo do smanjenja broja privremenih boravaka za državljane pomenutih država. Također je došlo i do smanjenja izdavanja dozvola za privremeni boravak kod državljana Kine i Ruske Federacije, a primjetan je i značajan porast broja izdatih dozvola za privremeni boravak za državljane Egípta, Sirije i Kuvajta.

Primjećuje se kontinuitet u pet najčešćih država porijekla strancima kojima je odobren ili produžen privremeni boravak u BiH, a ove zemlje su: Turska, Srbija, Hrvatska, Crna Gora i Makedonija. Ovih pet država porijekla obuhvata 63% svih osoba kojima je izdata boravišna dozvola za privremeni boravak u BiH tokom 2016. i 2017. godine.

U 2017. godini ukupno je podneseno 4.735 zahtjeva za odobrenje novog privremenog boravka i 7.151 zahtjev za produženje privremenog boravka, što ukupno iznosi 11.886 zahtjeva, a što je skoro približan iznos kao i u 2016. godini kada je ukupno podneseno 11.877 zahtjeva i to: 5.086 zahtjeva za odobrenje novog privremenog boravka i 6.791 zahtjev za produženje privremenog boravka..

Grafički prikaz zahtjeva i odluka za privremeni boravak u 2016. i 2017. godini (odobrenje novog i produženje)

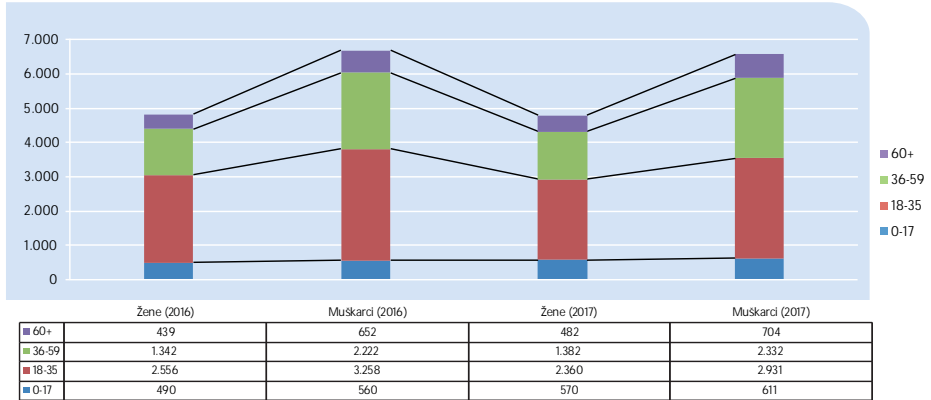

Rješavajući po zahtjevima za odobrenje - produženje privremenog boravka u 2017. godini ukupno je odobreno-produženo 11.372 privremena boravka, od toga je odobren novi privremeni boravak u 4.478 i produžen privremeni boravak u 6.894 slučaja, a što je smanjenje od 1,28 % u odnosu na 2016. godinu, kada je ukupno odobreno-produženo 11.519 privremenih boravka, od toga je odobren novi privremeni boravak u 4.934 slučaja i produžen privremeni boravak u 6.585 slučajeva.

Prema ovim pokazateljima stopa odobrenja-produženja privremenih boravaka, u poređenju sa podnesenim zahtjevima iznosi 95,68% u 2017. godini.

U cilju definisanja profila stranih državljana koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za privremeni boravak u BiH u 2017. godini prezentujemo polnu i starosnu strukturu iz koje se uočava da je u svim kategorijama bilo više muškaraca nego žena i to: u starosnoj dobi od 0 do 17 godina (muškaraca 611, a žena 570), u starosnoj dobi od 18 do 35 godina (muškaraca 2.931, a žena 2.360), zatim u starosnoj dobi od 36 do 59 godina (muškaraca 2.332, a žena 1.382), te u starosnoj dobi preko 60 godina (muškaraca 704, a žena 482). Posmatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja privremenih boravaka, 6.578 ili 57,84% su privremeni boravci izdati muškarcima, a 4.794 ili 42,16% su privremeni boravci izdati ženama.

Odobreni privremeni boravci po dobi i polu za 2016. i 2017. godinu

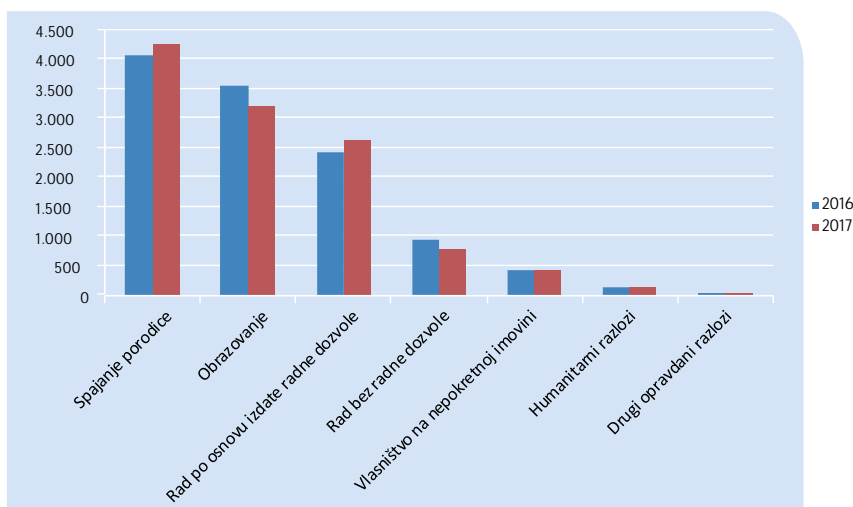
Prema podacima Službe za poslove sa strancima u 2017. godini najviše stranih državljana u BiH ima odobren privremeni boravak po osnovu: spajanja porodice u koju kategoriju ulaze i brak sa državljaninom BiH kao i vanbračna zajednica stranca sa državljaninom BiH (4.244), obrazovanja (3.170), rada po osnovu izdate radne dozvole (2.611) i rada bez radne dozvole (764), što ukupno predstavlja skoro 95% svih privremenih boravaka. U cilju definisanja aktuelnih kretanja legalnih imigracija na osnovu odobrenja privremenih boravaka strancima u BiH dajemo pregled odobrenih privremenih boravaka u BiH za 2016. i 2017. godinu, sa posebnim akcentom na 2017. godinu, razvrstan po osnovama, kao i učešće pojedinih osnova privremenog boravka u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u BiH.

Tabela 13. Privremeni boravak u 2016. i 2017. godini razvrstan po osnovama za odobrenje boravka

Osnovi boravka	2016	% u Σ 2016	2017	% u Σ 2017	% 2017/2016
Spajanje porodice	4.058	35,23%	4.244	37,32%	4,58%
Obrazovanje	3.550	30,82%	3.170	27,88%	-10,70%
Rad po osnovu izdate radne dozvole	2.409	20,91%	2.611	22,96%	8,39%
Rad bez radne dozvole	924	8,02%	764	6,72%	-17,21%
Vlasništvo na nepokretnoj imovini	412	3,58%	412	3,62%	0,00%
Humanitarni razlozi	126	1,09%	132	1,16%	4,76%
Drugi opravdani razlozi	40	0,35%	39	0,34%	-2,50%
Ukupno	11.519	100,00%	11.372	100,00%	-1,28%

Privremeni boravak po drugim osnovama u BiH u 2017. godini strancima odobren je: po osnovu vlasništva na nepokretnoj imovini (412), humanitarnih razloga u koju kategoriju spada i liječenje (132) i drugih opravdanih razloga (39).

Grafički prikaz privremenih boravaka u 2016. i 2017. godini razvrstan po osnovama za odobrenje boravka

S obzirom da se od 2006. uočava konstantan rast broja izdatih dozvola za privremeni S obzirom da se od 2008. godine uočava konstantan rast broja izdatih dozvola za privremeni boravak, osim u 2011., 2016. i 2017. godini gdje je došlo do blagog pada, može se zaključiti da BiH postaje sve više zemlja odredišta stranih državljana. Značajno je napomenuti da je u 2017. godini došlo do smanjenja broja izdatih dozvola za privremeni boravak po slijedećim osnovama: rad bez radne dozvole, obrazovanje i drugi opravdani razlozi. Također je u 2017. godini došlo do povećanja broja izdatih dozvola za privremeni boravak po slijedećim osnovama: rad po osnovu izdate radne dozvole, spajanje porodice i humanitarni razlozi. Odobreni privremeni boravci u BiH po osnovu vlasništva na nepokretnoj imovini, iako u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u BiH u 2017. godini iznosi samo 3,62% veoma je značajan pokazatelj, pogotovu ako se uzmu u obzir pravne odredbe koje definišu da se navedeni osnov privremenog boravka može odobriti kad stranac pored ispunjavanja opštih uslova za odobrenje boravka treba da ispuni i posebne uslove kao što su: dokaz o vlasništvu nepokretne imovine, dokaz o posjedovanju efektivne veze sa BiH te dokaz da u nepokretnoj imovini ima obezbjeđen odgovarajući stambeni prostor za boravak. Da BiH postaje sve više zemlja odredišta stranih državljana ukazuju i odobreni privremeni boravci po osnovu spajanja porodice koji u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u 2017. godini iznosi 37,32%.

Statistički podaci iz 2017. godine pokazuju da državljani susjednih država u BiH ostvaruju privremeni boravak najvećim dijelom po osnovu spajanja porodice, obrazovanja i izdate radne dozvole.

Tabela 14. Osnove za odobrenje privremenih boravaka u 2017. godini po državama

OSNOV BORAVKA	Turska	Srbija	Hrvatska	Crna Gora	Makedonija	Ostale države	UKUPNO
Spajanje porodice	349	907	576	457	287	1.668	4.244
Obrazovanje	1.822	386	162	139	26	635	3.170
Rad po osnovu izdate radne dozvole	378	708	170	55	49	1.251	2.611
Rad bez radne dozvole	25	121	46	0	202	370	764
Vlasništvo na nepokretnoj imovini	0	77	41	20	6	268	412
Humanitarni razlozi	0	7	10	1	1	113	132
Drugi opravdani razlozi	3	4	0	0	0	32	39
UKUPNO	2.577	2.210	1.005	672	571	4.337	11.372

Obrazovanje je naročito čest osnov boravka za državljane Turske i Srbije. Za državljane Turske, obrazovanje u BiH je najčešći osnov boravka, iako se primjećuje i veliki broj boravaka po osnovu spajanja porodice i po osnovu izdate radne dozvole. Državljeni Srbije, Hrvatske, Crne Gore i Makedonije najčešće dobivaju privremeni boravak po osnovu spajanja porodice.

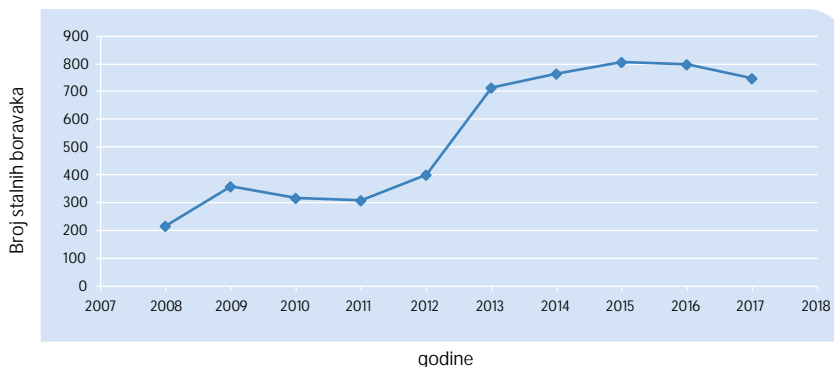
3.2. Stalni boravak

Stalni boravak može se odobriti strancu pod sljedećim uslovima: da na osnovu odobrenja privremenog boravka neprekidno boravi na teritoriju BiH najmanje pet godina prije podnošenja zahtjeva za odobrenje stalnog boravka, da raspolaže dovoljnim i redovnim sredstvima za izdržavanje, da ima obezbjeđen odgovarajući smještaj i da ima obezbjeđeno zdravstveno osiguranje.

Tabela 15. Ukupan broj izdatih stalnih boravaka po godinama od 2008. do 2017. godine

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stalni boravak	215	359	315	308	401	713	763	808	799	750

Grafički prikaz izdatih stalnih boravaka po godinama od 2008. do 2017. godine

Vidljivo je da se kod dozvola za stalni boravak od 2008. do 2009. godine uočava priličan rast, a od 2009. godine uočava se trend blagog pada u broju dozvola stalnih boravaka stranaca u BiH i isti se nastavlja i u 2011. godini, s tim da se od 2011. godine do 2016. godine uočava značajan rast broja stalnih boravaka. U 2017. godini dolazi do pada u odnosu na prethodnu godinu od 6,13%.

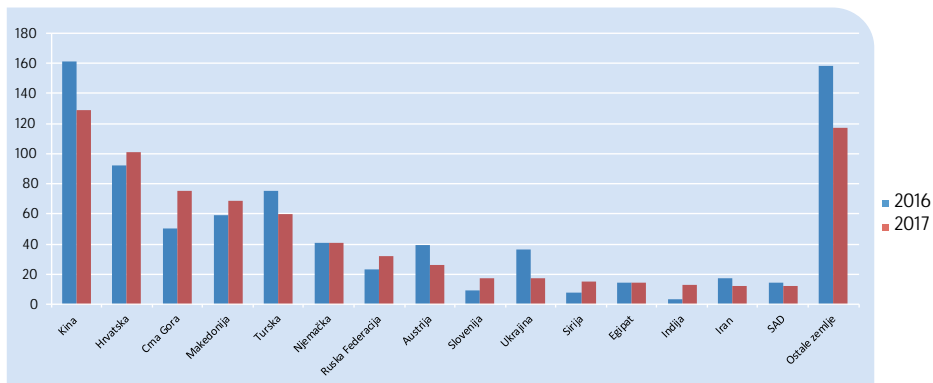
U cilju definisanja aktuelnog stanja u oblasti izdavanja odobrenja stalnog boravka prezentujemo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak u toku 2016. i 2017. godine. U 2017. godini je podnešeno 767 zahtjeva za odobrenje stalnog boravka a isti je odobren za 750 osoba.

Tabela 16. Broj izdatih dozvola za stalni boravak u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2016	2017	%
1.	Kina	161	129	-19,88%
2.	Hrvatska	92	101	9,78%
3.	Crna Gora	50	75	50,00%
4.	Makedonija	59	69	16,95%
5.	Turska	75	60	-20,00%
6.	Njemačka	41	41	0,00%
7.	Ruska Federacija	23	32	39,13%
8.	Austrija	39	26	-33,33%

R.br.	Država	2016	2017	%
9.	Slovenija	9	17	88,89%
10.	Ukrajina	36	17	-52,78%
11.	Sirija	8	15	87,50%
12.	Egipat	14	14	0,00%
13.	Indija	3	13	333,33%
14.	Iran	17	12	-29,41%
15.	SAD	14	12	-14,29%
16.	Ostale zemlje	158	117	-25,95%
	Ukupno	799	750	-6,13%

Grafički prikaz izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama

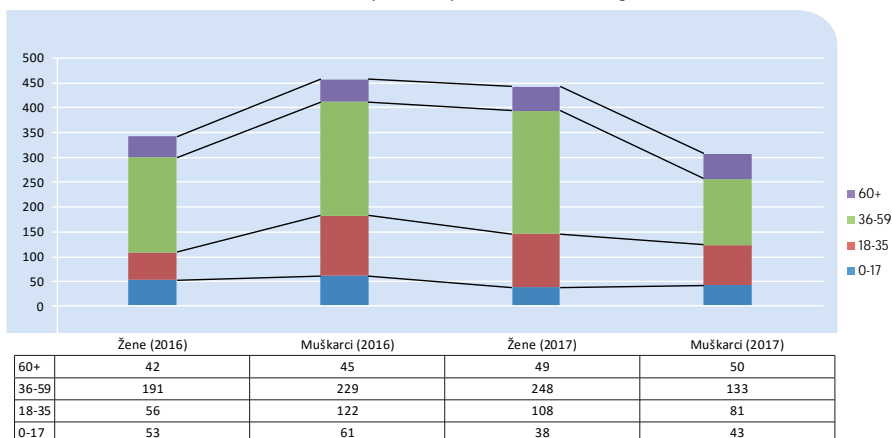

Najčešće zemlje porijekla stranaca koji su dobili stalni boravak u BiH u 2016. i 2017. godini su bile Kina, Hrvatska, Crna Gora, Makedonija i Turska.

Analizom odobrenih stalnih boravaka evidentno je da je stalni boravak državljanima Republike Srbije odobren u veoma malom procentu, dok u odobrenjima/produženjima privremenog boravka zauzimaju najveći procenat. Naime, Sporazum o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije omogućava državljanima Republike Srbije da prije steknu uslove za prijem u državljanstvo BiH, nego uslove za odobrenje stalnog boravka, te je iz tog razloga procenat odobrenja stalnog boravka državljanima Republike Srbije izuzetno mali.

U cilju definisanja profila stranih državljana koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za stalni boravak u BiH u 2017. godini prezentujemo polnu i starosnu strukturu iz koje se uočava da je u starosnoj kategoriji od 18 do 35 godina bilo više žena nego muškaraca (žena 108, a muškaraca 81), kao i u kategoriji od 36 do 59 godina (žena 248, a muškaraca 133); dok je u starosnoj dobi od 0 do 17 godina bilo više muškaraca nego žena (žena 38, a muškaraca 43), kao i u starosnoj dobi iznad 60 godina (žena 49, a muškaraca 50). Posmatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja stalnog boravaka u 2017. godini, 443 ili 59,07% su stalni boravci izdati ženama, a 307 ili 40,93% su stalni boravci izdati muškarcima.

Odobreni stalni boravci po dobi i polu za 2016. i 2017. godinu

4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima

Služba za poslove sa strancima je prepoznala i kao važan segment uvela preventivno vršenje operativnih provjera na terenu s ciljem utvrđivanja činjeničnog stanja postojanja osnovanosti podnesenih zahtjeva za ovjeru pozivnih pisama, odobrenje/produženje privremenog boravka, odobrenja stalnog boravka, kontrola već odobrenih boravaka i drugo kao vrlo važan segment u suprotstavljanju neregularnim migracijama, posebno kada govorimo o pokušaju određenih zloupotreba u smislu zasnivanja bračne ili vanbračne zajednice sa državljanima BiH iz interesa radi ostvarivanja prava na boravak, zatim i prijema u državljanstvo BiH, a takođe i otkrivanja pokušaja regulisanja boravka po osnovu radne dozvole u fiktivnim firmama itd.

U ovom izvještajnom periodu inspektori za strance su izvršili ukupno 15.386 operativnih provjera i tom prilikom su u određenim predmetima utvrđene činjenice da se radi o pokušaju neregularnih migracija u 186 slučajeva. Naime, 83 nepravilnosti je otkriveno tokom utvrđivanja činjeničnog stanja postojanja osnovanosti podnesenih zahtjeva za odobrenje/produženje privremenog boravka, odobrenja stalnog boravka i rezultirale odbijanjem zahtjeva za odobrenje/produženje privremenog boravka, te 103 nepravilnosti su utvrđene tokom procjene postojanja osnovanosti podnesenih zahtjeva za ovjeru pozivnog pisma.⁹

Tokom 2016. godine je realizovano 17.930 operativnih provjera, gdje je u 356 slučajeva uočen pokušaj neregularnih migracija.¹⁰

Mjere koje se poduzimaju prema strancima nakon otkrivanja ilegalnog boravka uključuju: otkaz bezvignog ili privremenog boravka, otkaz stalnog boravka, otkaz bezvignog ili privremenog boravka sa protjerivanjem, rješenja o protjerivanju, stavljanje stranaca pod nadzor i prisilno udaljenje stranaca iz BiH donošenjem zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju.

Prezentujemo uporedne podatke poduzetih mjera prema stranim državljanima u 2016. i 2017. godini razvrstane prema vrstama mjera koja su poduzete prema strancima u BiH.

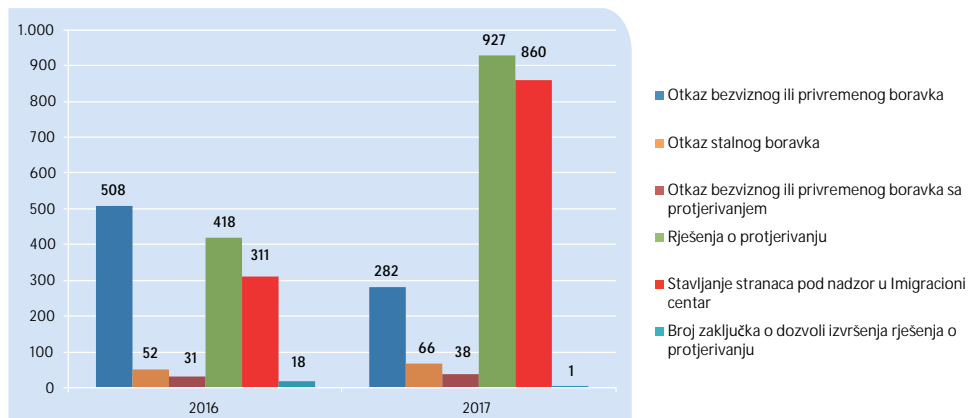
Tabela 17. Broj poduzetih mjera u 2016. i 2017. godini razvrstan prema vrstama mjera

R.br.	Vrsta mjere	2016	2017	%(2017/2016)
1.	Rješenja o otkazu bezvignog ili privremenog boravka	508	282	-44,49%
2.	Rješenja o otkazu stalnog boravka	52	66	26,92%
3.	Rješenja o otkazu bezvignog ili privr. boravka sa protjerivanjem	31	38	22,58%
4.	Rješenja o protjerivanju	418	927	121,77%
5.	Rješenja o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracioni centar	311	860	176,53%
6.	Broj zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju	18	1	-94,44%
	Ukupno:	1.338	2.174	62,48%

⁹ Služba za poslove sa strancima BiH, „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2017. godinu“. Sarajevo, januar 2018.

¹⁰ Služba za poslove sa strancima BiH, „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2016. godinu“. Sarajevo, januar 2017.

Grafički prikaz poduzetih mjera u 2016. i 2017. godini razvrstan po vrstama mjera

Iz prezentovanih podataka vidljivo je da je broj izrečenih mjera prema strancima u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu veći za 62,48%.

Broj izrečenih mjera otkaza boravka (bezvignog, privremenog i stalnog) i otkaza boravka uz izrečenu mjeru protjerivanja su rezultati vršenja planiranih i pojačanih operativnih provjera, inspeksijskih kontrola, kao i provođenje svih planskih aktivnosti na terenu od strane inspektora za strance koje je Služba za poslove sa strancima u skladu sa svojim nadležnostima prepoznala kao važan segment u praćenju i borbi protiv nezakonitih migracija na području BiH. Međutim, i pored pojačanih aktivnosti preuzetih od strane Službe za poslove sa strancima u cilju otkrivanja i sprečavanja neregularnih migracija tokom 2017. godine u Bosni i Hercegovini uočeno je povećanje izrečenih mjera protjerivanja i smještaja pod nadzor stranih državljana u Imigracioni centar, što se dovodi u vezu sa povećanim brojem ilegalnih migranata koji su sa područja R. Srbije kao i sa područja R. Crne Gore ilegalno dolazili u BiH. Ovaj trend se tokom 2017. godine nastavio sa realnom tendencijom daljeg uvećanja i radi se o ilegalnim migrantima iz zemalja visokog migracionog rizika, koji kontinuirano u grupama nastoje koristiti teritoriju BiH prema njihovim izjavama, kao tranzitno područje na putu prema zemljama EU. Kao zaključak povećanja pritiska i otvaranja naprijed navedenih ruta jeste da se najvjerovatnije radi o migrantima koji nisu uspjeli u namjeri da izađu iz R. Srbije preko Mađarske, R. Hrvatske ili Rumunije, zbog čega ove kategorije traže alternativne rute za odlazak prema zemljama EU, kao i otvaranja nove rute kretanje neregularnih migranata preko Albanije - Crne Gore – BiH - Hrvatske i dalje prema zemljama EU.

U vezi sa naprijed navedenim, prioriteti Službe za poslove sa strancima kako tokom 2017. godine, tako i u narednom periodu su kontinuirane operativne aktivnosti inspektora za strance na prikupljanju operativnih saznanja i informacija o pravcima kretanja ilegalnih migranata, organizatorima ilegalnih prebacivanja i krijumčarenja lica, te njihovim blagovremenim dostavljanjem drugim bezbjedonosnim agencijama za provođenje zakona, što će rezultirati procesuiranjem lica umiješanih u ilegalno prebacivanja i krijumčarenje stranih državljana.

Također prema navodima iz Izvještaja o radu Službe za poslove sa strancima za 2017. godinu bitno je napomenuti da Služba za poslove sa strancima svakodnevno vrši operativne i

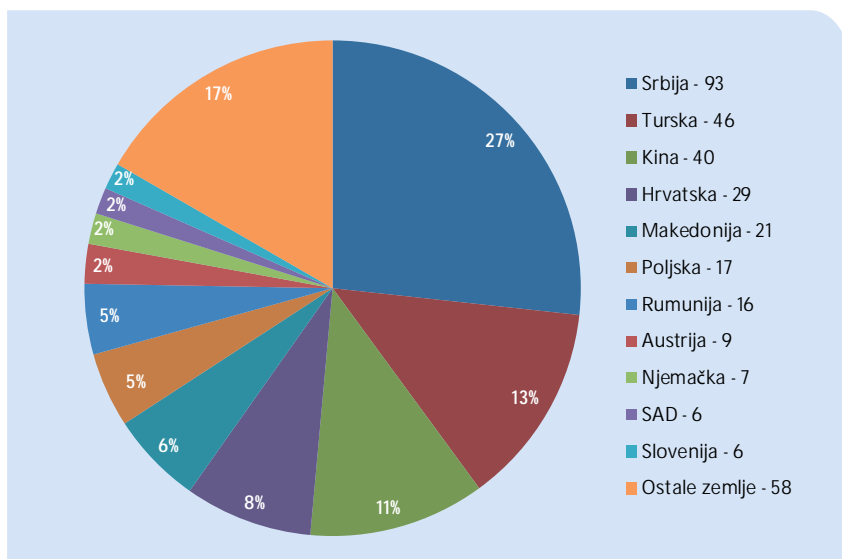
inspekcijske provjere na terenu, gdje je na osnovu prikupljenih informacija i operativnih saznanja prikupljenih opservacijom terena realizovan niz koordiniranih aktivnosti u svrhu kontrole zakonitosti boravka stranih državljana u BiH.

4.1. Otkaz boravka

Tokom 2016. godine ukupno je otkazano 560 boravaka (508 bezviznih ili privremenih boravaka, te 52 stalna boravaka).

Tokom 2017. godine, ukupno je otkazano 348 boravaka (282 bezvizna ili privremena i 66 stalnih boravaka) što predstavlja značajno smanjenje od 37,86% u odnosu na prethodnu godinu.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o otkazu bezviznog, privremenog i stalnog boravka za 2017. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

Najveći broj rješenja o otkazu boravka je izdato državljanima Srbije, Turske, Kine, Hrvatske i Makedonije što predstavlja 65,80% od ukupnog broja otkaza boravka. Općenito, najčešći razlog za donošenje rješenja o otkazu bezviznog boravka je zbog nepoštivanja javnog poretka BiH i obavljanja djelatnosti za koje je potrebna radna dozvola, a istu ne posjeduju. Privremeni boravci su otkazivani najčešće zbog izmjene okolnosti na osnovu kojih su odobreni, ili zato što je stranac neprekidno izbivao iz BiH duže od 180 dana za vrijeme odobrenog boravka, dok su stalni boravci najčešće otkazivani zbog boravka stranca više od godinu dana van BiH, kao i zbog činjenice da su isti izbivali iz BiH kraće od jedne godine ali se na osnovu okolnosti nedvomislno utvrdilo da nemaju namjeru povratka u BiH.¹¹

¹¹ Služba za poslove sa strancima BiH, „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2017. godinu“, Sarajevo, januar 2018.

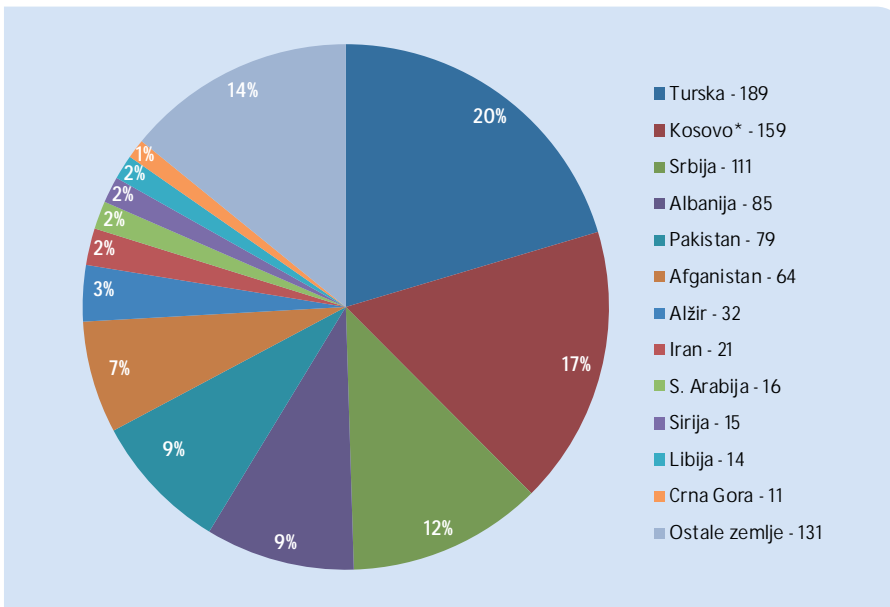
4.2. Rješenja o protjerivanju

Tokom 2016. godine, donešeno je ukupno 418 rješenja o protjerivanju, dok je ovaj broj u 2017. godini iznosio 927 što predstavlja značajno povećanje od 121,77%.

Također u 2017. godini donešeno je 38 rješenje o otkazu bezviznog ili privremenog boravka sa mjerom protjerivanja, dok je taj broj u 2016. godini iznosio 31 što predstavlja povećanje od 22,58%.

Izrečene mjere protjerivanja stranim državljanima najviše su izricane iz razloga što su prekršili propise o prelasku državne granice ili ostali u BiH nakon perioda važenja vize ili odobrenog boravka, osobama prihvaćenim na osnovu sporazuma o readmisiji, osobama pravosnažno osuđenim za krivična djela, osobama kojima je otkazan boravak a u određenom roku nisu dobrovoljno napustili zemlju, te ostalih propisanih razloga. Mjerom protjerivanja se također strancima zabranjuje ulazak u Bosnu i Hercegovinu u vremenskom periodu od 1 do 5 godina.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o protjerivanju za 2017. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor

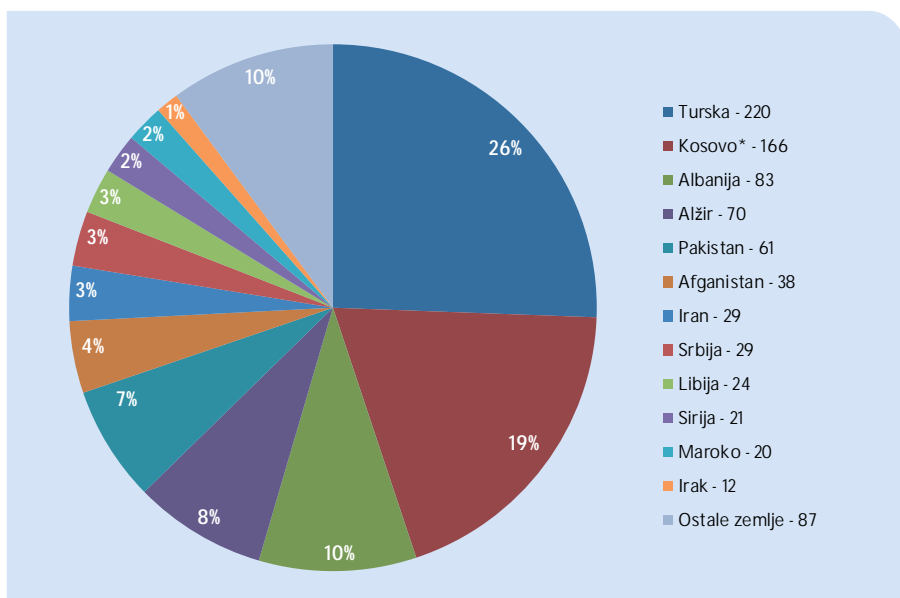
Stavljanje stranaca pod nadzor je mjera kojom se na osnovu odredbi propisanih Zakonom o strancima donosi rješenje o stavljanju stranca pod nadzor, a stranac se smješta u Imigracioni centar. Imigracioni centar, u nadležnosti Službe za poslove sa strancima, prvobitnog kapaciteta 40 mjesta, stavljen je u funkciju 30.06.2008. godine od kada je mjera stavljanja stranca pod nadzor počela da se realizuje. Nova zgrada Imigracionog centra, kapaciteta 80 mjesta, otvorena je 23.11.2009. godine. Otvorenjem novog objekta od čvrstog materijala, smještajni kapacitet Imigracionog centra dodatno je proširen na

120 mjesta. Funkcionisanjem Imigracionog centra stvorene su bitne pretpostavke za sigurni sistem udaljenja stranaca iz zemlje, jer Služba za poslove sa strancima može do konačnog udaljenja smjestiti pod nadzor svakog stranca koji je u neregularnom boravku u BiH, kada je očigledno da stranac neće dobrovoljno napustiti zemlju ili je prihvaćen po osnovu sporazuma o readmisiji, odnosno prijetnja javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti BiH.

Tokom 2016. godine, ukupno je 311 stranaca stavljeno pod nadzor u Imigracioni centar. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani: Turske, Srbije, Albanije, Kosova* i Afganistana. Također u 2016. godini su 2 lica smještena pod nadzor u mjestu boravišta.

Tokom 2017. godine, ukupno je 860 stranaca stavljeno pod nadzor u Imigracioni centar što predstavlja znatno povećanje od 176,53%. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani: Turske, Kosova*, Albanije, Alžira i Pakistana. Također u 2017. godini je 37 lica smješteno pod nadzor u mjestu boravišta ili u druge specijalizovane ustanove.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o stavljanju stranaca pod nadzor u Imigracioni centar za 2017. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH

Udaljenje stranaca iz BiH je mjera koju poduzima Služba za poslove sa strancima u slučajevima kad je strancu donešeno rješenje kojim mu se nalaže napuštanje BiH i isto je postalo izvršno, a stranac u ostavljenom roku u rješenju za dobrovoljni povratak ne želi dobrovoljno da napusti BiH. Ova mjera podrazumjeva prisilno udaljenje stranca iz BiH.

Prema podacima iz Izvještaja Službe za poslove sa strancima u 2017. godini je donešen 1 zaključak o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju, dok je taj broj u 2016. godini iznosio 18 zaključaka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju. Ovako mali broj prisilnih udaljenja je posljedica odluke stranaca da dobrovoljno i samoinicijativno napuste BiH. Navedeni pokazatelji ukazuju da se promoviše i prioritetno koristi dobrovoljni povratak u zemlje porijekla što je humaniji i efikasniji postupak u odnosu na prisilni povratak. Udaljenje stranaca je lakše, brže i ekonomičnije ukoliko se mogu koristiti sporazumi o readmisiji, što podrazumjeva da je Bosna i Hercegovina potpisala sporazum o readmisiji sa državom u koju se stranac udaljava i da je navedeni sporazum stupio na snagu.

5. Povratak neregularnih migranata

U ovom poglavlju prezentuju se podaci i analizira kretanje osnovnih parametara u oblastima:

- Dobrovoljni povratak bh. državljana u BiH uz asistenciju i pomoć Međunarodne organizacije za migracije (IOM),
- Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a,
- Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz asistenciju Službe za poslove sa strancima,
- Prihvat i povratak po sporazumima o readmisiji,
- Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH.

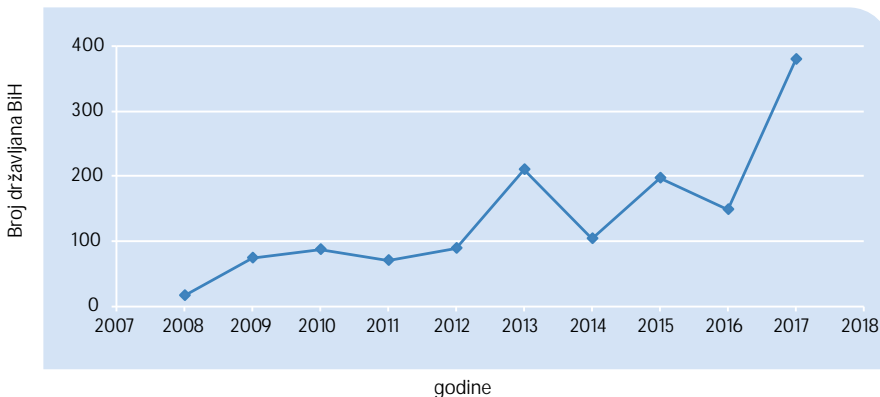
5.1. Dobrovoljni povratak bh. državljana u BiH uz pomoć IOM-a

Bosna i Hercegovina je sudjelovala u programima dobrovoljnih povrataka bh. državljana iz drugih zemalja. Programi dobrovoljnog povratka su realizovani uglavnom posredstvom IOM-a i za ovu oblast izvor podataka je IOM.

Tabela 18. Ukupan broj bh. državljana vraćenih u BiH uz asistenciju IOM-a od 2008. do 2017. god.

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	UKUPNO
Osobe	16	73	87	71	88	209	104	197	148	379	1.372

Grafički prikaz broja vraćenih bh. državljana od 2008. do 2017. godine uz asistenciju IOM-a

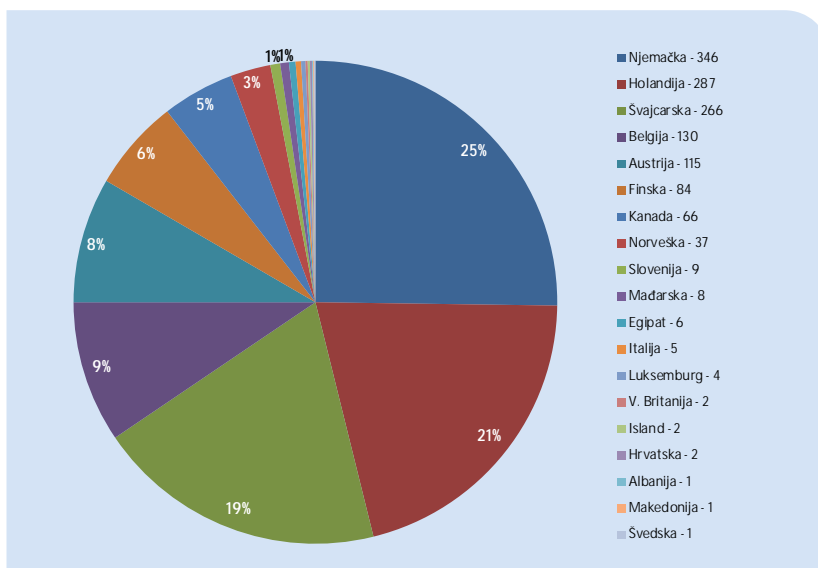
Po programima IOM-a u periodu od 2008. godine do 2017. godine dobrovoljno su se vratila 1.372 bh. državljana u Bosnu i Hercegovinu, a prema prezentovanim podacima u periodu od 2008. do 2013. godine uočava se rastući trend bh. državljana koji se u Bosnu i Hercegovinu vraćaju na navedeni način, da bi u 2014. godini taj broj bio prepolovljen u odnosu na 2013. godinu. Također je uočen značajan porast broja vraćenih bh. državljana od 89% u 2015. godini u odnosu na prethodnu godinu, da bi u 2017. godini došlo do ponovno značajnog skoka za 156% i iznosio je 379 bh. državljana.

Tabela 19. Broj državljana BiH koji su se dobrovoljno vratili uz pomoć IOM-a

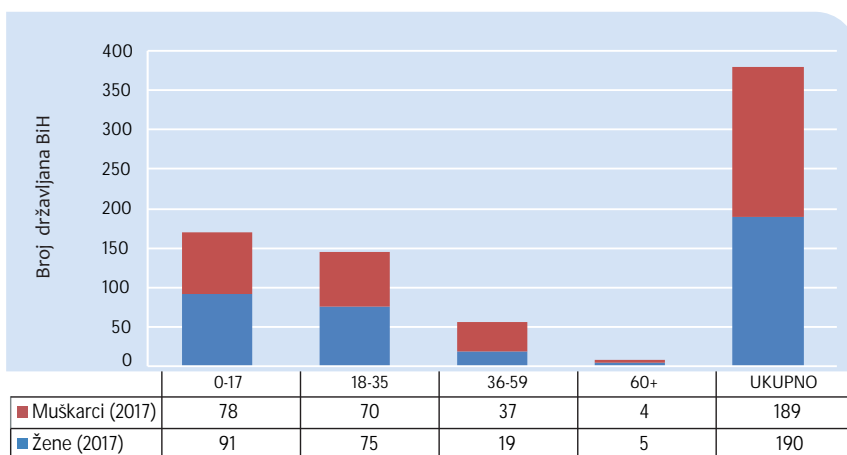
Red. br.	DRŽAVA	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ukupno
1.	Njemačka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	346	346
2.	Holandija	-	-	-	-	16	61	25	59	114	12	287
3.	Švajcarska	7	56	76	33	28	34	7	11	10	4	266
4.	Belgija	-	5	2	20	5	41	29	13	5	10	130
5.	Austrija	-	-	-	-	1	13	-	101	-	-	115
6.	Finska	-	8	4	4	19	25	5	1	16	2	84
7.	Kanada	-	-	-	-	18	24	24	-	-	-	66
8.	Norveška	4	1	1	7	-	7	5	10	1	1	37
9.	Slovenija	-	-	-	-	-	1	5	1	-	2	9
10.	Mađarska	-	-	3	1	1	-	1	-	-	2	8
11.	Egipat	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	6
12.	Italija	1	-	-	-	-	3	1	-	-	-	5
13.	Luksemburg	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	4
14.	V. Britanija	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2
15.	Island	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
16.	Hrvatska	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
17.	Albanija	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
18.	Makedonija	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
19.	Švedska	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Ukupno	16	73	87	71	88	209	104	197	148	379	1.372

Analizirajući podatke po zemljama iz kojih su se državljani BiH dobrovoljno vratili u Bosnu i Hercegovinu uz pomoć IOM-a, u periodu od 2008. do 2017. godine, uočava se da je najveći broj povratka realizovan iz Njemačke (25%), Holandije (po 21%), Švajcarske (19%), a zatim Belgije (9%), Austrije (8%), Finske (6%), Kanade (5%), Norveške (3%), dok je navedeni povratak iz svih ostalih zemalja iznosio 4%. Najveći povratak državljana BiH u 2017. godini je bio iz Njemačke (91%).

Grafički prikaz broja dobrovoljno vraćenih državljana BiH od 2008. do 2017. godine po zemljama iz kojih su se vratili

Grafički prikaz broja bh. državljana koji su se vratili u BiH uz asistenciju IOM-a u 2017. godini prema dobi i polu

U 2017. godini 379 bh. državljana se dobrovoljno vratilo u BiH, od toga 189 osoba muškog pola i 190 osoba ženskog pola. Najveći broj korisnika ovog programa bilo je u dobi manjoj od 35 godina starosti (83%).

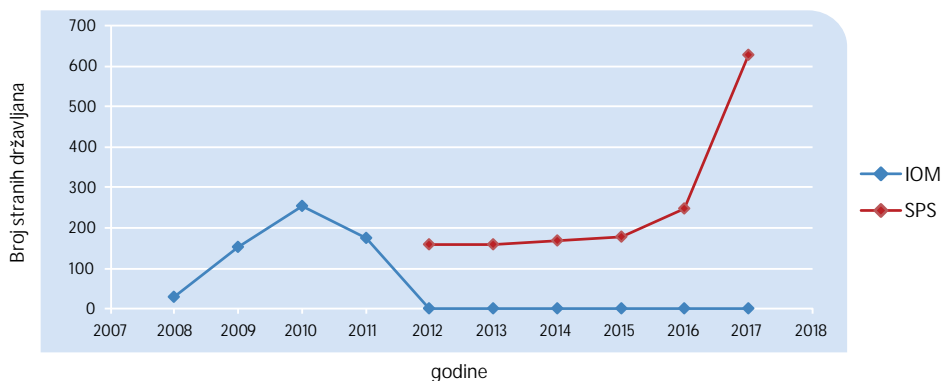
5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a i Službe za poslove sa strancima (SPS)

Zakonodavstvo u oblasti imigracija i azila u svim upravnim postupcima kada se rješavaju statusna pitanja stranaca u BiH, u slučajevima kad stranac treba da napusti BiH, ostavlja rok za dobrovoljno izvršenje rješenja. U slučajevima kad stranac želi dobrovoljno napustiti BiH, ali nema sredstava za povratak može da koristi pomoć IOM-a i da realizuje svoj povratak po programu „Pomoć pri dobrovoljnom povratku neregularnih migranata“ (u daljem tekstu -AVR) koji implementira IOM.

Tabela 20. Ukupan broj stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a i SPS-a od 2008. do 2017. godine

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	UKUPNO
IOM	28	153	254	173	-	-	-	-	-	-	608
SPS	-	-	-	-	160	159	169	179	246	628	1.541

Grafički prikaz broja stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a i SPS-a od 2008. do 2017. godine

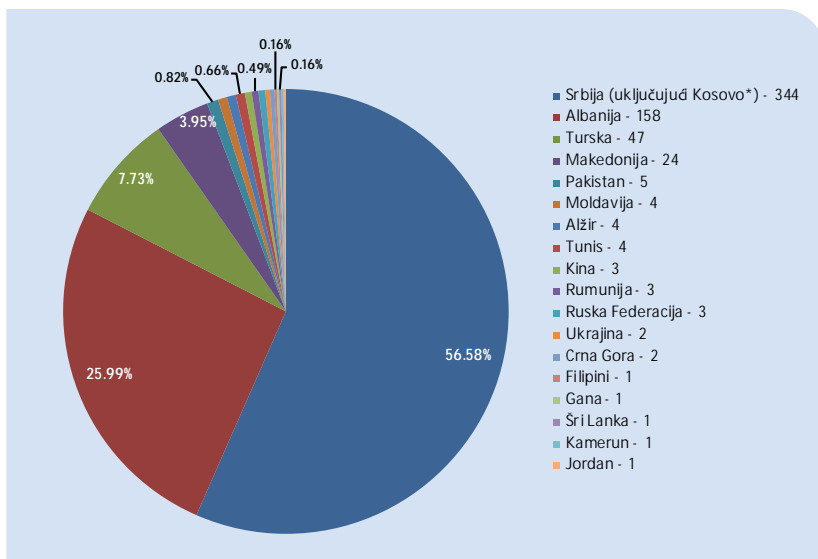
Po programima IOM-a u periodu od 2008. godine do 2017. godine dobrovoljno je vraćeno 608 stranih državljana iz BiH u zemlje porijekla. Prema prezentovanim podacima ovaj vid povratka svoj maksimum je imao u 2010. godini kada su vraćena 254 stranca iz BiH. U posmatranom periodu značajan pad ovog vida dobrovoljnog povratka je uočen u 2008. godini što je posljedica nedostatka finansijskih sredstava za AVR program. U 2009. i 2010. godini došlo je do ponovnog porasta broja korisnika AVR programa, s tim da je u 2011. godini uočen pad od nekih 32%. Zbog nedostatka finansijskih sredstava IOM u posljednjih šest godina nije organizovao nijedan dobrovoljni povratak iz BiH putem AVR programa.

Kad se analizira kontinuitet povratka u organizaciji IOM-a uočava se po godinama stalan povratak državljana Srbije (uključujući Kosovo*), Albanije, Turske i Makedonije.

Tabela 21. Povratak stranaca iz BiH po AVR programu po godinama i državama povratka uz asistenciju IOM-a

R.Br.	DRŽAVA	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ukupno
1.	Srbija (uključujući Kosovo*)	9	68	132	135	-	-	-	-	-	-	344
2.	Albanija	18	52	84	4	-	-	-	-	-	-	158
3.	Turska	-	10	14	23	-	-	-	-	-	-	47
4.	Makedonija	1	12	11	-	-	-	-	-	-	-	24
5.	Pakistan	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	5
6.	Moldavija	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	4
7.	Alžir	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	4
8.	Tunis	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	4
9.	Kina	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	3
10.	Rumunija	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3
11.	Ruska Federacija	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	3
12.	Ukrajina	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2
13.	Crna Gora	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2
14.	Filipini	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
15.	Gana	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
16.	Šri Lanka	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
17.	Kamerun	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
18.	Jordan	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	Ukupno	28	153	254	173	0	0	0	0	0	0	608

Grafički prikaz broja vraćenih stranaca iz BiH od 2008. do 2017. godine po zemljama u koje su vraćeni uz asistenciju IOM-a

Uz činjenicu da u posljednjih šest godina nije bilo AVR programa za povratak stranaca iz BiH uz pomoć IOM-a, važno je naglasiti da je Služba za poslove sa strancima organizovala dobrovoljni povratak. Od 2012. godine Služba za poslove sa strancima organizuje i izvršava samostalni dobrovoljni povratak stranaca kroz implementaciju projekta „Prevenција ilegalnih migracija u BiH i regionu i dobrovoljni povratak ilegalnih migranata“, finansiran od strane Vlade Švajcarske Konfederacije i Vlade Lihtenštajna posredstvom Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC). U organizaciji Službe za poslove sa strancima od 2012. do 2017. godine je vraćen ukupno 1.541 stranac.

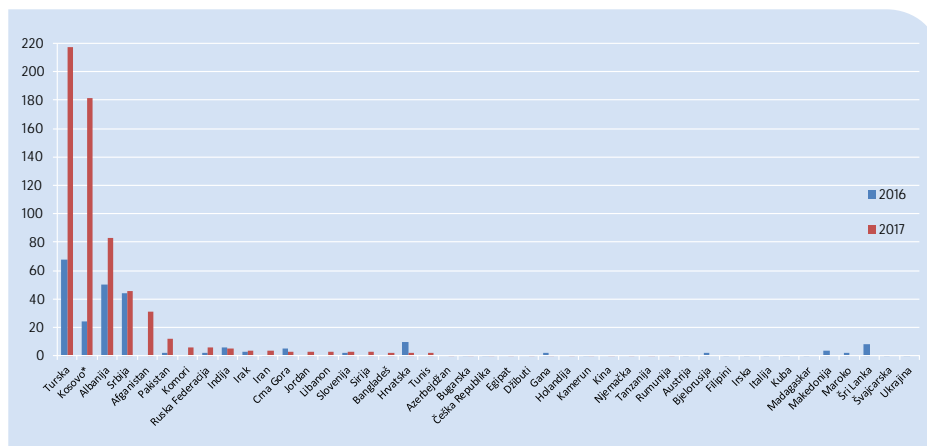
U 2017. godini Služba za poslove sa strancima je organizovala povratak za ukupno 628 stranaca što je za 155,28% više nego u 2016. godini. Od navedenih 628 stranaca, 361 stranac je vraćen kroz projekat finansiran od strane Vlade Švajcarske Konfederacije i Vlade Lihtenštajna posredstvom Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC), dok je 267 stranaca vraćeno uz samostalnu asistenciju Službe za poslove sa strancima. Glavni razlog za izlazak iz Bosne i Hercegovine je donošenje rješenja o protjerivanju.

U 2016. godini Služba za poslove sa strancima je organizovala i izvršila samostalni dobrovoljni povratak za 246 lica.

Tabela 22. Broj dobrovoljnih povratka stranaca iz BiH u organizaciji Službe za poslove sa strancima u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2016	2017
1.	Turska	68	217
2.	Kosovo*	24	181
3.	Albanija	50	83
4.	Srbija	44	46
5.	Afganistan	-	31
6.	Pakistan	2	12
7.	Komori	-	6
8.	Ruska Federacija	2	6
9.	Indija	6	5
10.	Irak	3	4
11.	Iran	1	4
12.	Crna Gora	5	3
13.	Jordan	-	3
14.	Libanon	-	3
15.	Slovenija	2	3
16.	Sirija	-	3
17.	Bangladeš	-	2
18.	Hrvatska	10	2
19.	Tunis	-	2
20.	Azerbejdžan	-	1
21.	Bugarska	1	1
22.	Češka Republika	1	1
23.	Egipat	-	1
24.	Džibuti	-	1
25.	Gana	2	1
26.	Holandija	-	1
27.	Kamerun	1	1
28.	Kina	-	1
29.	Njemačka	-	1
30.	Tanzanija	-	1
31.	Rumunija	-	1
32.	Austrija	1	-
33.	Bjelorusija	2	-
34.	Filipini	1	-
35.	Irska	1	-
36.	Italija	1	-
37.	Kuba	1	-
38.	Madagaskar	1	-
39.	Makedonija	4	-
40.	Maroko	2	-
41.	Šri Lanka	8	-
42.	Švajcarska	1	-
43.	Ukrajina	1	-
	Ukupno	246	628

Grafički prikaz broja dobrovoljnih povratka stranaca iz BiH u organizaciji Službe za poslove sa strancima u 2016. i 2017. godini

5.3. Povratak po sporazumima o readmisiji

Sporazumi o readmisiji su sporazumi koji olakšavaju i ubrzavaju povratak državljana ugovornih strana koji borave bez dozvola boravka u drugoj ugovornoj strani, kao i državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje su ilegalno sa teritorije jedne ugovorne strane direktno otišle na teritoriju druge ugovorne strane.

Realizacija sporazuma o readmisiji u dijelu prihvata državljana BiH, odnosno provjere identiteta i državljanstva vrši se preko Ministarstva sigurnosti – Sektor za imigraciju, a u dijelu prihvata državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva kao i povratak iz BiH realizaciju provodi Služba za poslove sa strancima.

5.3.1. Prihvat i predaja po sporazumima o readmisiji

Po svim sporazumima o readmisiji posredstvom Ministarstva sigurnosti – Sektora za imigraciju, koji je nadležan za realizaciju sporazuma u dijelu prihvata državljana BiH, u 2017. godini obrađen je prihvat za 1.249 osoba. Nakon provjere identiteta i državljanstva BiH ili postupanja u skladu sa članom 6. Sporazuma između BiH i Evropske zajednice o readmisiji lica koja borave bez dozvole, prihvat je odobren za 994 osobe koje su bile državljani BiH što čini smanjenje od 37,44% u odnosu na 2016. godinu kada je odobren prihvat za 1.589 osoba. Od odobrenih zahtijeva za 994 osobe, 582 osobe se odnose na redovne zahtjeve za readmisiju, a 412 osoba se odnosi na readmisiju u skladu sa članom 6. Sporazuma između BiH i Evropske zajednice o readmisiji lica koja borave bez dozvole. Također je za 255 osoba odbijen prihvat jer iste nisu bili državljani BiH. Najveći broj prihvata državljana BiH u 2017. godini je realizovan iz SR Njemačke (74,45%).

Tabela 23. Prihvat državljana BiH u 2016. i 2017. godini po osnovu zahtjeva za readmisiju

R.br.	Država	2016	2017
1.	Njemačka	1.245	740
2.	Francuska	83	60
3.	Švedska	96	56
4.	Austrija	50	44
5.	Švajcarska	42	23
6.	Belgija	20	23
7.	Holandija	15	13
8.	Hrvatska	9	12
9.	Crna Gora	14	9
10.	Slovenija	4	6
11.	Srbija	4	3
12.	Italija	2	1
13.	Velika Britanija	1	1
14.	Ruska Federacija	-	1
15.	Bugarska	-	1
16.	Moldavija	-	1
17.	Mađarska	1	-
18.	Španija	1	-
19.	Češka Republika	1	-
20.	Luksemburg	1	-
	Ukupno	1.589	994

Prezentovani podaci pokazuju da je po osnovu sporazuma o readmisiji u kojima je provjeru identiteta i državljanstva BiH vršio Sektor za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH ili postupao u skladu sa članom 6. Sporazuma između BiH i Evropske zajednice o readmisiji lica koja borave bez dozvole, odobren prihvat za 994 državljana BiH. Također

je evidentirano u Analizi rada Granične policije BiH za 2017. godinu¹² da je tokom 2017. godine vraćeno 1.485 državljana BiH iz zemalja sa kojima BiH ima potpisane sporazume o readmisiji. U poređnom analizom podataka iz raspoloživih izvora je evidentno da je 491 osoba direktno vraćena Graničnoj policiji BiH bez prethodne najave Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH.

Prema godišnjem izvještaju Službe za poslove sa strancima po osnovu sporazuma o readmisiji u 2017. godini ukupno su prihvaćena 324 stranca i to: 311 stranaca po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit i 13 stranaca po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i EU o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit.¹³

Što se tiče predaje lica u 2017. godini, prema podacima Službe za poslove sa strancima, po osnovu sporazuma o readmisiji, ukupno je predato 358 stranaca, od čega je 181 stranac predat po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Srbije o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit, 174 stranca po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Crne Gore o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit, 2 stranca po osnovu Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara BiH o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit i 1 stranac po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Slovenije o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit.¹⁴ Po sporazumima o readmisiji, od ukupno 358 predatih stranaca, 40 stranaca je vraćeno kroz implementaciju projekta „Prevenција ilegalnih migracija u BiH i regionu i dobrovoljni povratak ilegalnih migranata“, finansiran od strane Vlade Švajcarske Konfederacije i Vlade Lihtenštajna posredstvom Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC).

5.3.2. Prihvat po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom

Sporazum o readmisiji po kojem BiH kontinuirano prima najviše osoba je Sporazum sa Republikom Hrvatskom, bilo da se radi o državljanima BiH koji borave bez dozvola boravka u Republici Hrvatskoj ili su „po istom osnovu“ vraćeni iz drugih zemalja u Republiku Hrvatsku, kao i državljanima trećih zemalja ili osobama bez državljanstva koje su ilegalno sa teritorije Bosne i Hercegovine otišle u Republiku Hrvatsku.

Sporazum o readmisiji sa Republikom Hrvatskom je jedan od parametara koji se koristi za praćenje ilegalnih migracija, prvenstveno u domenu prihvata državljana trećih zemalja koji su preko teritorije BiH bilo na osnovu legalnog ili ilegalnog ulaska u BiH ilegalno izašli prema Republici Hrvatskoj, odnosno zemljama zapadne Evrope. U cilju prezentovanja navedenog parametra, prema podacima Granične policije BiH i Službe za poslove sa strancima, prikazujemo prihvat u BiH državljana trećih zemalja po navedenom sporazumu sa Republikom Hrvatskom.

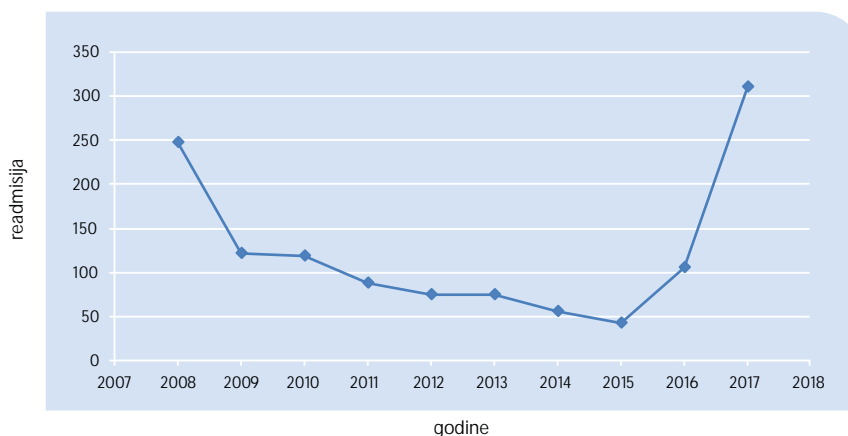
¹² Granična policija BiH, „Analiza rada Granične policije BiH za 2017. godinu“ Sarajevo, januar 2018. godine, str. 21.

¹³ Služba za poslove sa strancima BiH, „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2017. godinu“ Sarajevo, januar 2018. str. 26.

¹⁴ Služba za poslove sa strancima BiH, „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2017. godinu“ Sarajevo, januar 2018. str. 29.

Tabela 24. Prihvat državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Prihvat osoba u BiH	248	122	119	88	75	75	55	42	105	311

Grafički prikaz broja državljana trećih zemalja prihvaćenih u BiH po Sporazumu sa Republikom Hrvatskom

Analizirajući trend prijehva državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom uočava se značajan pad u 2009. godini u odnosu na prethodnu godinu, da bi poslije tog perioda došlo do konstantnog opadajućeg trenda do 2015. godine. U 2016. i 2017. godini ovaj broj se značajno povećao što je vjerovatno posljedica migratornih kretanja u regionu.

Do 2015. godine za ovu vrstu podataka su korišteni izvještaji Granične policije BiH, dok je izvor podataka za posljednje dvije godine Služba za poslove sa strancima.

Prema podacima Službe za poslove sa strancima broj prihvaćenih stranaca u 2016. godini je iznosio 112 stranaca, i to: po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom 105 stranaca, po Sporazumu o readmisiji sa Crnom Gorom 4 stranca i 3 stranca po Sporazumu između BiH i Evropske zajednice o readmisiji lica koja borave bez dozvola.¹⁵

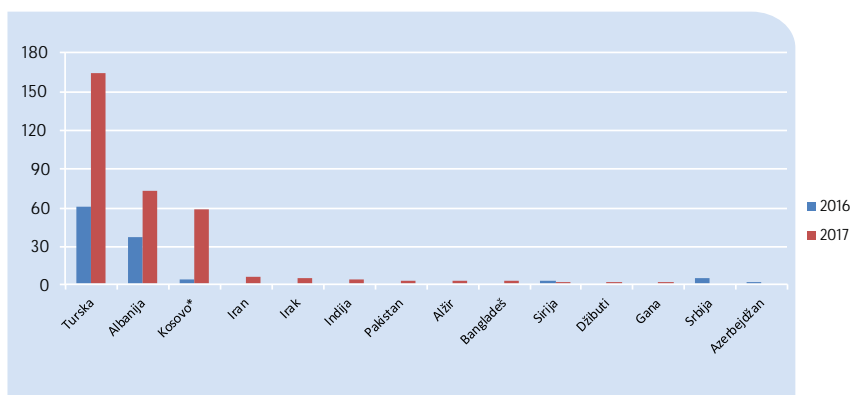
Što se tiče 2017. godine prema podacima Službe za poslove sa strancima broj prihvaćenih stranaca je iznosio 324 stranca, i to: po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom 311 stranaca i po Sporazumu o readmisiji sa SR Njemačkom 13 stranaca.

¹⁵ Služba za poslove sa strancima BiH, „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2016. godinu“ Sarajevo, januar 2017.

Tabela 25. Prihvat državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom za 2016. i 2017. godinu

R.br.	Država	2016	2017	%
1.	Turska	59	162	174,58%
2.	Albanija	36	71	97,22%
3.	Kosovo*	3	57	1.800,00%
4.	Iran	-	5	-
5.	Irak	-	4	-
6.	Indija	-	3	-
7.	Pakistan	-	2	-
8.	Alžir	-	2	-
9.	Bangladeš	-	2	-
10.	Sirija	2	1	-50,00%
11.	Džibuti	-	1	-
12.	Gana	-	1	-
13.	Srbija	4	-	-100,00%
14.	Azerbejdžan	1	-	-100,00%
	Ukupno	105	311	196,19%

Grafički prikaz prihvaćanja državljana trećih zemalja u BiH po Sporazumu sa R. Hrvatskom za 2016. i 2017. godinu

Analizom podataka uočava se u 2017. godini značajno povećanje prihvaćanja u BiH po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom državljana Kosova*, Turske i Albanije. Prikazani statistički podaci o prihvaćanju i predaji stranih državljana ukazuju da je BiH još uvijek tranzitno područje sa teritorije Srbije i Crne Gore ka Republici Hrvatskoj.

5.4. Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH

Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u proteklom periodu prezentiran posredstvom podataka koje vodi Služba za poslove sa strancima pod nazivom „stranci koji su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje“, u kojim su prikazani podaci o svim strancima kojima je Služba za poslove sa strancima rješenjem naložila napuštanje teritorije BiH i/ili ostavila rok za dobrovoljno napuštanje teritorije BiH i koji su se u ostavljenom roku za dobrovoljno napuštanje BiH vratili u zemlju porijekla.

Prema podacima Službe za poslove sa strancima, broj stranih državljana koji su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje BiH u 2016. godini je iznosio 851 osoba, a u 2017. godini taj broj je iznosio 801 osoba, što je smanjenje za 5,87%.

Tabela 26. Broj stranih državljana koji su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje u 2016. i 2017. godini

R.br.	Država	2016	2017
1.	Srbija	219	243
2.	Turska	179	92
3.	Crna Gora	41	47
4.	Hrvatska	49	31
5.	Makedonija	20	29
6.	Kosovo*	24	26
7.	Saudijska Arabija	9	23
8.	SAD	15	22
9.	Albanija	7	20
10.	Rumunija	3	20
11.	Austrija	14	17
12.	Kina	50	15
13.	Njemačka	15	14
14.	Alžir	-	13
15.	Poljska	1	12
16.	Afganistan	-	11
17.	Sirija	4	10
18.	Libija	28	9
19.	Slovenija	7	9
20.	Pakistan	4	8
21.	Velika Britanija	8	8
22.	Irak	1	7
23.	Italija	39	7
24.	Francuska	5	6
25.	Jordan	2	6
26.	Sudan	-	6
27.	Egipat	5	5
28.	Kuvajt	16	5
29.	Čad	-	5
30.	Malezija	-	5
31.	Bugarska	4	4
32.	Filipini	4	4
33.	Kuba	2	4
34.	Slovačka	4	4
35.	Mađarska	-	4
36.	Katar	1	3
37.	Španija	2	3
38.	UAE	4	3
39.	Indonezija	-	3
40.	Palestina	-	3
41.	Češka Republika	3	2
42.	Etiopija	1	2
43.	Grčka	1	2
44.	Indija	3	2
45.	Maroko	1	2
46.	Meksiko	1	2
47.	Ruska Federacija	5	2
48.	Švedska	1	2
49.	Brazil	1	1
50.	Danska	1	1
51.	Iran	1	1
52.	Kolumbija	16	1
53.	Švajcarska	2	1
54.	Ukrajina	6	1
55.	Bangladeš	-	1
56.	Belgija	-	1
57.	Gruzija	-	1
58.	Honduras	-	1
59.	Izrael	-	1
60.	Koreja, Republika	-	1
61.	Moldavija	-	1
62.	Nigerija	-	1
63.	Norveška	-	1
64.	Oman	-	1
65.	Panama	-	1
66.	Venecuela	-	1
67.	Svazilend	-	1
68.	Australija	2	-
69.	Bahrein	2	-
70.	Bjelorusija	3	-
71.	Holandija	5	-
72.	Jemen	1	-
73.	Kanada	2	-
74.	Libanon	1	-
75.	Litvanija	2	-
76.	Madagaskar	1	-
77.	Portugal	1	-
78.	Tadžikistan	1	-
79.	Tanzanija	1	-
	Ukupno	851	801

Evidentno je povećanje broja povratka državljana Srbije i smanjenje broja povratka državljana Turske.

6. Međunarodna zaštita (azil)

Zahtjeve za azil u BiH, do 30.06.2004. godine, zaprimao je i rješavao UNHCR u skladu sa svojim mandatom i procedurama UNHCR-a. Vođenje postupka po zahtjevu za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH preuzele su institucije BiH od 01.07.2004. godine. Zaprimanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH provodi se u skladu sa zakonodavstvom i procedurama BiH.

Prema trenutno važećem Zakonu o azilu („Sl. Glasnik BiH“, broj 11/16 i 16/16) organ koji u prvom stepenu rješava po zahtjevima za azil je Ministarstvo sigurnosti BiH – Sektor za azil. Organ koji rješava po tužbama izjavljenim na prvostepena rješenja, u ovom postupku, je Sud BiH. Stranci su, prema Zakonu o azilu, zaštićeni principom zabrane vraćanja *“non-refoulement“* od povratka u zemlju gdje postoji stvarni rizik da će biti podvrgnuti smrtnoj kazni ili pogubljenju, mučenju, nehumanom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju. U postupku po zahtjevima azil se, prije svega, ispituje osnovanost razloga za dodjelu **izbjegličkog statusa** u BiH podnosiocu zahtjeva za koga postoje ozbiljni razlozi za vjerovanje da će se povratkom u zemlju porijekla ili zemlju uobičajenog mjesta boravka suočiti sa stvarnim rizikom od smrtne kazne ili pogubljenja, mučenja, nehumanog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja zbog rase, vjere, nacije, političkog mišljenja ili pripadnosti određenoj društvenoj grupi. Dalje se, u postupku po zahtjevu za azil u BiH, posebna pažnja poklanja ispitivanju postojanja razloga za poštivanje principa zabrane vraćanja „non-refoulement“ u kontekstu dodjele dopunske zaštite, **supsidijarne zaštite**. Uslove za dodjelu subsidijarne zaštite strancu ispituje Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil, u postupku azila, nakon što utvrdi da stranac ne ispunjava uslove za dodjelu izbjegličkog statusa. S tim u vezi, subsidijarna zaštita odobrava se strancu koji ne ispunjava uslove za odobrenje statusa izbjeglice ako postoje ozbiljni razlozi za vjerovanje da će se povratkom u zemlju porijekla ili zemlju uobičajenog mjesta boravka suočiti sa stvarnim rizikom od teške povrede ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Ukoliko strancu nije odobren izbjeglički status ni subsidijarna zaštita zbog primjene klauzula isključenja ali se u postupku azila utvrdi da postoji ozbiljan rizik da će vraćanjem ili prisilnim udaljenjem u drugu zemlju biti podvrgnut smrtnoj kazni ili pogubljenju, mučenju ili drugom nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju, strancu se dozvoljava **ostanak u BiH** u skladu sa Zakonom o strancima, kojim se reguliše oblast kretanja i boravka stranaca.

Odluke po zahtjevu za azil koje donosi Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil, kao prvostepeni organ, mogu biti:

- a) usvaja se zahtjev i priznaje status izbjeglice;
- b) usvaja se zahtjev i priznaje status subsidijarne zaštite;
- c) odbija se zahtjev i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH;
- d) odbija se zahtjev i utvrđuje da ne može biti udaljen iz BiH iz razloga propisanih principom zabrane vraćanja iz člana 6. (2) Zakona o azilu;

- e) postupak po zahtjevu za azil se obustavlja i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH; ili
- f) odbacuje se zahtjev za azil i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH.

U cilju definisanja trenda u oblasti azila prezentujemo podatke o podnešenim zahtjevima za azil u periodu od 2008. godine do 2017. godine. U posmatranom periodu zahtjevi za azil u BiH podnošeni su Ministarstvu sigurnosti – Sektoru za azil.

Nadležni organi BiH su od 01.01.2008. godine do 31.12.2017. godine zaprimili 763 zahtjeva za azil. Po osnovu 763 zahtjeva, azil u BiH je zatražilo 980 osoba. U navedenom periodu nadležni organ BiH (Ministarstvo sigurnosti BiH - Sektor za azil) odobrio je izbjeglički status za 9 osoba, a za 85 osoba je odobrena supsidijarna zaštita.

U 2016. i 2017. godini nije bilo preseljenja u treće zemlje od strane UNHCR-a dok je u 2015. godini UNHCR organizovao preseljenja u treće zemlje, tako da je ukupno 11 osoba preseljeno u Kanadu (10 osoba pod supsidijarnom zaštitom koje su posjedovale kartone supsidijarne zaštite Ministarstva sigurnosti BiH i 1 mandatna izbjeglica).¹⁶

Tabela 27. Broj osoba koje su zatražile azil u BiH od 2008. do 2017. godine

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Broj osoba	95	71	64	46	53	100	45	46	79	381

Tabela 27a. Broj osoba kojima je priznat izbjeglički status u BiH od 2008. do 2017. godine

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ukupno
Broj osoba	1	1	-	-	-	2	5	-	-	-	9

Od ukupnog broja priznatih izbjeglica 5 osoba je iz Palestine, 4 osobe iz Sirijske Arapske Republike i po jedna osoba iz Srbije, Crne Gore, Saudijske Arabije, Šri Lanke, Kameruna i Mijanmara.

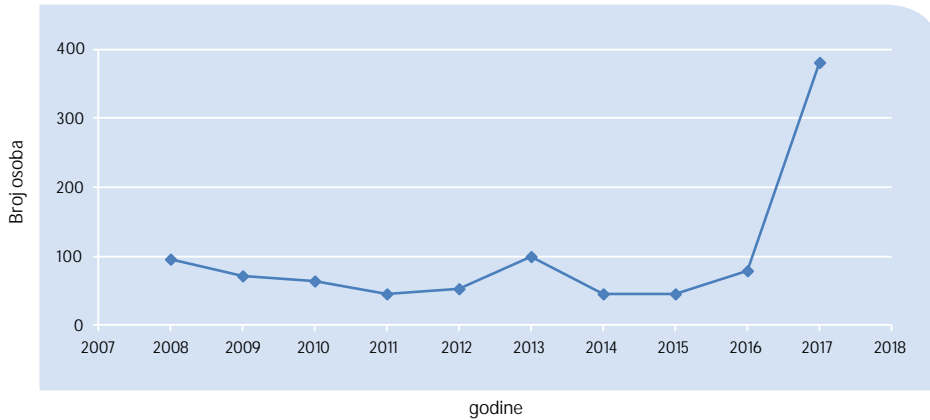
Tabela 27b. Broj osoba kojima je priznata supsidijarna zaštita u BiH od 2008. do 2017. godine

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ukupno
Broj osoba	-	1	4	-	25	28	8	5	6	8	85

U posmatranom periodu, od ukupnog broja osoba sa priznatom supsidijarnom zaštitom, 62 osobe su iz Sirijske Arapske Republike, 6 iz Iraka, po 5 iz Srbije i Turske, 3 iz Eritreje, te po jedna iz Egipta, Palestine, Pakistana i Somalije.

¹⁶ UNHCR Godišnji izvještaj - 2015

Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile azil u BiH od 2008. do 2017. godine

Analizom grafičkog prikaza može se vidjeti da od 2008. do 2012. godine dolazi do blagog opadanja broja osoba koje su zatražile azil u BiH.

Dalje, u 2013. godini dolazi do povećanja broja zahtjeva za azil u BiH u odnosu na 2012. godinu (sa 40 zahtjeva na 73 zahtjeva), dok je broj osoba koje su zatražile azil, u istom periodu, povećan za 88,68% (100 osoba u 2013. godini u odnosu na 53 osobe u 2012. godini). Povećanje broja tražilaca azila u BiH, u ovom periodu, posljedica je priliva državljana Sirijske Arapske Republike zbog ratnih dešavanja u tom području.

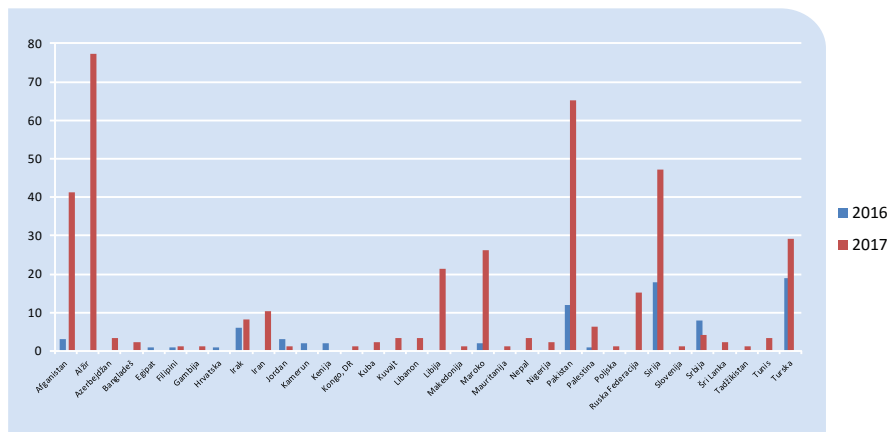
U 2014. godini dolazi do ponovnog smanjenja broja tražilaca azila za 55%, da bi se taj broj zadržao skoro na istom nivou u 2015. godini, dok je u 2017. godini došlo do naglog povećanja broja tražilaca azila za 382% gdje se evidentira najveći broj iz Alžira, Pakistana, Sirijske Arapske Republike i Afganistana.

U cilju analize aktuelne situacije u oblasti azila prezentujemo podatke koji se odnose na podnesene zahtjeve za azil i broj osoba obuhvaćenih tim zahtjevima u 2016. i 2017. godini.

Tabela 28. Broj zahtjeva (osoba) koje su podnijele zahtjev za azil u BiH u 2016. i 2017. godini

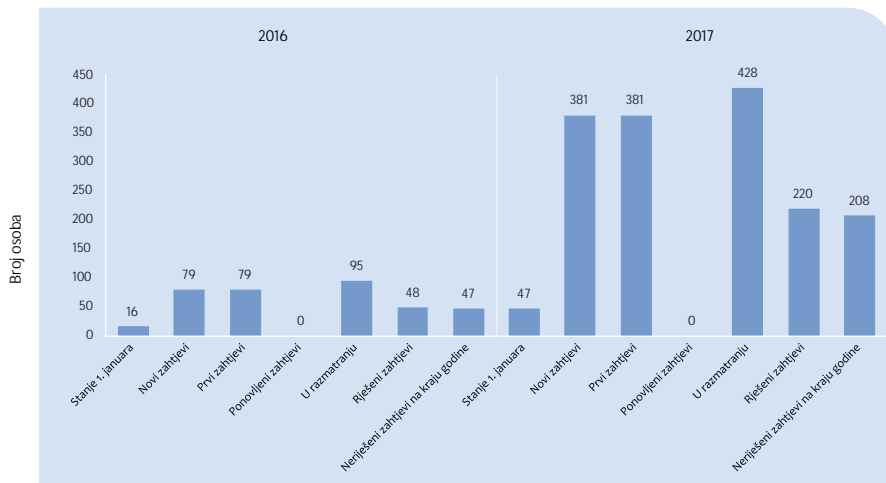
AZIL		2016		2017		%	
R.Br.	Država	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
1.	Afganistan	3	3	37	41	1.133%	1.266%
2.	Alžir	-	-	77	77	-	-
3.	Azerbejdžan	-	-	3	3	-	-
4.	Bangladeš	-	-	2	2	-	-
5.	Egipat	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
6.	Filipini	1	1	1	1	0,00%	0,00%
7.	Gambija	-	-	1	1	-	-
8.	Hrvatska	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
9.	Irak	4	6	8	8	100,00%	33,33%
10.	Iran	-	-	9	10	-	-
11.	Jordan	2	3	1	1	-50,00%	-66,67%
12.	Kamerun	2	2	-	-	-100,00%	-100,00%
13.	Kenija	2	2	-	-	-100,00%	-100,00%
14.	Kongo, DR	-	-	1	1	-	-
15.	Kuba	-	-	2	2	-	-
16.	Kuvajt	-	-	1	3	-	-
17.	Libanon	-	-	3	3	-	-
18.	Libija	-	-	21	21	-	-
19.	Makedonija	-	-	1	1	-	-
20.	Maroko	2	2	26	26	1.200%	1.200%
21.	Mauritanija	-	-	1	1	-	-
22.	Nepal	-	-	3	3	-	-
23.	Nigerija	-	-	1	2	-	-
24.	Pakistan	11	12	65	65	490,91%	441,67%
25.	Palestina	1	1	6	6	500,00%	500,00%
26.	Poljska	-	-	1	1	-	-
27.	Ruska Federacija	-	-	7	15	-	-
28.	Sirijska Arapska Republika	17	18	31	47	82,35%	161,11%
29.	Slovenija	-	-	1	1	-	-
30.	Srbija	6	8	4	4	-33,33%	-50,00%
31.	Šri Lanka	-	-	2	2	-	-
32.	Tadžikistan	-	-	1	1	-	-
33.	Tunis	-	-	3	3	-	-
34.	Turska	13	19	20	29	53,85%	52,63%
Ukupno		66	79	340	381	415,15%	382,28%

Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile azil u BiH u 2016. i 2017. godini

Najveći broj tražilaca azila u BiH, u 2017. godini, bili su iz Alžira (77 zahtjeva za 77 osoba), Pakistana (65 zahtjeva za 65 osoba), zatim slijede državljani Sirijske Arapske Republike (31 zahtjev za 47 osoba) i Afganistana (37 zahtjeva za 41 osobu).

2015. i 2016. godini nije bilo zahtjeva za azil podnešenih od strane maloljetnih lica bez pratnje, dok su u 2017. godini podnešena 2 zahtjeva za 2 osobe za azil iz Afganistana koji se odnose na kategoriju maloljetnika bez pratnje.

U 2016. godini donešena je ukupno 41 odluka od kojih je kod 5 zahtjeva za 7 osoba zahtjev za azil povučen, dok je u 2017. godini od 187 donešenih odluka, kod 13 zahtjeva za 13 osoba zahtjev povučen. U cilju preciznog definisanja aktuelnog stanja u oblasti azila prezentujemo, uz kratku analizu, uporedne podatke o podnesenim zahtjevima i donešenim odlukama u 2016. i 2017. godini iskazane u broju osoba koje su obuhvaćene zahtjevima.

Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil u 2016. godini podnešeno je ukupno 66 zahtjeva za azil u BiH za 79 osoba. Iste godine, u razmatranju je bilo 79 zahtjeva za 95 osoba uzimajući u obzir i predmete koji su ostali neriješeni iz prethodnih godina (preneseno 13 zahtjeva za 16 osoba). Tokom 2016. godine priznat je status supsidijarne zaštite za 6 osoba (6 zahtjeva), odbijeno je 8 zahtjeva za 9 osoba, te je postupak obustavljen u 27 zahtjeva za 33 osobe. Na kraju 2016. godine ostalo je 38 neriješenih zahtjeva za 47 osoba.

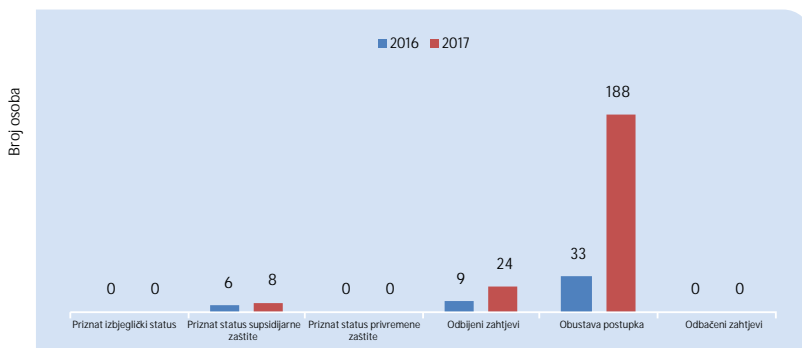
Što se tiče samih razloga za odbijanje zahtjeva za azil (8 zahtjeva za 9 osoba), u 2016. godini, zahtjevi za azil odbijani su prije svega zbog neosnovanosti po članu 44. (1) a u vezi sa članom 19. i 22. Zakona o azilu po kome se zahtjev ne zasniva na razlozima koji predstavljaju osnovu za priznavanje izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite.

U 2016. godini obustavljeni su postupci kod 27 zahtjeva za 33 osobe iz sljedećih razloga: ne boravi na posljednjoj prijavljenoj adresi (22 zahtjeva za 26 osoba) i razlozi propisani Zakonom o upravnom postupku (5 zahtjeva za 7 osoba).

Ukupno gledajući sve zahtjeve u 2016. godini, kako one koji su zaprimljeni u toj godini tako i one koji su prenešeni iz predhodnih godina, njihovom analizom može se reći da je najviše zahtjeva za azil bilo od strane državljana Sirijske Arapske Republike (21% od ukupnog broja tražilaca azila, što je posljedica nepromijenjenih ratnih okolnosti u toj zemlji) i Turske (20% od ukupnog broja tražilaca azila). Zatim slijede državljani Pakistana (13% od ukupnog broja tražilaca azila), te Iraka i Srbije (po 8,5% od ukupnog broja tražilaca azila). Prikaz polne i starosne strukture ukupnog broja osoba (95 osoba) koje su tražile azil u BiH u 2016. godini izgledao bi ovako: 23 žene (24%) i 72 muškarca (76%). Dobna struktura ovih lica pokazuje da je najzastupljenija dobna grupa od 18 do 35 godina (55 osoba ili 58%), zatim dobna grupa od 36 do 59 godina (23 osobe ili 24%), dobna grupa od 0 do 17 godina (15 osoba ili 16%) i na kraju dobna grupa preko 60 godina (2 osobe ili 2%).

Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil, u 2017. godini, ukupno je podnešeno 340 zahtjeva za azil u BiH za 381 osobu. Međutim, uz zahtjeve koji su ostali neriješeni iz predhodnih godina (38 zahtjeva za 47 osoba) vidi se da je Sektor za azil u 2017. godini imao za razmatranje ukupno 378 zahtjeva za 428 osoba. Sektor za azil tokom prošle godine priznao je status supsidijarne zaštite u 8 zahtjeva za 8 osoba, odbio je 21 zahtjev za 24 osobe, dok je postupak obustavljen u 158 zahtjeva za 188 osoba. Nijedan zahtjev nije odbačen tako da je na kraju 2017. godine ostao neriješen 191 zahtjev za 208 osoba.

Pregled odluka o azilu (zbirno prikazane prvostepene odluke)

Osnovni razlog za odbijanje zahtjeva za azil (20 zahtjeva za 23 osobe) je neosnovanost po članu 44. (1) a u vezi sa čl. 19. i 22. Zakona o azilu, po kome se zahtjev ne zasniva na razlozima koji predstavljaju osnovu za priznavanje izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite, te razlozi isključenja prema čl. 21. i 23. Zakona o azilu (1 zahtjev za 1 osobu).

U 2017. godini obustavljeni su postupci kod 158 zahtjeva za 188 osoba iz sljedećih razloga: ne boravi na posljednjoj prijavljenoj adresi (141 zahtjev za 171 osobu), razlozi propisani Zakonom o upravnom postupku (13 zahtjeva za 13 osoba), tražitelj tokom postupka ne saraduje (2 zahtjeva za 2 osobe) i tražitelj u toku postupka napustio BiH (2 zahtjeva za 2 osobe).

Uzimajući u obzir prenesene a neriješene zahtjeve iz prethodnih godina, kao i novozaprimljene zahtjeve, ukupno za razmatranje u 2017. godini je bilo 378 zahtjeva za 428 osoba. Najviše zahtjeva podneseno je od strane državljana Alžira (18% od ukupnog broja tražilaca azila), Pakistana (16%), Sirijske Arapske Republike (14%), Turske (11%) i Afganistana (10%).

Prikaz polne i starosne strukture ukupnog broja osoba (428 osoba) koje su zatražile azil u BiH u 2017. godini i osoba čiji su zahtjevi prenešeni iz prethodne godine izgledao bi ovako: 56 žena (13%) i 372 muškarca (87%). Dobna struktura ovih lica pokazuje da je najzastupljenija dobna grupa od 18 do 35 godina (307 osoba ili 72%), zatim dobna grupa od 36 do 59 godina (67 osoba ili 16%), dobna grupa od 0 do 17 godina (48 osoba ili 11%) i na kraju dobna grupa preko 60 godina (6 osoba ili 1%).

Ako uzmemo u obzir samo zaprimljene zahtjeve za azil u 2017. godini (340 zahtjeva za 381 osobu) vidi se da je najviše tražilaca azila bilo iz Alžira (77 osoba), Pakistana (65 osoba), Sirijske Arapske Republike (47 osoba), Afganistana (41 osoba), Turske (29 osoba), Maroka (26 osoba) i Libije (21 osoba) što predstavlja 80% od ukupnog broja zahtjeva za azil.

Polna i starosna struktura novozaprimljenih zahtjeva u prošloj godini pokazuje da je bilo 45 žena (12%) i 336 muškaraca (88%). Najzastupljenija dobna grupa je od 18 do 35 godina (281 osoba ili 74%), zatim dobna grupa od 36 do 59 godina (55 osoba ili 14%), dobna grupa od 0 do 17 godina (41 osoba ili 11%), te na kraju dobna skupina preko 60 godina (4 osobe ili 1%).

7. Izdate radne dozvole strancima

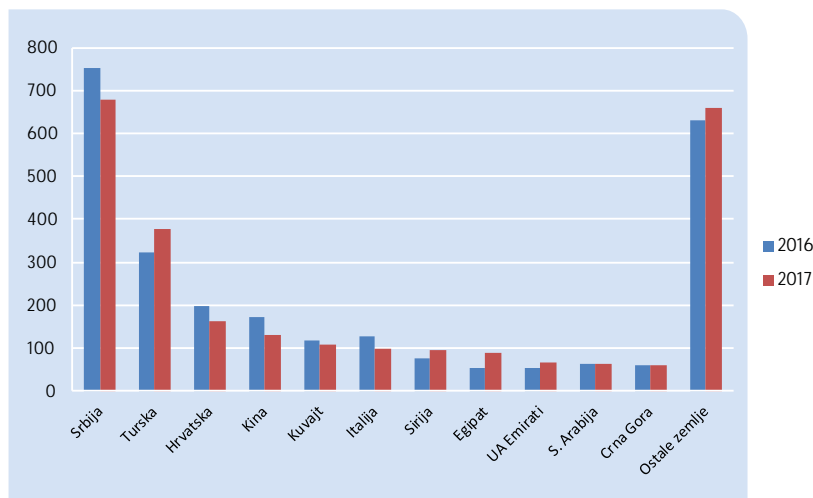
Prema podacima iz Agencije za rad i zapošljavanje BiH, a na temelju podataka pristiglih iz entitetskih zavoda za zapošljavanje i Zavoda za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH, ukupan broj radnih dozvola koje su izdate strancima u Bosni i Hercegovini iznosio je u 2016. godini 2.628, a u 2017. godini 2.593 radnih dozvola, što predstavlja smanjenje od 1,33%. Prezentujemo podatke izdatih radnih dozvola strancima razvrstane po državljanstvima i kvalifikacijskoj strukturi stranaca.

Tabela 29. Izdate radne dozvole strancima razvrstane po državljanstvima za 2016. i 2017. godinu

R.br.	Državljanstvo	2016	2017	%
1.	Srbija	752	679	-9,71%
2.	Turska	322	378	17,39%
3.	Hrvatska	197	162	-17,77%
4.	Kina	171	130	-23,98%
5.	Kuvajt	118	110	-6,78%
6.	Italija	128	98	-23,44%
7.	Sirija	77	95	23,38%
8.	Egipat	53	88	66,04%
9.	UA Emirati	55	68	23,64%
10.	S. Arabija	63	65	3,17%
11.	Crna Gora	62	60	-3,23%
12.	Ostale zemlje	630	660	4,76%
	Ukupno	2.628	2.593	-1,33%

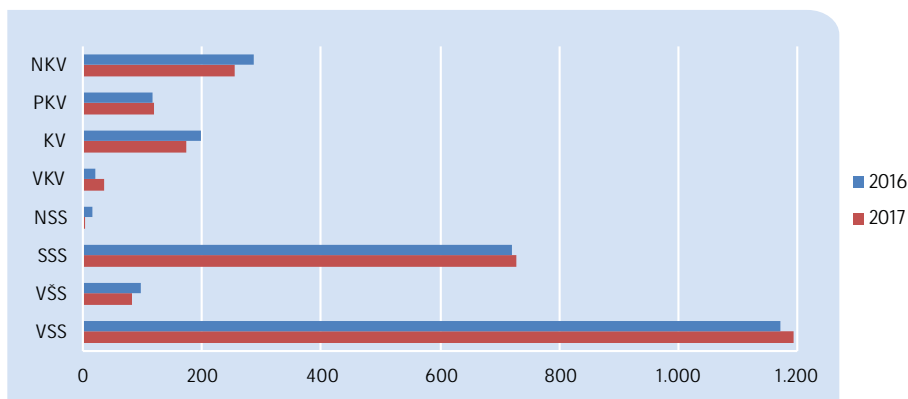
Najveći broj stranaca koji imaju radne dozvole u BiH u prošloj godini su državljani Srbije (26,19%), a nakon njih slijede državljani Turske (14,58%), Hrvatske (6,25%), Kine (5,01%) i Kuvajta (4,24%). U 2017. godini uočava se, za većinu prezentovanih zemalja, trend pada izdatih radnih dozvola u BiH u odnosu na 2016. godinu, izuzev državljana Egipata, Ujedinjenih Arapskih Emirata, Sirije, Turske i Saudijske Arabije.

Izdate radne dozvole po državljanstvima

Kvalifikaciona struktura stranaca kojima su izdate radne dozvole u 2017. godini indicira da najveći broj ima visoku stručnu spremu (46%), nakon čega slijede oni sa srednjom stručnom spremom (28,11%), te nekvalifikovani radnici (9,87%), što je skoro isti slučaj i u prethodnim godinama kada su u pitanju visoka i srednja stručna sprema.

Struktura radnih dozvola prema kvalifikacijama

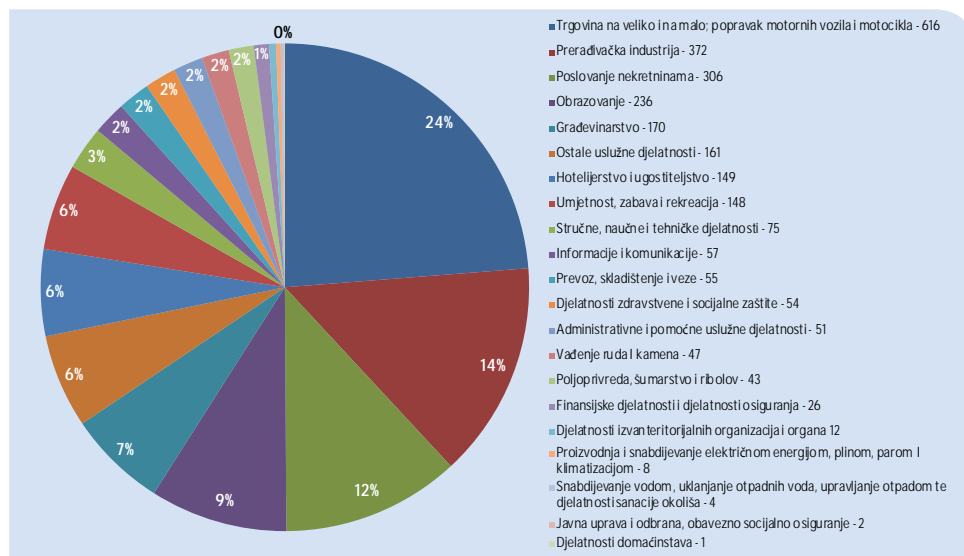

Najveći broj radnih dozvola u 2017. godini izdat je u sljedećim djelatnostima: trgovini 616 (24%), prerađivačkoj industriji 372 (14%), poslovanje nekretninama 306 (12%) i obrazovanju 236 (9%) radnih dozvola, što predstavlja 59% od ukupnog broja izdatih radnih dozvola.

Tabela 30. Struktura radnih dozvola u 2017. godini prema djelatnostima

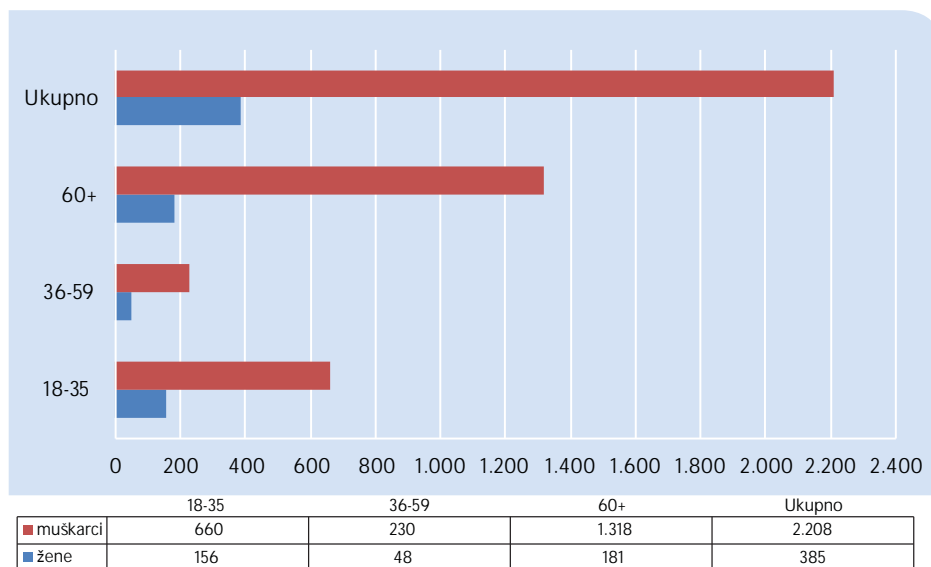
DJELATNOSTI	2017
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	616
Prerađivačka industrija	372
Poslovanje nekretninama	306
Obrazovanje	236
Građevinarstvo	170
Ostale uslužne djelatnosti	161
Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	149
Umjetnost, zabava i rekreacija	148
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	75
Informacije i komunikacije	57
Prevoz, skladištenje i veze	55
Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	54
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	51
Vađenje ruda i kamena	47
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	43
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	26
Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i organa	12
Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	8
Snabdijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	4
Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	2
Djelatnosti domaćinstava	1
UKUPNO	2.593

Radne dozvole po djelatnostima 2017. godina

Od ukupnog broja u 2017. godini žene su dobile 385 (15%), a muškarcima 2.208 (85%) radnih dozvola, što predstavlja približno isti omjer kao i u prethodne dvije godine. Najveći broj radnih dozvola u 2017. godini, ukupno 1.318 (51%) izdato je muškarcima preko 60 godina starosti.

Radne dozvole prema polnoj i starosnoj strukturi - 2017. god.

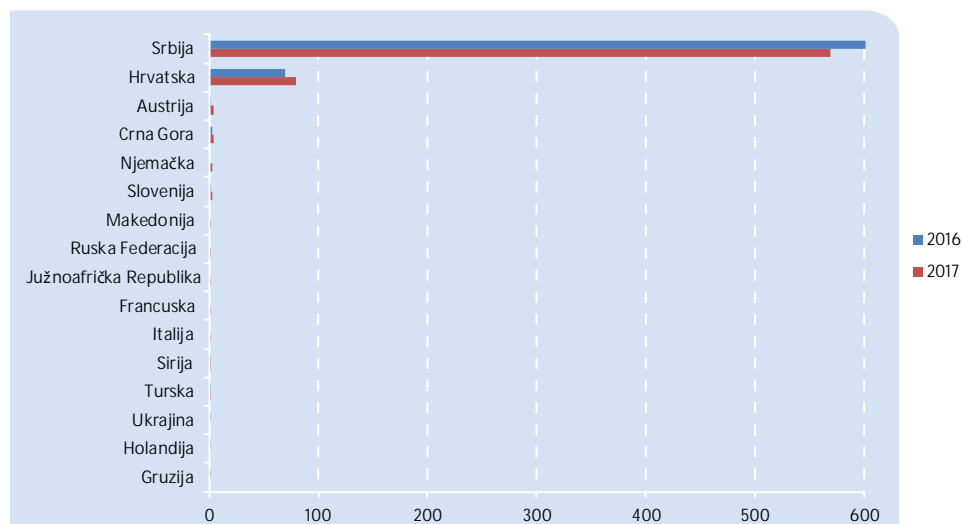
8. Sticanje državljanstva BiH

Ministarstvo civilnih poslova, koje je nadležno za izdavanje saglasnosti za sticanje državljanstva BiH, je zahtjev za dostavu podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH putem naturalizacije i provedbe međudržavnih ugovora o dvojnomo državljanstvu prosljedilo nadležnim entitetskim ministarstvima. Federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske su dostavili tražene podatke, razvrstane po zemljama porijekla, polu i dobi osoba koje su stekle državljanstvo BiH u 2016. i 2017. godini. Dostavljeni podaci su analizirani i predstavljeni po godinama. Također Vijeće ministara BiH donosi Odluke o prijemu u državljanstvo BiH za lica od naročite koristi za BiH u skladu sa članom 13. Zakona o državljanstvu BiH. Za navedena lica činjenica državljanstva BiH i entitetskog državljanstva upisuje se prema mjestu njihovog prebivališta u Bosni i Hercegovini.

Tabela 31. Broj odobrenih državljanstava BiH razvrstan prema zemljama porijekla u 2016. i 2017.g.

R.br.	Prethodno državljanstvo	2016	2017
1.	Srbija	602	569
2.	Hrvatska	70	79
3.	Crna Gora	3	4
4.	Austrija	1	4
5.	Slovenija	1	2
6.	Njemačka		2
7.	Turska	1	1
8.	Sirija	1	1
9.	Italija	-	1
10.	Francuska	-	1
11.	Južnoafrička Republika	-	1
12.	Ruska Federacija	-	1
13.	Makedonija	-	1
14.	Gruzija	1	-
15.	Holandija	1	-
16.	Ukrajina	1	-
	Ukupno	682	667

Državljanstva prema zemlji porijekla

Najviše državljanstava BiH u protekle dvije godine su stekli državljani Srbije i Hrvatske (97,85%).

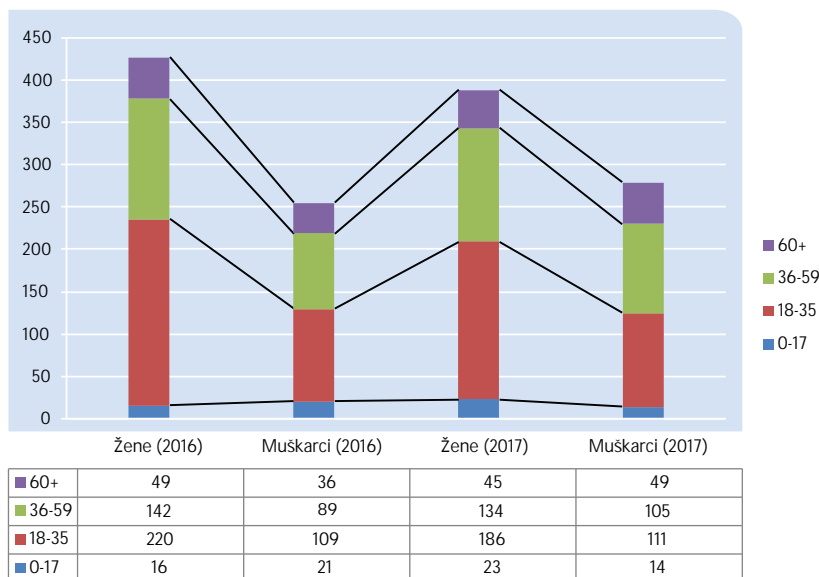
Državljanstvo BiH je u 2016. godini stekle su 682 osobe, od čega po osnovu sporazuma o dvojnomo državljanstvu 592 osobe. Državljanstvo BiH i Federacije BiH u 2016. godini steklo je 309 osoba, od čega 5 osoba po osnovu Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo BiH za lica od naročite koristi za BiH, te po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 304 osobe. Državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2016. godini stekle su 373 osobe, od čega 1 osoba po osnovu Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo BiH za lica od naročite koristi za BiH, te po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 276 osoba i po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Hrvatske 12 osoba, te po osnovu naturalizacije 84 osobe.

Ukupan broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH u 2017. godini iznosio je 667 i manji je za 2,20% u odnosu na 2016. godinu. Od tog broja po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu otpada 580 osoba. U 2017. godini državljanstvo BiH i Federacije BiH stekle su 324 osobe, od čega 9 osoba po osnovu Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo BiH za lica od naročite koristi za BiH, po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 303 osobe, te po osnovu člana 38. st. (3) i (4) Zakona o državljanstvu Bosne i Hercegovine¹⁷ 12 osoba, dok su državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2017. godini stekle 343 osobe, od čega 4 osoba po osnovu Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo BiH za lica od naročite koristi za BiH, te po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 259 osoba, po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Hrvatske 18 osoba, te po osnovu naturalizacije 62 osobe.

Analiza ukupnih podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH u 2017. godini prema dobi i polu ukazuje da je 45% osoba koje su stekle državljanstvo BiH u dobi od 18 do 35 godina starosti i da je državljanstvo BiH steklo više žena (58%) nego muškaraca (42%) što je skoro isti slučaj kao u prethodnim godinama.

¹⁷ "Službeni glasnik BiH" br. 4/97, 13/99, 41/02, 6/03, 14/03, 82/05, 43/09, 76/09 i 87/13

Osobe kojima je odobreno državljanstvo BiH razvrstane po dobi i polu

9. Emigracija iz BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine u okviru svoje nadležnosti za iseljništvo, prikuplja podatke o bh. iseljništvu koji se odnose na broj, spol, strukturu, status, zaposlenost, uključenost u obrazovni sistem i integriranost u državama prijema, novčane doznake i dr. Na temelju zvaničnih podataka nadležnih institucija u Bosni i Hercegovini, agencija za statistiku zemalja prijema i diplomatsko konzularnih predstavništva Bosne i Hercegovine, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH je pripremio analizu stanja emigracije/iseljništva iz Bosne i Hercegovine na godišnjem nivou.

9.1. Migracioni tokovi

Prema dostupnim zvaničnim podacima agencija za statistiku zemalja prijema i diplomatsko-konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine procjena ukupnog broja osoba koje žive u iseljništvu, a koje vode porijeklo iz Bosne i Hercegovine iznosi najmanje 2 miliona što čini 56,6% u odnosu na 3.531.159 ukupnog stanovništva u Bosni i Hercegovini.¹⁸

Prema procjenama Svjetske banke taj procenat je nešto manji i iznosi 44,5 % što pozicionira Bosnu i Hercegovinu na 16. mjesto u svijetu po stopi emigracije u odnosu na broj stanovnika u zemlji (od ukupno 214 zemalja i teritorija obuhvaćenih u *Migration and Remittances Factbook 2016*). Važno je napomenuti da se podaci Svjetske banke odnose samo na prvu generaciju bh. emigranata, te otuda i razlika u ukupnom broju i stopi emigracije u odnosu na ukupan broj stanovnika u zemlji.

Kada govorimo o emigraciji iz Bosne i Hercegovine na godišnjem nivou, važno je ukazati na

¹⁸ Bosna i Hercegovina u brojevima 2016, AzSBIH, 2016 i, „Službeni glasnik BiH“ br. 60/16

nedostatak podataka koji se vode u Bosni i Hercegovini. Jedini podaci koji se mogu koristiti kao statistika emigracija po godinama su podaci koje vodi Agencija za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine o broju osoba koje su se odjavile iz evidencije o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine radi iseljenja u druge države. Prema njihovim podacima, u 2017. godini, 4.270 osoba je odjavilo boravak u Bosni i Hercegovini.¹⁹

Tabela 32. Broj odjavljenih osoba iz BiH u 2017. godini za osam država odredišta

DRŽAVA ODREDIŠTA	BROJ ODJAVLJENIH OSOBA U 2017. GODINI
Njemačka	1.339
Austrija	994
Hrvatska	843
Slovenija	512
Srbija	429
Crna Gora	65
Norveška	23
Holandija	23
Ostale zemlje	42
UKUPNO:	4.270

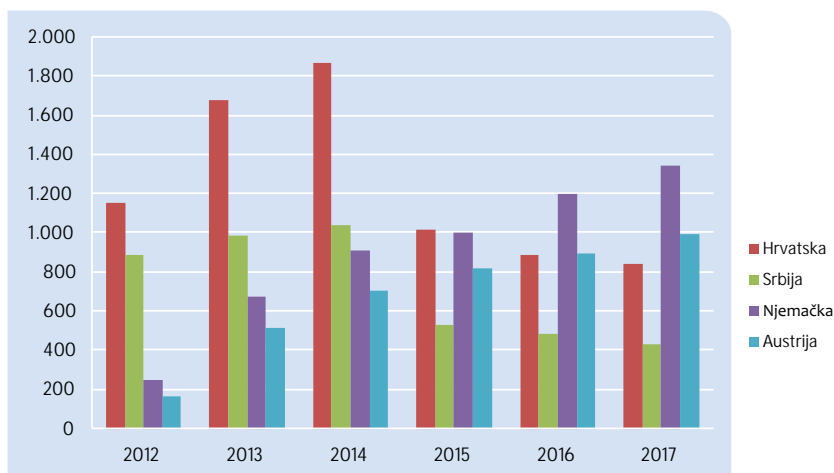
Ovi podaci mogu biti djelomični pokazatelji trenda emigracije iz Bosne i Hercegovine, jer ne predstavljaju sveukupne podatke o iseljavanju iz BiH. Najčešće zemlje destinacije za emigrante iz Bosne i Hercegovine su već par godina Njemačka, Austrija, Hrvatska i Srbija. U zadnjih pet godina primjetan je trend povećanog odlaska u Njemačku i Austriju, dok se broj osoba koje se iseljavaju u Hrvatsku i Srbiju smanjuje.

Tabela 33. Broj odjavljenih osoba iz BiH na godišnjem nivou za četiri najčešće zemlje odredišta

DRŽAVA PRIJEMA	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Hrvatska	1.155	1.675	1.868	1.014	888	843
Srbija	885	982	1.038	527	487	429
Njemačka	244	672	910	998	1.196	1.339
Austrija	164	512	707	814	895	994
UKUPNO:	2.448	3.841	4.523	3.353	3.466	3.605

¹⁹ Izvor: Dopis Agencije za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine broj: 15-03-30-5-171/2018 od 01.02.2018. god.

Pregled broja odjavljenih osoba u zadnjih šest godine za četiri najčešće zemlje odredišta

Na osnovu bilateralnih sporazuma o zapošljavanju koje je Bosna i Hercegovina zaključila sa Slovenijom i Njemačkom, veliki broj radnika se zapošljava u ovim zemljama posredstvom Agencije za rad i zapošljavanje BiH, međutim dosta njih odlazi i u vlastitom aranžmanu. Tako, prema podacima Agencije za rad i zapošljavanje BiH²⁰ o zaposlenim državljanima BiH u zemljama s kojima BiH ima potpisan sporazum o zapošljavanju, tokom 2017. godine u Republici Sloveniji se zaposlilo 9.079 državljana BiH, a u Saveznoj Republici Njemačkoj 851 državljanin BiH, što je ukupno 9.930 osoba. U odnosu na prethodnu godinu (5.857), ovaj broj je u porastu za 69%.

Stvarni broj zaposlenih državljana BiH u inostranstvu je puno veći s obzirom da ne raspoložemo podacima za sve druge osobe koje su na neki drugi način pronašle zaposlenje u inostranstvu, kroz direktni kontakt s poslodavcima u inostranstvu, putem agencija za regrutiranje i na druge načine.

9.2. Broj emigranata

Sektor za iseljeništvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH kontinuirano radi na prikupljanju podataka o iseljeništvu Bosne i Hercegovine koje je integrisano u zemljama prijema. Podaci se prikupljaju, uglavnom, na osnovu podataka koje vode zemlje prijema o imigrantima i njihovim potomcima.

Podaci o iseljeništvu Bosne i Hercegovine, prema evidenciji i popisima stanovništva zemalja prijema, mogu se razvrstati u tri osnovne skupine: državljani BiH, osobe rođene u BiH i osobe bh. porijekla, što uključuje i njihove potomke.

Tačni statistički podaci o ukupnom broju emigranata rođenih u BiH, bez obzira na njihovo sadašnje državljanstvo, u 51 zemlji svijeta iznosi 1.691.350, od čega u 30 zemalja Evrope (Švajcarska, Norveška i EU-28) živi oko 60% bh. emigranata.

20 Akt Agencije za rad i zapošljavanje BiH broj: 03-07-6-30-2/18 od 24.01.2018. godine

Tabela 34. Broj emigranata rođenih u Bosni i Hercegovini u 51 zemlji prijema

R. br.	Zemlja prijema	Broj	Izvor podataka i referentna godina	R. br.	Zemlja prijema	Broj	Izvor podataka i referentna godina
1.	Hrvatska	394.146	UN ²¹ , 2017	27.	Finska	850	UN, 2017
2.	Srbija	333.687	UN, 2017	28.	Novi Zeland	626	UN, 2017
3.	Njemačka	200.510	UN, 2017	29.	Ruska Federacija	515	UN, 2017
4.	Austrija	170.864	UN, 2017	30.	Grčka	432	UN, 2017
5.	SAD	125.442	UN, 2017	31.	Slovačka	408	UN, 2017
6.	Slovenija	103.663	UN, 2017	32.	Libija	336	UN, 2017
7.	Švajcarska	59.685	UN, 2017	33.	Južna Afrika	334	UN, 2017
8.	Švedska	58.372	UN, 2017	34.	Lihtenštajn	323	UN, 2017
9.	Australija	43.456	UN, 2017	35.	Mađarska	276	UN, 2017
10.	Kanada	41.722	UN, 2017	36.	Malta	204	UN, 2017
11.	Crna Gora	29.462	UN, 2017	37.	Bugarska	167	UN, 2017
12.	Albanija	29.077	UN ²² , 2013	38.	Island	163	UN, 2017
13.	Danska	21.492	UN, 2017	39.	Brazil	84	UN, 2017
14.	Norveška	14.370	UN, 2017	40.	Kipar	72	UN, 2017
15.	Francuska	14.150	UN, 2017	41.	Jordan	60	UN, 2017
16.	Italija	12.025	Eurostat ²³ , 2016	42.	Egipat	59	UN, 2017
17.	Makedonija	8.729	UN, 2017	43.	Izrael	53	UN, 2015
18.	Ujedinjeno Kraljevstvo	6.943	UN, 2017	44.	Rumunija	50	Eurostat, 2016
19.	Poljska	3.642	UN, 2017	45.	Portugal	42	UN, 2017
20.	Turska	2.807	UN, 2017	46.	Venecuela	24	UN, 2017
21.	Republika Češka	2.798	UN, 2017	47.	Čile	12	UN, 2017
22.	Luksemburg	2.569	UN, 2017	48.	Bolivija	10	UN, 2017
23.	Španija	2.139	UN, 2017	49.	Dominikanska Republika	5	UN, 2017
24.	Belgija	1.929	UN, 2017	50.	Estonija	5	Eurostat, 2016
25.	Irska	1.652	Eurostat, 2016	51.	Latvija	4	UN, 2017
26.	Holandija	905	UN, 2017		UKUPNO		1.691.350

21 United Nations, Department of Economic and Social Affairs. Population Division (2017). Trends in International Migrant Stock: The 2017 revision (United Nations database, POP/DB/MIG/Stock/Rev.2017)., pristupljeno 30.1.2018. godine

22 United Nations, Department of Economic and Social Affairs (2013). Trends in International Migrant Stock: Migrants by Destination and Origin (United Nations database), pristupljeno 29.1.2017

23 Eurostat Database –Population on 1 January by age group, sex and country of birth[migr_pop3ctb] Last update: 14-09-2017

Međutim, procjena ukupnog broja osoba bh. porijekla u svijetu je najmanje 2 miliona. Ovaj broj uključuje osobe rođene u BiH koje su napustile svoju zemlju i procjenjeni broj njihovih potomaka rođenih u zemljama prijema bez obzira koje državljanstvo imaju, a ne uključuje tzv. *staru emigraciju*. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH raspolaže samo djelimičnim podacima o broju potomaka, a procjene broja osoba bh. porijekla u svijetu su sačinjene na osnovu tih podataka i podataka i procjena kojima raspolažu diplomatsko-konzularna predstavništva BiH, te agencije za statistiku i zavodi za popis stanovništva zemalja prijema.

9.3. Status emigranata

Status bh. iseljenika riješen je velikim dijelom kroz stjecanje državljanstva zemlje prijema, stalnu ili privremenu dozvolu boravka.

U većini država već duži niz godina nema registriranih osoba iz Bosne i Hercegovine sa izbjegličkim statusom. Većina njih se integrirala u zemljama prijema. Prema posljednjim podacima UNHCR-a²⁴ u svijetu je sredinom 2016. godine registrirano ukupno 18.380 osoba iz Bosne i Hercegovine sa izbjegličkim statusom. I dalje se najveći broj registriranih izbjeglica iz Bosne i Hercegovine nalazi u Srbiji (9.081), zatim Francuskoj (4.065), Njemačkoj (1.431) i Italiji (522).

Broj državljana Bosne i Hercegovine, sa stalnim ili privremenim boravištem, prema dostupnim podacima za četrnaest država prijema, iznosi 448.451, a kako je to predstavljeno u tabeli 35. Ovaj broj predstavlja bh. državljane koji imaju samo državljanstvo Bosne i Hercegovine i koji nisu stekli državljanstvo države prijema, niti imaju dvojno državljanstvo.

Tabela 35. Broj državljana BiH u 14 zemalja prijema (ne uključuje osobe koje pored državljanstva BiH imaju i neko drugo državljanstvo)

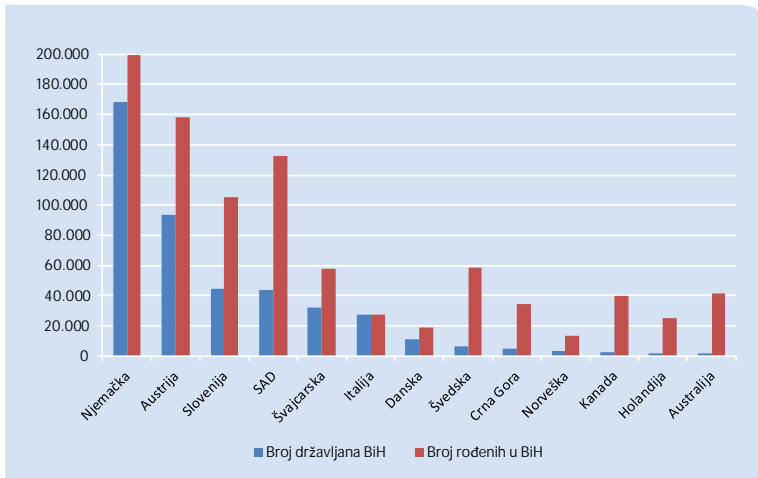
ZEMLJA PRIJEMA	Broj državljana BiH	Zavod za statistiku zemlje prijema za referentnu godinu
Njemačka	167.975	2016
Austrija	93.973	2016
Slovenija	44.885	2015
SAD	43.547	2013
Švajcarska	31.905	2015
Italija	27.199	2016
Danska	10.815	2016
Hrvatska	6.733	2011
Švedska	6.415	2015
Crna Gora	5.209	2011
Norveška	3.586	2016
Kanada	2.690	2011
Holandija	2.119	2016
Australija	1.400	2011
UKUPNO:	448.451	

24 Izvor: UNHCR, Global Trends, 2015 Global Trends Annex Tables, 20 June 2016, <http://www.unhcr.org/global-trends-2015.html>

Napominjemo da podaci o broju državljana BiH koji po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu posjeduju dvojna državljanstva sa Hrvatskom, Srbijom i Švedskom nisu dostupni, jer niti jedna zemlja prijema ne vodi podatke o dvojnimo državljanima, što znači kada državljanimo BiH dobiju državljanstvo zemlje prijema oni se u statistikama zemalja prijema više ne vode kao državljanimo BiH.

Podaci o državljanima BiH u Hrvatskoj i Švedskoj, navedeni u tabeli 35, se odnose samo na one državljanimo BiH koji nisu stekli državljanstvo zemlje prijema, dok za Srbiju nije dostupna ni ova vrsta podataka.

Uporedni prikaz broja emigranata rođenih u BiH i broja državljana BiH u istoj državi prijema

Stopa naturalizacije iseljenika iz BiH u određenoj zemlji prijema se jasno vidi u odnosu između broja osoba koje imaju državljanstvo BiH i broja osoba koje su rođene u BiH. U većini zemalja broj državljana BiH je puno manji u odnosu na broj onih koji su rođeni u BiH. Najveća razlika u odnosu ova dva broja je u Australiji, Kanadi i Holandiji. U sve tri ove zemlje, preko 90% iseljenika iz BiH je naturalizovano, odnosno riješili su svoj status kroz sticanje državljanstva zemlje prijema.

Najveći broj iseljenika iz BiH koji su stekli državljanstvo zemlje prijema i dalje posjeduju državljanstvo BiH kao dvojno državljanstvo, jer država prijema svojim zakonodavstvom daje takvu mogućnost ili je to uređeno sporazumom o dvojnomo državljanstvu zaključenim sa Bosnom i Hercegovinom. Prema podacima Ministarstva civilnih poslova BiH²⁵, u 2017. godini državljanstva Bosne i Hercegovine se odreklo 4.464 osobe. Ukupno, u periodu od 1.1.1998. godine do danas, državljanstva Bosne i Hercegovine se odreklo 78.051 osoba.

Naglašavamo da se u slučajevima Njemačke i Austrije, koje prilikom naturalizacije, odnosno sticanja njihovog državljanstva zahtjevaju odricanje od prethodnog državljanstva, bh. državljanimo u rijetkim slučajevima odriču se svog državljanstva i zbog toga u ove dvije zemlje imamo tako veliki broj naših državljana iako su većina njih već odavno ispunili uslove za sticanje državljanstva zemlje prijema.

25 Akt Ministarstva civilnih poslova BiH broj 06-30-2-91-MM/18 od 22.01.2018. godine

Podaci o broju naturaliziranih bh. iseljenika su izuzetno bitni kada se govori o stepenu integrisanosti bh. iseljenika u državama prijema, a u isto vrijeme ukazuju i na karakter migracija, odnosno na činjenicu da se radi o dugoročnim migrantima.

9.4. Novčane doznake

Podatke o novčanim doznakama iz inostranstva vodi Centralna banka Bosne i Hercegovine. Procjene novčanih doznaka iz inostranstva za sva četiri kvartala 2017. godine iznose 2.568,3 miliona KM. Međutim, procjena ukupnih transfera iz inostranstva, koji uključuju i inostrane penzije, za 2017. godinu iznosi 3.802,6 miliona KM.

Tabela 36. Transferi iz inostranstva u 2017. godini²⁶

Izraženo u milionima KM	2017 1. kvartal	2017 2. kvartal	2017 3. kvartal	2017 4. kvartal(p)	2017 ukupno(p)
Personalni transferi (Novčane doznake iz inostranstva)	582,8	686,6	675,3	623,6	2.568,3
Ostali tekući transferi (uglavnom penzije/mirovine)	280,8	297,3	316,2	340,0	1.234,3
<i>Od čega: Socijalna davanja (po staroj metodologiji mirovine/penzije iz inostranstva)</i>	267,8	280,8	300,1	324,6	1.173,2
Ukupno tekući transferi (Ostali sektori)	863,6	983,8	991,4	963,8	3.802,6

Procjene Svjetske banke o novčanim doznakama iz inostranstva za Bosnu i Hercegovinu u 2017. godini iznose 2.997 miliona KM.²⁷

Prema podacima Svjetske banke za 2016. godinu, učešće novčanih doznaka u BDP-u Bosne i Hercegovine je 12,5%, što Bosnu i Hercegovinu pozicionira kao 5. zemlju u regiji Evrope i Centralne Azije²⁸.

Priliv novčanih doznaka u Bosnu i Hercegovinu prema zemlji prijema iseljenika pokazuje da je najviše doznaka u 2016. godini (preko 50%), kao i prethodne godine, stiglo od pošiljaoca iz Hrvatske, Srbije i Njemačke.²⁹

²⁶ Izvor: Dopis CBBiH od 28.12.2017.god – Transferi_2007-Q3_2017 i procjena za Q4 2016 god. sačinjena na osnovu priliva novčanih doznaka za prethodne tri godine.

²⁷ Migration and Remittances Data, oktobar 2017, Svjetska banka

²⁸ Migration and Development Brief 27, april 2017, Svjetska banka

²⁹ Procjene priliva novčanih doznaka po državama za 2016. godinu, oktobar 2017, Svjetska banka

Tabela 37. Procjena priliva novčanih doznaka prema zemljama prijema bh. emigranata za 2016. godinu

ZEMLJA PRIJEMA	Iznos poslanih novčanih doznaka u milionima KM	Iznos poslanih novčanih doznaka u %
Hrvatska	808	28,9%
Srbija	454	16,3%
Njemačka	303	10,9%
Austrija	276	9,9%
SAD	248	8,9%
Slovenija	209	7,5%
Švajcarska	108	3,9%
Švedska	103	3,7%
Australija	72	2,6%
Ostale zemlje	206	7,4%
UKUPNO:	2.787	100,00%

Procentualna zastupljenost priliva novčanih doznaka prema zemlji prijema iseljenika

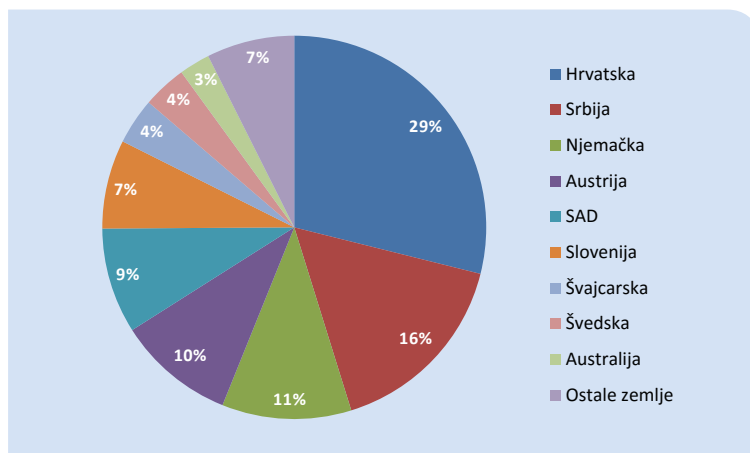
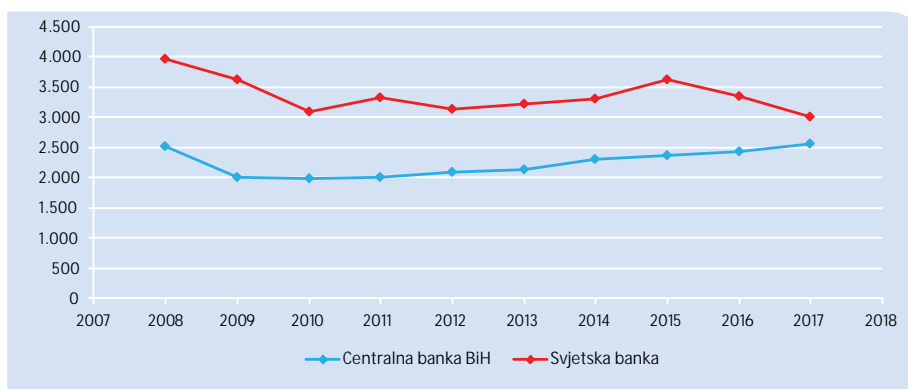

Tabela 38. Novčane doznake iseljeništva od 2008. do 2017. godine³⁰

Novčane doznake iseljeništva		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 ³¹ (procjene)
Centralna banka BiH	KM u mil.	2.522	2.010	1.984	2.008	2.093	2.145	2.311	2.378	2.439	2.568
	EUR u mil.	1.289	1.027	1.014	1.026	1.070	1.096	1.181	1.215	1.235	1.300
Svjetska banka	KM u mil.	3.966	3.615	3.097	3.328	3.134	3.218	3.313	3.617	3.338	2.997
	EUR u mil.	2.028	1.848	1.583	1.701	1.843	1.645	1.693	1.849	1.706	1.517

Novčane doznake iseljeništva u milionima KM

Naglašavamo da je kontinuiran trend porasta doznaka od 2012. godine nastavljen i ove godine što je vidljivo u tabeli 38.

Pad doznaka u KM i EUR koji se primjećuje u podacima Svjetske banke za 2017. godinu uzrokovan je padom vrijednosti dolara u odnosu na prošlu godinu u isto vrijeme.

Prezentirani podaci za period 2008-2017. godine pokazuju da novčane doznake predstavljaju stabilan izvor prihoda za Bosnu i Hercegovinu. Uočljiva razlika u podacima Centralne banke BiH i Svjetske banke je zbog toga što podaci Centralne banke BiH obuhvaćaju samo “personalne transfere”, dok prema definiciji Svjetske banke novčane doznake predstavljaju zbir “personalnih transfera” i “kompenzacije uposlenih”.

³⁰ Novčane doznake za 2016. godinu su ažurirane u odnosu na procjenu u Migracionom profilu za 2016. godinu u skladu sa trenutnim podacima Centralne banke BiH o novčanim doznakama za taj period

³¹ Vrijednost novčanih doznaka za 2017. godinu predstavlja procjene.

10. Imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir

Politika i regulisanje pitanja imigracije, izbjeglica i azila se u skladu s članom III, stav (1), tačka f), Ustava Bosne i Hercegovine nalazi u nadležnosti institucija na državnom nivou.

10.1. Imigraciona politika

Podaci iz 2000. godine o ilegalnoj migraciji stranih državljana koji preko teritorije Bosne i Hercegovine nastoje preći u zemlje Zapadne Evrope su ukazivali da je Bosna i Hercegovina postala tranzitni centar dobro organizovanog međunarodnog kriminala koji se bavi krijumčarenjem ljudi.

- U prvom kvartalu 2001. godine urađena je Informacija o stanju u oblasti imigracije i azila u kojoj je prezentovano činjenično stanje iz ove oblasti, identifikovani tipovi ilegalne migracije, uzroci koji su doveli do postojećeg stanja kao i prijedlog mjera za prevazilaženje nastale situacije. Vijeće ministara BiH je 10.05.2001. godine razmatralo i usvojilo navedenu informaciju, što je postala dobra polazna osnova za daljnji rad na stavljanju pod kontrolu ilegalnih kretanja stanovništva i prvi dokument koji je definisao ciljeve i osnove za politiku imigracija u BiH.
- Drugi dokument koji je definisao politiku i razvoj imigracionog i azilantskog sistema je Akcioni plan u oblasti imigracija i azila koji je usvojilo Vijeće ministara BiH 06.04.2004. godine, u kojem su definisane oblasti viza, granice, imigracija i azila i svaka razvijena odvojeno, sa jasno postavljenim ciljevima, definisanim zadacima i nosiocima realizacije istih.
- Od 2008. godine politika u oblasti imigracija i azila bila je definisana Strategijom u oblasti migracije i azila i Akcionim planom 2008 – 2011., koja je usvojena od strane Vijeća ministara BiH 13.11.2008. godine. Navedeni dokument prezentuje razvoj imigracionog i azilantskog sistema, trenutno stanje, definiše ciljeve, aktivnosti, rokove i nosioce realizacije za oblasti: viza, granice, imigracija, azila i zaštite stranaca žrtava trgovine ljudima. Vijeće ministara BiH je donijelo 19.03.2009. godine Odluku o imenovanju Koordinacionog tijela za praćenje implementacije strategije u oblasti imigracije i azila i Akcionog plana za period 2008. - 2011. godina („Službeni glasnik BiH“ broj 32/09).
- Također, Vijeće ministara BiH je dana 12.06.2012. godine usvojilo narednu Strategiju u oblasti migracija i azila i Akcioni plan za period 2012 – 2015. godina. Ova Strategija je nastala kao rezultat potrebe da se nastavi već uspostavljena praksa sveobuhvatnog planiranja aktivnosti i izrade dokumenata koji predstavljaju okvir kako u kontekstu nastavka pozitivnih trendova upravljanja migracijama i azilom, tako i u smislu aktuelnih nastojanja ka što bržem integrisanju naše države u članstvo Evropske unije. Vijeće ministara BiH je donijelo 23.01.2013. godine Odluku o formiranju Koordinacionog tijela za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 10/13, 64/13 i 1/14).
- U 2016. godini je urađena nova Strategija u oblasti migracija i azila i Akcioni plan za period 2016 – 2020. godina. Vijeće ministara BiH je na svojoj 50. sjednici održanoj 30. 03. 2016. godine razmotrilo i usvojilo Strategiju u oblasti migracija i azila i Akcioni plan 2016-2020. godina

10.2. Pravni okvir

Od 2000. godine do 2016. godine donešeno je pet zakona koji regulišu oblast imigracija i azila u BiH.

- Prvi propis kojim su na nivou Bosne i Hercegovine regulisana pitanja imigracije i azila bio je Zakon o imigraciji i azilu BiH koji je stupio na snagu krajem 1999. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 23/99).
- Značajan napredak, u smislu poboljšanja pravnog okvira kojim se regulišu pitanja kretanja i boravka stranaca u Bosni Hercegovini, postignut je usvajanjem Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, krajem 2003. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 29/03 i 4/04 i 53/07).
- Razvojem *acquis-a* Evropske unije pojavila se i potreba promjena ili dopuna značajnog broja odredaba zakona donešenog 2003. godine. Kako bi se uskladilo BiH zakonodavstvo u oblasti imigracija i azila sa zakonodavstvom Evropske unije i Šengenskim sporazumom, kao i riješili nedostaci koji su se pojavili u primjeni važećeg zakona, donesen je novi Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu koji je stupio na snagu u maju 2008. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 36/08). Ovaj Zakon je izmjenjen i dopunjen u novembru 2012. godine donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 87/12).
- Također su u 2014. godini otpočele aktivnosti oko donošenja dva nova zakona: Zakona o strancima i Zakona o azilu. Zakon o strancima je usvojen 10. novembra 2015. godine i stupio je na snagu 25.11.2015. godine (“Službeni glasnik BiH”, broj 88/15), a Zakon o azilu je usvojen 9. februara 2016. godine i stupio je na snagu 27.02.2016. godine (“Službeni glasnik BiH”, broj 11/16).

U skladu sa odredbama Zakonu o strancima (“Službeni glasnik BiH”, broj 88/15) i Zakona o azilu (“Službeni glasnik BiH”, broj 11/16) donešeni su sljedeći podzakonski akti:

- Pravilnik o ulasku i boravku stranaca („Službeni glasnik BiH“ br. 25/16),
- Pravilnik o nadzoru i udaljenju stranca iz Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 28/16),
- Pravilnik o zaštiti stranaca žrtava trgovine ljudima („Službeni glasnik BiH“ broj 79/16),
- Pravilnik o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Imigracionog centra („Službeni glasnik BiH“ broj 55/16),
- Pravilnik o sadržaju, načinu vođenja i korištenja službenih evidencija o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 51/16),
- Pravilnik o registrovanju biometrijskih karakteristika stranaca („Službeni glasnik BiH“ broj 55/16),

- Odluka o utvrđivanju opravdanih razloga humanitarne prirode za produženje privremenog boravka državljanima Sirijske Arapske Republike („Službeni glasnik BiH“ broj 93/17),
- Pravilnik o azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 69/16),
- Pravilnik o izgledu i sadržaju zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice, („Službeni glasnik BiH“ broj 64/16),
- Pravilnik o izgledu i sadržaju putne isprave za osobe bez državljanstva i putnog lista za strance („Službeni glasnik BiH“ broj 41/16),
- Pravilnik o putnom listu za strance („Službeni glasnik BiH“ broj 65/16),
- Pravilnik o putnoj ispravi za osobu bez državljanstva („Službeni glasnik BiH“ broj 65/16),
- Pravilnik o putnoj ispravi za izbjeglice („Službeni glasnik BiH“ broj 65/16),
- Odluka o utvrđivanju godišnje kvote radnih dozvola za zapošljavanje stranaca u Bosni i Hercegovini za 2016. godinu („Službeni glasnik BiH“ broj 100/15),
- Odluka o najmanjem iznosu sredstava potrebnim za izdržavanje stranaca za vrijeme namjeravanog boravka u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 91/17),
- Odluka o određivanju međunarodnih graničnih prelaza u Bosni i Hercegovini na kojima se mogu izdavati vize (Službeni glasnik BiH broj 66/16 i 15/17),
- Odluka o vizama („Službeni glasnik BiH“ broj 3/15, 47/17 i 73/17),
- Pravilnik o centralnoj bazi podataka o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 19/17),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja zdravstvenog osiguranja osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 16/17),
- Pravilnik o smještaju, načinu rada, funkcioniranju i kućnom redu u Izbjegličko-prihvatnom centru “Salakovac” („Službeni glasnik BiH“ broj 29/17),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na obrazovanje osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH”, broj 42/17),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na socijalnu pomoć osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj 43/17),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na rad osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH”, broj 52/17).

U skladu sa odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 36/08 i 87/12) na snazi su još sljedeći podzakonski akti koji se primjenjuju do donošenja novih podzakonskih propisa po Zakonu o strancima i Zakonu o azilu:

- Pravilnik o pokriću troškova vraćanja i stavljanja stranca pod nadzor („Službeni glasnik BiH“ broj 2/09),
- Pravilnik o obavezama prevoznika i organizatora turističkog ili sličnog putovanja („Službeni glasnik BiH“ broj 17/09 i 69/13),
- Pravilnik o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Azilantskog centra („Službeni glasnik BiH“ broj 86/09),
- Pravilnik o izdavanju viza za dugoročni boravak (VIZA D) i postupanju kod izdavanja takvih viza („Službeni glasnik BiH“ broj 104/08),
- Pravilnik o izdavanju kratkoročne vize (Viza „C“) i aerodromske tranzitne vize (Viza „A“) u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 69/13),

10.3. Institucionalni okvir

A. Organi na državnom nivou

A1. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine

Podrazumijeva tripartitno rotirajuće Predsjedništvo, koje je odgovorno za vođenje vanjske politike BiH, uključujući zaključenje međunarodnih ugovora Bosne i Hercegovine, otkazivanje i uz saglasnost Parlamentarne skupštine, ratifikovanje takvih ugovora, te predstavljanje i ostvarivanje članstva Bosne i Hercegovine u međunarodnim i evropskim organizacijama i institucijama.

A2. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je organ izvršne vlasti, a čine ga predsjedavajući i predstavnici devet državnih ministarstava i djeluje na državnom nivou kao centralna Vlada BiH. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je nadležno za donošenje odluka, zaključaka i rješenja, nacрта i prijedloga zakona, analiza, informacija, stratejskih dokumenata, programa, sporazuma, protokola i drugih akata. Svaki ministar ima svog zamjenika iz različitih konstitutivnih naroda u odnosu na ministra.

U nastavku slijede ministarstva, upravne organizacije i druga tijela koja su direktno odgovorna za upravljanje migracijama:

A2.1. Ministarstvo sigurnosti

Ministarstvo sigurnosti osnovano je 2003. godine, a nadležno je za zaštitu međunarodnih granica, unutrašnjih graničnih prelaza i regulisanje prometa na graničnim prelazima BiH; sprječavanje i otkrivanje počinitelja krivičnih djela terorizma, trgovine drogom, krivotvorenja domaće i strane valute i trgovine ljudima i drugih krivičnih djela sa međunarodnim ili međuentitetskim elementom; međunarodnu saradnju u svim oblastima iz nadležnosti ministarstva, prikupljanje i korištenje podataka od značaja za sigurnost BiH, organizaciju i usaglašavanje aktivnosti entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u ostvarivanju bezbjednosnih zadataka u interesu BiH. Ministarstvo sigurnosti kreira, stara se i provodi politiku useljavanja i azila u BiH, uređuje procedure i način ustroja službe u vezi kretanja i boravka stranaca u BiH.

Ministarstvo sigurnosti donosi prvostepene odluke po zahtjevima za međunarodnu zaštitu stranaca u BiH i odgovorno je za drugostepeno odlučivanje po žalbama stranaca u vezi ulaska, kretanja i boravka stranaca u BiH, odnosno donosi rješenja po žalbama stranaka na prvostepena rješenja koja donosi Služba za poslove sa strancima i Granična policija BiH u skladu sa Zakonom o strancima.

- **Granična policija Bosne i Hercegovine**

Granična policija BiH (ranije Državna granična služba) je osnovana 2000. godine, kao policijsko tijelo odgovorno za obavljanje policijskih poslova vezanih za nadzor i kontrolu prelaska granice BiH što podrazumijeva osiguranje nepovredivosti državne granice, zaštite života i zdravlja ljudi, sprječavanja i otkrivanja krivičnih djela i prekršaja, te otkrivanja i pronalaska njihovih počinitelja, sprječavanja nezakonitih prekograničnih migracija i sprječavanja otkrivanja drugih opasnosti za javnu sigurnost, pravni poredak i nacionalnu sigurnost. Od osnivanja Ministarstva sigurnosti BiH 2003. godine, Granična policija BiH se nalazi u sastavu ovog ministarstva.

Granična policija BiH u oblasti provođenja imigracijske legistative kontrolirše kretanje stranaca preko granice BiH, u skladu sa Zakonom o strancima i Zakonom o azilu, odbija ulazak stranaca u BiH u slučajevima kad ne ispunjavaju propisane uslove za ulazak u BiH i pod definisanim uslovima donosi rješenja o odbijanju ulaska, u izuzetnim slučajevima propisanim navedenim zakonom izdaje vize na granici, vrši poništenje ili skraćenje roka važenja vize i Graničnoj policiji BiH stranac može iskazati namjeru podnošenja zahtjeva za azil u BiH, vodi i razmjenu podatke iz ove oblasti.

- **Služba za poslove sa strancima**

Služba je upravna organizacija u sastavu Ministarstva sigurnosti, s operativnom samostalnošću za vođenje poslova i rješavanje pitanja iz svoje nadležnosti, osnovana radi obavljanja upravnih i inspeksijskih poslova vezanih za kretanje i boravak stranaca u Bosni i Hercegovini, rješavanje u upravnim stvarima po zahtjevima stranaca kao i ostalih poslova propisanih Zakonom o strancima i Zakonom o azilu, te drugim zakonima i propisima kojima se regulišu prava, obaveze i druga pitanja u vezi s kretanjem i boravkom stranaca. Služba za poslove sa strancima je osnovana Zakonom o Službi za poslove sa strancima 2005. godine, dok je sa operativnim radom počela 01.10.2006. godine.

- **Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA)**

Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) je upravna organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću, osnovana radi obavljanja policijskih poslova. SIPA se u okviru svojih zakonom definisanih nadležnosti bavi sprječavanjem, otkrivanjem i istragom krivičnih djela iz nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine, a posebno organizovanog kriminala, terorizma, ratnih zločina, trgovine ljudima i drugih krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom. SIPA je, u sadašnjem kapacitetu, započela sa svojim aktivnostima 2004. godine i naslijedila je „Državnu agenciju za informacije i zaštitu”.

A.2.2. Obavještajno-sigurnosna agencija (OSA)

Obavještajno sigurnosna agencija u oblasti imigracionog zakonodavstva nadležna je za sigurnosnu provjeru za strance u svrhu utvrđivanja razloga sigurnosti BiH.

A.2.3. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice nadležno je za praćenje i provođenje međunarodnih konvencija i drugih dokumenata iz oblasti ljudskih prava i osnovnih sloboda, kreiranje i provođenje aktivnosti na ispunjavanju obaveza BiH u pogledu prijema u evroatlanske integracije, a posebno u vezi sa primjenom Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima; praćenje i izrada informacija o standardima i aktivnostima u oblastima ljudskih prava; staranje o pravima i pitanjima izbjeglica u BiH nakon utvrđivanja njihovog statusa; prihvati i zbrinjavanje, na razdoblje do 30 dana, bh. državljana koji se vraćaju u Bosnu i Hercegovinu na temelju Sporazuma o readmisiji; kreiranje i provođenje politike u BiH u oblasti povratka izbjeglica i raseljenih lica u BiH, projekata rekonstrukcije i obezbjeđenje drugih uslova za održiv povratak, te kreiranje politike BiH prema iseljeništvu.

A.2.4. Ministarstvo vanjskih poslova

Ministarstvo vanjskih poslova nadležno je za provođenje utvrđene politike BiH, te za razvoj međunarodnih odnosa, zastupanje BiH u diplomatskim odnosima prema drugim državama i međunarodnim organizacijama; saradnju sa međunarodnim organizacijama, predlaganje Predsjedništvu Bosne i Hercegovine učlanjenje, odnosno učešće BiH u radu međunarodnih organizacija; pripremanje bilateralnih i multilateralnih sporazuma; vršenje poslova u vezi sa boravkom i zaštitom prava i interesa državljana BiH na stalnom i privremenom boravku u inostranstvu i domaćih pravnih lica u inostranstvu, te podsticanje, razvijanje i koordinacija saradnje sa iseljeništvom iz BiH.

Ministarstvo vanjskih poslova u oblasti provođenja imigracijske legistative priprema Vijeću ministara BiH, prijedloge odluka o državama čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH, prijedloge odluka za države čiji državljanima mogu ući u BiH s drugim dokumentom osim pasoša, kao i prijedloge odluka oslobađanja od pribavljanja vize nosioca posebnih vrsta putnih isprava. Također, Ministarstvo vanjskih poslova realizuje migracionu politiku posredstvom izdavanja viza u Diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH.

A2.5. Ministarstvo pravde

Ministarstvo pravde nadležno je za administrativne funkcije vezano za pravosudne organe na državnom nivou; međunarodnu i međuentitetsku pravosudnu saradnju; obezbjeđivanje da zakonodavstvo BiH i njegova provedba na svim nivoima budu u skladu sa obavezama BiH koje proizilaze iz međunarodnih sporazuma; saradnju sa Ministarstvom vanjskih poslova i entitetima na izradi međunarodnih bilateralnih i multilateralnih sporazuma; opšte djelovanje kao centralno koordinirajući organ za obezbjeđivanje usklađenosti zakonodavstva i standarda pravosudnog sistema među entitetima, ekstradiciju; poslove upravne inspekcije nad izvršavanjem zakona; te za pitanja udruženja građana, vođenje registara udruženja građana i nevladinih organizacija koje djeluju na teritoriji BiH.

Ministarstvo pravde odgovorno je za inspekciju upravnih postupaka svih ministarstava i drugih civilnih organa, uključujući one za upravljanje migracijama i azilom.

A2.6. Ministarstvo civilnih poslova

Ministarstvo civilnih poslova je nadležno za poslove državljanstva, upis i evidenciju građana, zaštitu ličnih podataka, prijavljivanje prebivališta i boravišta, lične isprave, putne isprave, te druge poslove propisane zakonom. U oblasti imigracija zaduženo je za definisanje putnih isprava za strance.

A2.7. Direkcija za evropske integracije

Direkcija za evropske integracije osnovana je Zakonom o Vijeću ministara BiH 2002. godine, sa zadatkom da koordinira proces integracije Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju. Direkcija je preuzela nadležnosti bivšeg Ministarstva za evropske integracije Bosne i Hercegovine. Direkcija za evropske integracije je nadležna, između ostalog, za koordinaciju poslova na usklađivanju pravnog sistema BiH sa standardima za pristupanje EU (acquis communautaire).

A2.8. Sud Bosne i Hercegovine

Sud BiH ima jurisdikciju nad krivičnim djelima kojima se narušavaju državni zakoni BiH, ako su ista predviđena zakonom, i može djelovati u cilju rješavanja međuentitetskih sporova kod implementacije zakona. On može i presuđivati kod predmeta koji se odnose na međunarodne ugovore kao i pitanja o sprovođenju međunarodnog i domaćeg kaznenog zakona.

U okviru svoje krivične nadležnosti, Sud Bosne i Hercegovine je nadležan za krivična djela utvrđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine i drugim zakonima Bosne i Hercegovine. U okviru upravne nadležnosti Sud Bosne i Hercegovine je nadležan da odlučuje po tužbama protiv konačnih upravnih akata, donesenih u vršenju javnih ovlaštenja. U okviru apelacione nadležnosti Sud Bosne i Hercegovine je nadležan da odlučuje po žalbama protiv presuda ili odluka koje donese Krivično ili Upravno odjeljenje ovog suda, vanrednim pravnim lijekovima protiv pravosnažnih odluka koje su donijela odjeljenja Suda, osim zahtjeva za ponavljanje postupka.

Sud BiH u oblasti provođenja imigracijske legislative odlučuje, kao drugostepeni organ, po tužbama stranaca na rješenja Ministarstva sigurnosti u postupcima po zahtjevu za međunarodnu zaštitu, a i u oblasti imigracionog zakonodavstva sve odluke Ministarstva sigurnosti su podložne sudskom preispitivanju.

A2.9. Ustavni sud BiH

Ustavni sud BiH djeluje na državnom nivou te ima isključivu nadležnost odlučivanja o svim sporovima koji proisteknu iz Ustava između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, ili između institucija Bosne i Hercegovine kao i nadležnost da odluči da li je bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta u skladu sa Ustavom. Apelaciona jurisdikcija Ustavnog suda je ustanovljena ustavnom odredbom po kojoj Sud “ima apelacionu nadležnost za pitanja iz Ustava koja se pojave na osnovu presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini”. Ustavni sud je nadležan da utvrdi kompatibilnost zakona sa Ustavom BiH, sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog opšteg pravila međunarodnog javnog prava.

B. Organi na entitetskom nivou

Davanje većih nadležnosti državnim organima za upravljanje migracijama imalo je direktan uticaj na ulogu entitetskih organa. Prije osnivanja Granične policije BiH (ranije Državna granična služba) 2000. godine, entitetska ministarstva unutrašnjih poslova držala su relativno široke nadležnosti kod upravljanja migracijama, uključujući obaveze granične kontrole i djelovanje „Odjela za strance” unutar svakog ministarstva unutrašnjih poslova. Trenutno, obaveza sprovođenja upravljanja migracijama unutar teritorije prebačena je sa kantonalnog/regionalnog nivoa ministarstava unutrašnjih poslova na Službu za poslove sa strancima unutar Ministarstva sigurnosti. Služba je i osnovana s ciljem da se izmjeni situacija nedovoljnog finansiranja i decentralizacije sistema u kojem su djelovali inspektori za strance i koja je rezultirala neefikasnošću, jer je nadležnost inspektora za strance prestajala izvan granica kantona/entiteta u kojem su bili zaposleni. Pored toga, ovlasti inspektora varirale su u zavisnosti od relevantnog kantonalnog/entitetskog nivoa zakonodavstva. Loša komunikacija između inspektora za strance, entitetskih i državnih tijela rezultirala je manjkavostima kako u harmoniziranju aktivnosti tako i u centraliziranju podataka.

B1. Republika Srpska

B1.1. Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske

Nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske uključuju, između ostalih civilnih i sigurnosnih istražnih odgovornosti, podršku državnim organima nadležnim za upravljanje migracijama, a prvenstveno Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove sa strancima pruža podršku u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

B1.2. Ministarstvo uprave i lokalne samouprave

Ministarstvo uprave i lokalne samouprave vrši upravne i druge stručne poslove koji se odnose na državljanstvo, matične knjige, lično ime, jedinstveni broj građana i vrši druge poslove u skladu sa zakonom i drugim propisima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

B2. Federacija BiH

B2.1. Ministarstvo unutrašnjih poslova Federacije BiH

Ministarsvo unutrašnjih poslova Federacije BiH nadležno je, za sprječavanje i otkrivanje kaznenih djela međunarodnog kriminala i terorizma, neovlaštene trgovine drogom i organizovanog kriminala, pronalaženje i hvatanje počinitelja tih djela, raspisivanje i objavljivanje INTERPOL-ove međunarodne, federalne i među kantonalne potrage, saradnju sa nadležnim tužiteljstvima u vezi obrade kaznenih slučajeva, poslove državljanstva Federacije, zaštitu ljudskih prava i građanskih sloboda u oblasti unutrašnjih poslova, te za druge poslove iz svoje nadležnosti.

U oblasti imigracionog zakonodavstva dužno je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti podršku Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

B2.2. Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova

Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova u oblasti imigracionog prava nadležna su za podršku Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove sa strancima na podršku u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

B3. Brčko distrikt BiH

Policija Brčko distrikta BiH u oblasti imigracionog prava dužna je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti podršku Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

ANEKSI

- ANEKS 1.** ZBIRNI PREGLED MIGRACIONIH KRETANJA
- ANEKS 2.** IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BIH U 2016. I 2017. GODINI
- ANEKS 3.** IZDATE VIZE NA GRANICI BIH U 2016. I 2017. GODINI
- ANEKS 4.** ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2016. I 2017. GODINI
- ANEKS 5.** OTKRIVENI NEZAKONITI PRELASCI GRANICE BIH U 2016. I 2017. GODINI
- ANEKS 6.** IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH ZA 2016. I 2017. GODINU
- ANEKS 7.** IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA STALNI BORAVAK U BIH ZA 2016. I 2017. GODINU
- ANEKS 8.** IZREČENE MJERE PREMA STRANCIMA U 2017. GODINI
- ANEKS 9.** PODNESENI ZAHTJEVI ZA AZIL NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA OD 2008. DO 2017. GODINE
- ANEKS 10.** BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH ZA 2016. I 2017. GODINU

ANEKS 1

ZBIRNI PREGLED MIGRACIONIH KRETANJA

POKAZATELJI / GODINE	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Broj izdatih viza u DKP-ima	10.139	9.284	9.623	11.126	11.482	12.107	16.351	16.970	22.862	28.751	
Broj izdatih viza na granici	684	345	327	248	150	93	58	120	66	57	
Broj odbijenih ulazaka u BiH	3.102	5.103	3.514	3.830	2.998	2.079	1.987	2.432	2.243	2.313	
Broj nezakonitih prelazaka državne granice	543	381	322	324	389	228	189	179	218	766	
Ulazaka	368	188	180	203	283	164	116	133	141	607	
Izlazaka	175	193	142	121	106	64	73	46	77	159	
Broj privremenih boravaka	5.971	7.512	8.131	7.661	8.838	9.953	11.022	12.633	11.519	11.372	
Broj stalnih boravaka	215	359	315	308	401	713	763	808	799	750	
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka	484	530	315	364	947	430	817	670	508	282	
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka sa protjerivanjem			73	104	182	123	59	52	31	38	
Broj otkaza stalnih boravaka	32	36	106	191	54	57	83	63	52	66	
Broj rješenja o protjerivanju	787	474	410	309	562	279	380	294	418	927	
Broj stranaca stavljenih pod nadzor	198	191	354	266	520	274	251	210	313	897	
Imigracioni centar	198	191	312	218	453	236	218	193	311	860	
"Na određeno područje ili mjesto"			42	48	67	38	33	17	2	37	
Broj zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju	172	22	19	8	14	1	5	5	18	1	
Broj stranaca vraćenih iz BiH po sporazumima o readmisiji		87	101	81	292	117	57	29	156	358	
Dobrovoljni povratak iz BiH uz asistenciju Službe za poslove sa strancima					160	159	169	179	246	628	
Broj dobrovoljnih povrataka migranata (uz pomoć IOM-a)	44	226	341	244	88	209	104	197	148	379	
Državljana BiH	16	73	87	71	88	209	104	197	148	379	
Stranih državljana iz BiH	28	153	254	173	0	0	0	0	0	0	
Prihvat stranaca po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom	248	122	119	88	75	75	55	42	105	311	
Broj osoba koje su zatražile azil u BiH	95	71	64	46	53	100	45	46	79	381	
Broj izdatih radnih dozvola strancima u toku godine	2.993	2.592	2.325	2.607	2.573	2.563	2.197	2.465	2.628	2.593	
Broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH	1.159	945	827	718	817	649	676	641	682	667	
Broj emigranata koji vode porijeklo iz BiH što uključuje potomke bh. iseljenika rođene u zemlji domaćina (procjena Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH)								2.000.000			
Populacija u BiH (Bosna i Hercegovina u brojevima 2016. Agencija za statistiku BiH. 2016 i „Službeni glasnik BiH“ br. 60/16)								3.531.159			

ANEKS 2

IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BIH U 2016. I 2017. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Afganistan	27	51	88,89%
2	Alžir	15	25	66,67%
3	Angola		1	-
4	Armenija	26	84	223,08%
5	Azerbejdžan	1	6	500,00%
6	Bangladeš	44	45	2,27%
7	Bjelorusija	42	47	11,90%
8	Bolivija		3	-
9	Botsvana	2	1	-50,00%
10	Brazil	5	8	60,00%
11	Burkina Faso	3		-100,00%
12	Centralna Afrička Republika	1	1	0,00%
13	Čad	1	2	100,00%
14	Dominikanska Republika	6	11	83,33%
15	Džibuti	4		-100,00%
16	Egipat	557	608	9,16%
17	Ekvador		1	-
18	Eritreja	16	4	-75,00%
19	Etiopija	60	86	43,33%
20	Filipini	382	536	40,31%
21	Gambija	1	1	0,00%
22	Gana	13	9	-30,77%
23	Grenada	2	1	-50,00%
24	Gruzija	93	159	70,97%
25	Gvajana	1	1	0,00%
26	Gvineja	1		-100,00%
27	Haiti	2	2	0,00%
28	Hong Kong		1	-
29	Indija	537	529	-1,49%
30	Indonezija	316	274	-13,29%
31	Irak	122	130	6,56%
32	Iran	231	291	25,97%
33	Izrael		1	-
34	Jamajka	3	1	-66,67%
35	Jemen	204	215	5,39%
36	Jordan	1.011	960	-5,04%
37	Južna Afrika	47	50	6,38%
38	Kambodža	2	3	50,00%
39	Kamerun	12	15	25,00%
40	Kazahstan	20	64	220,00%
41	Kenija	22	18	-18,18%
42	Kina	497	572	15,09%
43	Kirgistan	26	31	19,23%

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
44	Kolumbija	488	985	101,84%
45	Komori	246	254	3,25%
46	Kongo Demokratska Republika	8	3	-62,50%
47	Kongo Republika		2	-
48	Koreja, DNR		2	-
49	Kosovo*	734	754	2,72%
50	Kostarika	3		-100,00%
51	Kuba	12	7	-41,67%
52	Kuvajt	1		-100,00%
53	Laos	1	2	100,00%
54	Lesoto	2	4	100,00%
55	Libanon	5.066	5.090	0,47%
56	Libija	250	485	94,00%
57	Madagaskar		1	-
58	Malavi		1	-
59	Maldivi	2	1	-50,00%
60	Malezija	1	6	500,00%
61	Mali	1	22	2100,00%
62	Maroko	41	38	-7,32%
63	Mauritanija	4	5	25,00%
64	Mijanmar	3	6	100,00%
65	Moldavija	19		-100,00%
66	Mongolija	10	32	220,00%
67	Mozambik	2	1	-50,00%
68	Namibija	1	2	100,00%
69	Nepal	32	32	0,00%
70	Nepoznato državljanstvo	350	151	-56,86%
71	Niger		2	-
72	Nigerija	20	16	-20,00%
73	Obala Slonovače	8	3	-62,50%
74	Pakistan	149	184	23,49%
75	Palestina	138	175	26,81%
76	Peru	123	122	-0,81%
77	Ruanda	2	3	50,00%
78	Ruska Federacija	89	88	-1,12%
79	Sao Tome i Principe	1		-100,00%
80	Saudijska Arabija	10.023	14.573	45,40%
81	Senegal	2	7	250,00%
82	Sijera Leone	1	4	300,00%
83	Sirijska Arapska Republika	246	310	26,02%
84	Somalija	26	9	-65,38%
85	Sudan	49	72	46,94%
86	Sveta Helena		5	-
87	Sveta Lucija	1	2	100,00%
88	Sveti Vincent i Grenadini		1	-
89	Šri Lanka	83	59	-28,92%
90	Tadžikistan	13	17	30,77%
91	Tajland	29	28	-3,45%

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
92	Tanzanija	2	15	650,00%
93	Togo		1	-
94	Tonga		1	-
95	Trinidad i Tobago	5	9	80,00%
96	Tunis	37	51	37,84%
97	Turkmenistan	4	7	75,00%
98	Uganda	14	62	342,86%
99	Ukrajina	24	24	0,00%
100	Uzbekistan	34	13	-61,76%
101	Vijetnam	101	149	47,52%
102	Zambija		5	-
103	Zimbabve	6		-100,00%
UKUPNO:		22.862	28.751	25,76%

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

ANEKS 3

IZDATE VIZE NA GRANICI BIH U 2016. I 2017. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Alžir		1	-
2	Armenija		7	-
3	Azerbejdžan		1	-
4	Bangladeš	1	1	0,00%
5	Benin	1		-100,00%
6	Burundi		1	-
7	Egipat		1	-
8	Etiopija	1	1	0,00%
9	Filipini		2	-
10	Gana	3		-100,00%
11	Gruzija	3		-100,00%
12	Indonezija	1		-100,00%
13	Irak	5	6	20,00%
14	Iran	3		-100,00%
15	Južna Afrika	3		-100,00%
16	Južni Sudan		1	-
17	Kamerun	6	1	-83,33%
18	Kazahstan	4	5	25,00%
19	Kenija	2	2	0,00%
20	Kina	1		-100,00%
21	Kirgistan		2	-
22	Kolumbija	2		-100,00%
23	Kongo, DR	4	1	-75,00%
24	Libanon	1		-100,00%
25	Libija	1	1	0,00%
26	Mali	2		-100,00%
27	Maroko		1	-
28	Mauritanija		1	-
29	Namibija	3	2	-33,33%
30	Nigerija	5	1	-80,00%
31	Pakistan	2		-100,00%
32	Palestina	1	1	0,00%
33	Peru		7	-
34	Ruanda		3	-

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
35	Saudijska Arabija	1		-100,00%
36	Sijera Leone	1		-100,00%
37	Tadžikistan	1	2	100,00%
38	Tajland	3		-100,00%
39	Trinidad i Tobago		1	-
40	Tunis	1		-100,00%
41	Uganda	4	2	-50,00%
42	Zambija		1	-
43	Zimbabve		1	-
UKUPNO:		66	57	-13,64%

ANEKS 4

ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2016. I 2017. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Afganistan		6	-
2	Albanija	42	72	71,43%
3	Alžir		2	-
4	Argentina		1	-
5	Armenija		4	-
6	Australija	3		-100,00%
7	Austrija	72	39	-45,83%
8	Azerbejdžan	1		-100,00%
9	Bahami		2	-
10	Bahrein		1	-
11	Bangladeš	14	30	114,29%
12	Belgija	6	7	16,67%
13	Bjelorusija	16	12	-25,00%
14	Bugarska	3	1	-66,67%
15	Crna Gora	34	4	-88,24%
16	Češka Republika	3	2	-33,33%
17	Danska	1	2	100,00%
18	Dominikanska Republika	8	3	-62,50%
19	Egipat	6	2	-66,67%
20	Ekvador	2	3	50,00%
21	Filipini	3	7	133,33%
22	Finska		1	-
23	Francuska	7	11	57,14%
24	Gana	1		-100,00%
25	Grčka	3		-100,00%
26	Gruzija	2	12	500,00%
27	Holandija	4	5	25,00%
28	Hrvatska	383	192	-49,87%
29	Indija	6	7	16,67%
30	Indonezija	2	2	0,00%
31	Irak	1		-100,00%
32	Iran	3	4	33,33%
33	Irska	1	1	0,00%
34	Istočni Timor	9		-100,00%

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
35	Italija	19	14	-26,32%
36	Izrael	1	1	0,00%
37	Jamajka		2	-
38	Jemen		1	-
39	Jordan	1	1	0,00%
40	Južna Afrika	4		-100,00%
41	Kamerun		1	-
42	Kanada	1	1	0,00%
43	Kape Verde		1	-
44	Katar	1		-100,00%
45	Kazahstan	16	13	-18,75%
46	Kina	2	45	2150,00%
47	Kirgistan	1		-100,00%
48	Kolumbija	147	105	-28,57%
49	Kongo Demokratska Republika	1		-100,00%
50	Kosovo*	644	870	35,09%
51	Kuba	11	4	-63,64%
52	Kuvajt		1	-
53	Latvija		1	-
54	Libanon	9	3	-66,67%
55	Libija	3	1	-66,67%
56	Litvanija	1	1	0,00%
57	Mađarska	9	8	-11,11%
58	Makedonija	26	20	-23,08%
59	Maroko	2	4	100,00%
60	Moldavija	4		-100,00%
61	Nepal		1	-
62	Nepoznato državljanstvo	13	1	-92,31%
63	Norveška	4		-100,00%
64	Njemačka	79	34	-56,96%
65	Obala Slonovače	1		-100,00%
66	Pakistan	6	3	-50,00%
67	Palau	1		-100,00%
68	Palestina	3		-100,00%
69	Peru	51	72	41,18%
70	Poljska	31	10	-67,74%
71	Rumunija	1	3	200,00%
72	Ruska Federacija	1	6	500,00%

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
73	Saudijska Arabija	21	41	95,24%
74	Senegal		1	-
75	Sirijska Arapska Republika	4	4	0,00%
76	Sjedinjene Američke Države	3	2	-33,33%
77	Slovačka	2	1	-50,00%
78	Slovenija	35	16	-54,29%
79	Srbija	104	138	32,69%
80	Sudan	5		-100,00%
81	Sveta Lucija		1	-
82	Španija	18	7	-61,11%
83	Šri Lanka	3		-100,00%
84	Švajcarska	10	6	-40,00%
85	Švedska	3	2	-33,33%
86	Tadžikistan	1		-100,00%
87	Tajland	1	2	100,00%
88	Trinidad i Tobago	4	4	0,00%
89	Tunis	5	16	220,00%
90	Turska	286	400	39,86%
91	Uganda	1		-100,00%
92	Ujedinjeno Kraljevstvo	4	3	-25,00%
93	Ukrajina	1	3	200,00%
94	Uzbekistan		1	-
95	Vijetnam	1	1	0,00%
96	Zambija	1		-100,00%
97	Zimbabve		1	-
UKUPNO:		2.243	2.313	3,12%

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

ANEKS 5

OTKRIVENI NEZAKONITI PRELASCI GRANICE BIH U 2016. I 2017. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Afganistan		86	-
2	Albanija	7	13	85,71%
3	Alžir		117	-
4	Armenija		3	-
5	Azerbejdžan	1		-100,00%
6	Bangladeš		2	-
7	Belgija	16		-100,00%
8	Bosna i Hercegovina	52	39	-25,00%
9	Crna Gora	6	1	-83,33%
10	Češka Republika		6	-
11	Francuska	2	1	-50,00%
12	Holandija	3		-100,00%
13	Hrvatska	16	3	-81,25%
14	Indija	4	4	0,00%
15	Irak	1	7	600,00%
16	Iran	2	20	900,00%
17	Irska	1		-100,00%
18	Italija	9	1	-88,89%
19	Jordan	1		-100,00%
20	Kolumbija	5		-100,00%
21	Komori		6	-
22	Kongo, DR		1	-
23	Kosovo*	16	44	175,00%
24	Kuba	2	9	350,00%
25	Kuvajt		3	-
26	Libanon	1		-100,00%
27	Libija		51	-
28	Makedonija		1	-
29	Maroko	2	43	2050,00%
30	Nepal		5	-
31	Nepoznato državljanstvo		1	-
32	Njemačka	2		-100,00%
33	Pakistan	8	119	1387,50%
34	Palestina	1	8	700,00%

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
35	Poljska		1	-
36	Ruska Federacija		1	-
37	Sirijska Arapska Republika	7	62	785,71%
38	Slovenija	1	2	100,00%
39	Srbija	19	20	5,26%
40	Šri Lanka	8	2	-75,00%
41	Švedska		1	-
42	Tunis		1	-
43	Turska	25	82	228,00%
UKUPNO:		218	766	251,38%

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

ANEKS 6

IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH ZA 2016. I 2017. GODINU

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Afganistan	2	2	0,00%
2	Albanija	37	40	8,11%
3	Alžir	9	15	66,67%
4	Argentina	2	4	100,00%
5	Armenija	3	7	133,33%
6	Australija	33	20	-39,39%
7	Austrija	388	405	4,38%
8	Azerbejdžan	12	7	-41,67%
9	Bahrein	7	12	71,43%
10	Bangladeš	5	5	0,00%
11	Barbados	2		-100,00%
12	Belgija	4	10	150,00%
13	Bjelorusija	11	9	-18,18%
14	Bolivija	1	1	0,00%
15	Brazil	18	21	16,67%
16	Bugarska	31	25	-19,35%
17	Burkina Faso	1		-100,00%
18	Centralnoafrička Republika		1	-
19	Crna Gora	718	672	-6,41%
20	Čad	2	2	0,00%
21	Češka Republika	36	38	5,56%
22	Čile	3	3	0,00%
23	Danska	17	10	-41,18%
24	Domínikanska Republika	1	1	0,00%
25	Egípat	116	179	54,31%
26	Ekvador	1	1	0,00%
27	Estonija	1	1	0,00%
28	Etiopija	3	6	100,00%
29	Filipini	14	16	14,29%
30	Finska	7	15	114,29%
31	Francuska	55	52	-5,45%
32	Gambija	1	1	0,00%
33	Gana	9	7	-22,22%
34	Grčka	33	39	18,18%

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
35	Gruzija	2	1	-50,00%
36	Gvatemala	2	2	0,00%
37	Holandija	51	56	9,80%
38	Honduras	1	2	100,00%
39	Hong Kong	1		-100,00%
40	Hrvatska	1.038	1.005	-3,18%
41	Indija	38	33	-13,16%
42	Indonezija	15	14	-6,67%
43	Irak	15	15	0,00%
44	Iran	36	40	11,11%
45	Irska	7	5	-28,57%
46	Island	2	1	-50,00%
47	Italija	244	247	1,23%
48	Izrael	10	10	0,00%
49	Jamajka	1		-100,00%
50	Japan	3	5	66,67%
51	Jemen	12	21	75,00%
52	Jordan	65	80	23,08%
53	Južna Afrika	7	10	42,86%
54	Kanada	33	25	-24,24%
55	Katar	23	37	60,87%
56	Kazahstan		1	-
57	Kenija	8	12	50,00%
58	Kina	503	373	-25,84%
59	Kipar	1	1	0,00%
60	Kirgistan	3	4	33,33%
61	Kolumbija	6	7	16,67%
62	Kongo Demokratska Republika	2	2	0,00%
63	Koreja Demokratska Republika		1	-
64	Koreja, Republika	6	7	16,67%
65	Kuba	1		-100,00%
66	Kuvajt	109	132	21,10%
67	Latvija	2	1	-50,00%
68	Libanon	17	20	17,65%
69	Libija	191	132	-30,89%
70	Litvanija	2	3	50,00%
71	Luksemburg		2	-
72	Madagaskar	1	1	0,00%
73	Mađarska	11	15	36,36%
74	Makedonija	629	571	-9,22%
75	Mali		9	-
76	Malezija	5	12	140,00%

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
77	Malta	1	1	0,00%
78	Maroko	16	17	6,25%
79	Mauritanija	2	2	0,00%
80	Meksiko	6	6	0,00%
81	Mijanmar	1	1	0,00%
82	Mikronezija		1	-
83	Moldavija	25	21	-16,00%
84	Mozambik		1	-
85	Namibija	2	1	-50,00%
86	Nepal	5	5	0,00%
87	Nepoznato državljanstvo	6	5	-16,67%
88	Niger	1	1	0,00%
89	Nigerija	1	3	200,00%
90	Nikaragva	1	1	0,00%
91	Norveška	12	13	8,33%
92	Novi Zeland	4	2	-50,00%
93	Njemačka	381	399	4,72%
94	Obala Slonovače	1		-100,00%
95	Oman	10	11	10,00%
96	Pakistan	25	27	8,00%
97	Palestina	28	26	-7,14%
98	Panama		2	-
99	Paragvaj	1		-100,00%
100	Peru	1	2	100,00%
101	Poljska	49	47	-4,08%
102	Portugal	5	7	40,00%
103	Ruanda		1	-
104	Rumunija	30	42	40,00%
105	Ruska Federacija	187	180	-3,74%
106	Saudijska Arabija	79	74	-6,33%
107	Singapur	1		-100,00%
108	Sirijska Arapska Republika	166	231	39,16%
109	Sjedinjene Američke Države	255	266	4,31%
110	Slovačka	31	36	16,13%
111	Slovenija	177	190	7,34%
112	Somalija	2	2	0,00%
113	Srbija	2.239	2.210	-1,30%
114	Sudan	14	21	50,00%
115	Svazilend	1	1	0,00%
116	Španija	42	43	2,38%
117	Šri Lanka	1	2	100,00%
118	Švajcarska	49	53	8,16%

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
119	Švedska	21	25	19,05%
120	Tadžikistan	3	5	66,67%
121	Tajland	3	1	-66,67%
122	Tanzanija	2	3	50,00%
123	Tunis	11	13	18,18%
124	Turska	2.727	2.577	-5,50%
125	Uganda	2	2	0,00%
126	Ujedinjeni Arapski Emirati	35	69	97,14%
127	Ujedinjeno Kraljevstvo	99	103	4,04%
128	Ukrajina	64	71	10,94%
129	Uzbekistan	6	4	-33,33%
130	Venecuela	1	2	100,00%
131	Zambija		1	-
132	Zimbabve	1		-100,00%
UKUPNO:		11.519	11.372	-1,28%

ANEKS 7

IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA STALNI BORAVAK U BIH ZA 2016. I 2017. GODINU

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Albanija	2		-100,00%
2	Alžir	1	1	0,00%
3	Armenija		1	-
4	Austrija	39	26	-33,33%
5	Azerbejdžan	1		-100,00%
6	Bjelorusija	3	4	33,33%
7	Belgija	2		-100,00%
8	Brazil		2	-
9	Bugarska	4	3	-25,00%
10	Crna Gora	50	75	50,00%
11	Češka Republika	5		-100,00%
12	Danska		1	-
13	Egipat	14	14	0,00%
14	Filipini	1	1	0,00%
15	Finska		1	-
16	Francuska	4		-100,00%
17	Grčka	3	3	0,00%
18	Gruzija		1	-
19	Holandija	8	3	-62,50%
20	Hrvatska	92	101	9,78%
21	Indija	3	13	333,33%
22	Indonezija	1	1	0,00%
23	Irak	1		-100,00%
24	Iran	17	12	-29,41%
25	Irska		1	-
26	Italija	9	10	11,11%
27	Jordan	11	8	-27,27%
28	Kanada	1		-100,00%
29	Kazahstan	1		-100,00%
30	Kina	161	129	-19,88%
31	Kirgistan	1	3	200,00%
32	Kongo, DR		1	-
33	Koreja, DR	1		-100,00%
34	Koreja, Republika	2	1	-50,00%

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
35	Kuvajt	1	1	0,00%
36	Latvija	1		-100,00%
37	Libanon	2		-100,00%
38	Libija	2	2	0,00%
39	Litvanija	1		-100,00%
40	Mađarska	1		-100,00%
41	Makedonija	59	69	16,95%
42	Malezija	3	2	-33,33%
43	Maroko	4	1	-75,00%
44	Meksiko	1		-100,00%
45	Moldavija	6	11	83,33%
46	Njemačka	41	41	0,00%
47	Pakistan	3	2	-33,33%
48	Palestina	5	3	-40,00%
49	Peru	1		-100,00%
50	Poljska	5	8	60,00%
51	Rumunija	16	11	-31,25%
52	Ruska Federacija	23	32	39,13%
53	Saudijska Arabija	1	1	0,00%
54	Sirijska Arapska Republika	8	15	87,50%
55	Sjedinjene Američke Države	14	12	-14,29%
56	Slovačka	6	7	16,67%
57	Slovenija	9	17	88,89%
58	Srbija	6	7	16,67%
59	Sudan	8	2	-75,00%
60	Španija	3	2	-33,33%
61	Švajcarska	8	1	-87,50%
62	Švedska		1	-
63	Tajland	1	1	0,00%
64	Tunis	2	1	-50,00%
65	Turska	75	60	-20,00%
66	Ujedinjeno Kraljevstvo	7	6	-14,29%
67	Ukrajina	36	17	-52,78%
68	Uzbekistan	2	1	-50,00%
UKUPNO:		799	750	-6,13%

ANEKS 8

IZREČENE MJERE PREMA STRANCIMA U 2017. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezviznog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracioni centar
		Bezvizni i privremeni boravak	Stalni boravak			
1	Afganistan				64	38
2	Albanija	2			85	83
3	Alžir	1	1		32	70
4	Armenija	1	1		2	
5	Austrija	6	3		1	
6	Azerbejdžan				2	1
7	Bangladeš				3	3
8	Belgija	1				
9	Bugarska	2			2	1
10	Crna Gora	3	1	1	11	3
11	Češka Republika				7	1
12	Danska			1		
13	Džibuti				1	1
14	Egipat	2			4	3
15	Etiopija				1	1
16	Filipini				3	
17	Francuska	2			1	
18	Gambija	1			1	
19	Gana					1
20	Grčka	1		1		
21	Gruzija				1	
22	Holandija			1		1
23	Hrvatska	24	5		7	3
24	Indija	1		1	6	5
25	Indonezija				3	
26	Irak	2			7	12
27	Iran				21	29
28	Italija	4	1		1	2
29	Jordan	1			4	3
30	Kamerun				2	1
31	Katar				1	

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezviznog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracioni centar
		Bezvizni i privremeni boravak	Stalni boravak			
32	Kina	17	23	1		1
33	Komori				6	6
34	Kongo, DR				1	1
35	Kosovo*	1		2	159	166
36	Kuba				4	4
37	Kuvajt	1		3	3	3
38	Libanon					3
39	Libija	4		1	14	24
40	Madarska	1				
41	Makedonija	18	3		4	2
42	Maroko				7	20
43	Mauritanija					1
44	Meksiko				1	
45	Mongolija			1	1	7
46	Nepal				3	3
47	Nepoznato državljanstvo	3			6	
48	Nigerija	1				
49	Norveška	1				
50	Njemačka	5	2		5	2
51	Oman				1	
52	Pakistan	1			79	61
53	Palestina				1	5
54	Peru		1			
55	Poljska	14	3		1	1
56	Rumunija	16		7	1	
57	Ruska Federacija	2		2	4	6
58	SAD	6			6	
59	Salvador	1				
60	Saudijska Arabija				16	
61	Sirija		2		15	21
62	Slovačka		1			
63	Slovenija	6		2	3	2
64	Srbija	92	1	11	111	29
65	Sudan		3			
66	Španija	3				

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezviznog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracioni centar
		Bezvizni i privremeni boravak	Stalni boravak			
67	Šri Lanka				5	4
68	Švajcarska		1			
69	Švedska				1	
70	Tunis				3	5
71	Turska	34	12	3	189	220
72	Ujedinjeni Arapski Emirati				1	1
73	Ujedinjeno Kraljevstvo	1	1		3	
74	Ukrajina		1			
UKUPNO:		282	66	38	927	860

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

ANEKS 9

PODNESENI ZAHTEVI ZA AZIL NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA OD 2008. DO 2017. GODINE

Red. Br.	DRŽAVA	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		UKUPNO	
		Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
1	Afganistan					11	11	2	2			6	6	10	10	6	6	3	3	37	41	75	79
2	Alžir			1	1	1	1	10	10	2	2	8	8	3	3					77	77	102	102
3	Armenija											1	1	3	3	2	5					6	9
4	Azerbejdžan																			3	3	3	3
5	Bangladeš											6	6	2	2	1	1			2	2	11	11
6	Bez državljanstva											1	1									1	1
7	Centralna Afrička Republika													1	1							1	1
8	Crna Gora															1	1					1	1
9	Egipat							1	1					1	1			1	1			3	3
10	Eritreja									3	3											3	3
11	Etiopija					3	3	1	1					1	1							5	5
12	Filipini																	1	1	1	1	2	2
13	Francuska			1	1																	1	1
14	Gambija																			1	1	1	1
15	Gruzija			1	1																	1	1
16	Haiti					1	1															1	1
17	Hrvatska	2	2	1	1											1	1	1	1			5	5
18	Indija	6	6																			6	6
19	Irak			3	3	2	2					1	1	4	4	4	4	4	6	8	8	26	28
20	Iran					1	3	2	3	1	1	2	2	1	1					9	10	16	20
21	Jordan																	2	3	1	1	3	4
22	Kamerun	1	1	1	1	1	2	1	2					1	1	4	4	2	2			11	13
23	Kazahstan					1	1															1	1
24	Kenija																	2	2			2	2
25	Kina			1	1	1	1															2	2
26	Kongo DR													1	1	1	1			1	1	3	3
27	Kongo, Republika															1	1					1	1
28	Kuba															1	1			2	2	3	3
29	Kuvajt																			1	3	1	3
30	Libanon																			3	3	3	3
31	Libija									2	2									21	21	23	23

Red. Br.	DRŽAVA	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		UKUPNO	
		Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
32	Mađarska											1	1									1	1
33	Makedonija	4	7																	1	1	5	8
34	Mali															1	1					1	1
35	Maroko							5	6	2	2			2	2			2	2	26	26	37	38
36	Mauritanija																			1	1	1	1
37	Mijanmar									1	1											1	1
38	Moldavija									1	1											1	1
39	Nepal																			3	3	3	3
40	Nigerija			1	1			1	1			1	1							1	2	4	5
41	Njemačka			1	1	1	1															2	2
42	Pakistan	1	1			1	1	4	4			2	2					11	12	65	65	84	85
43	Palestina	1	2					4	4	2	2	1	1	1	1	3	3	1	1	6	6	19	20
44	Poljska	1	1																	1	1	2	2
45	Rumunija					1	1															1	1
46	Ruska Federacija			1	1															7	15	8	16
47	SAD													1	1							1	1
48	Sijera Leone															5	5					5	5
49	Sirijska Arapska Republika			1	2	1	1			22	35	36	59	4	4	5	5	17	18	31	47	117	171
50	Slovenija																			1	1	1	1
51	Somalija							1	1			1	1	2	2							4	4
52	Srbija	28	73	17	55	12	35	7	9	3	3	4	8	1	1	3	3	6	8	4	4	85	199
53	Sudan													4	4							4	4
54	Šri Lanka	1	1									1	1	1	1					2	2	5	5
55	Tadžikistan																			1	1	1	1
56	Tunis			1	1			2	2	1	1									3	3	7	7
57	Turska	1	1	1	1							1	1			2	3	13	19	20	29	38	54
58	Ukrajina													1	1	1	1					2	2
UKUPNO:		46	95	32	71	38	64	41	46	40	53	73	100	45	45	42	46	66	79	340	381	763	980

ANEKS 10

BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH ZA 2016. I 2017. GODINU

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Albanija	3	7	133,33%
2	Alžir	3	1	-66,67%
3	Australija	3	4	33,33%
4	Austrija	37	40	8,11%
5	Azerbejdžan	5	1	-80,00%
6	Bahrein	6	11	83,33%
7	Bangladeš	2	2	0,00%
8	Belgija	3	4	33,33%
9	Bjelorusija	2	3	50,00%
10	Bolivija	2	1	-50,00%
11	Brazil	5	7	40,00%
12	Bugarska	12	6	-50,00%
13	Crna Gora	62	60	-3,23%
14	Češka Republika	11	11	0,00%
15	Danska		1	-
16	Egipat	53	88	66,04%
17	Estonija		1	-
18	Etiopija	2	3	50,00%
19	Finska	1		-100,00%
20	Francuska	8	6	-25,00%
21	Gana		1	-
22	Grčka	3	5	66,67%
23	Holandija	14	19	35,71%
24	Hrvatska	197	162	-17,77%
25	Indija	15	12	-20,00%
26	Irak	10	15	50,00%
27	Iran	14	15	7,14%
28	Irska	2	1	-50,00%
29	Italija	128	98	-23,44%
30	Izrael	4	2	-50,00%
31	Japan	1	2	100,00%
32	Jemen	7	20	185,71%
33	Jordan	16	24	50,00%
34	Južna Afrika	1	2	100,00%

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
35	Kamerun		1	-
36	Kanada	6	6	0,00%
37	Katar	32	35	9,38%
38	Kenija	1	1	0,00%
39	Kina	171	130	-23,98%
40	Kirgistan	1		-100,00%
41	Kolumbija	1		-100,00%
42	Komori		1	-
43	Koreja, Demokratska Republika	1	1	0,00%
44	Koreja, Republika	3	2	-33,33%
45	Kuba	1		-100,00%
46	Kuvajt	118	110	-6,78%
47	Libanon	8	11	37,50%
48	Libija	31	24	-22,58%
49	Mađarska	4	2	-50,00%
50	Makedonija	51	54	5,88%
51	Malezija	1	5	400,00%
52	Mali		3	-
53	Maroko	2	1	-50,00%
54	Nepal	1	1	0,00%
55	Nigerija	2	2	0,00%
56	Njemačka	40	51	27,50%
57	Obala Slonovače	1		-100,00%
58	Oman	5	7	40,00%
59	Pakistan	8	7	-12,50%
60	Palestina	2	3	50,00%
61	Peru		1	-
62	Poljska	8	8	0,00%
63	Rumunija	6	9	50,00%
64	Ruska Federacija	67	46	-31,34%
65	Saudijska Arabija	63	65	3,17%
66	Sijera Leone		1	-
67	Sirijska Arapska Republika	77	95	23,38%
68	Sjedinjene Američke Države	33	39	18,18%
69	Slovačka	9	14	55,56%
70	Slovenija	66	47	-28,79%
71	Srbija	752	679	-9,71%

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
72	Sudan		2	-
73	Španija	13	8	-38,46%
74	Šri Lanka	1		-100,00%
75	Švajcarska	5	7	40,00%
76	Švedska	4	4	0,00%
77	Tadžikistan	1	1	0,00%
78	Turska	322	378	17,39%
79	Ujedinjeni Arapski Emirati	55	68	23,64%
80	Ujedinjeno Kraljevstvo	13	13	0,00%
81	Ukrajina	10	15	50,00%
UKUPNO:		2.628	2.593	-1,33%

Tehnička podrška:

International Organization for Migration (IOM)